

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simenon_Georges-S_uctou_Picpus.pdb

PDB Name: S úctou Picpus
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.6.2007
Modification Date: 12.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges SIMENON
S úctou Picpus

1/ MYSLEL TO PICPUS VÁŽNĚ?

Za tři minuty pět. Na obrovském plánu Paříže, který zabírá celou jednu stěnu, zazářil bílý kotouček. Telefonista odložil housku se salámem a zasunul kolíček do jedné z tisíce zástrček telefonní centrály.

„Haló?... Čtrnáctka?... Posíláte výjezdovku?“

Maigret stojí na slunci, otírá si čelo a snaží se tvářit co možná lhostejně. Telefonista něco zavrčel, vytáhl kolíček, znovu si vzal housku a zamumlal k Maigretovi: „Opilec.“

Je srpen. Paříž je cítit asfaltem. Do místnosti, která je jakýmsi mozkiem policejního pohotovostního oddílu, vniká dokořán otevřenými okny hluk z ulic Cité. Dole na nádvoří policejní prefektury stojí dva autokary plné strážníků, připravených na povel vyrazit...

Zase kotouček, tentokrát v osmnáctém obvodu. Houska jde stranou. Kolíček do zástrčky.

„Haló... To jsi ty, Gérarde?... Máš službu?... Tak co se to u vás děje?... Cože?... Jo tak.“

Někdo skočil z okna. Běžný způsob sebevraždy chudých lidí, hlavně starých, a bůhvíproč právě nejčastější v osmnáctém obvodu. Maigret vyklepal dýmku o okenní rám, znovu ji nacpal, podíval se na hodinky. Pět a dvě minuty. Tak zabili tu věštkyni, nebo nezabili? Dveře se otevřely a vešel malý, zavalitý, uspěchaný inspektor Lucas. I on si otíral čelo.

„Pořád nic, šéfe?“

Jako před chvílí Maigret, i Lucas přišel odnaproti, přes bulvár, který odděluje budovu soudní policie od prefektury.

„Tak ten chlap už je tady...“

„Mascouvin?“

„Je celý zelený strachem. Mermomocí chce s vámi mluvit. Říká, že už mu nezbývá než se jít utopit...“

Rozsvítil se kotouček... Snad teď?... Ne... Rvačka u Saint-Ouenské brány.

Telefon. Ředitel soudní policie si přeje mluvit s komisařem Maigretem.

„Haló... Maigret?... Tak co?... Nic?...“

Hlas zní mírně ironicky. Maigret zuří. Je mu horko. Dal by nevímco za pořádné pivo od čepu. A poprvé v životě si skoro přeje, aby někdo spáchal zločin, totiž ten zločin, na který čeká. To je to. Když nikdo nezavraždí věštkyni přesně v pět, nebo spíš, jako to bylo otištěno na pijáku, v sedmáct nula nula, má Maigret nadlouho postaráno o pošklebky a více méně duchaplné vtipy svých kolegů.

„Přived Mascouvina sem“

Ten člověk rozhodně nevypadá, že by si dělal blázny. Přišel předešlý večer na policii, zachmuřený, tvář zkřivenou nervovým tikem, a neodbytně trval na tom, že musí mluvit s komisařem Maigretem osobně.

„Je to otázka života nebo smrti...“

Drobný, hubený, celkem nenápadný člověk středního věku, šířil kolem sebe mdlý pach zanedbaného starého mládence. Když vyprávěl svůj příběh, jako školák u tabule, vytahoval si prsty v kloubech, až to lupalo.

„Patnáct let pracuju u firmy Proud a Drouin, je to obchodní agentura na bulváru Bonne-Nouvelle... Bydlím sám v dvoupokojovém bytě na Vogeském náměstí číslo dvacet jedna... Večer chodívám hrát bridž do jednoho kroužku U pyramid. Už dva měsíce mám strašnou smůlu. Nechal jsem tam všechny úspory... Jsem paní hraběnce dlužen osm set franků...“

Maigret ho poslouchá na půl ucha, myslí na to, jak celá Paříž odjela na prázdniny a ti, co tu zbyli, teď právě popíjejí chlazené nápoje pod plachtami kaváren. Jaká paní hraběnka? A tak! Smutný muž vysvětluje, že je to velká dáma, která o všechno přišla a zařídila si v ulici U pyramid bridžový salón. Krásná paní je to. Chlap je do ní zřejmě zamilovaný.

„Dneska ve čtyři hodiny, pane komisaři, jsem vzal z pokladny podniku tisícovku...“

Neříkal by to tragičtějším hlasem, kdyby byl vyvraždil celou rodinu. A zpovídá se dál a dál lupe klouby u prstů. Když skončil práci, odešel z kanceláře a s tou tisícovkou v kapse bloudil po Velkých bulvárech. Trápilo ho svědomí. Zašel do kavárny Sport na rohu náměstí Republiky a Voltairova bulváru, kam denně chodí na večerní aperitiv.

– Přineste mi psací náčiní, Nestore...

On totiž říká číšníkově křestním jménem. Ano, rozhodl se, že napíše šéfovi. Přizná se mu ke všemu, co udělal, a pošle mu

tu tisícovku nazpět. Že měl takovou smůlu. Už dva měsíce prohrává. A že tajně miluje paní hraběnku, ale ta má oči jen pro toho bývalého kapitána a na Mascouvinovi tvrdě vymáhá dluh.

Uprostřed rušné kavárny Mascouvin upřeně hledí na podložku rozevřenou na stole. Mechanicky si položil brýle na piják a teď se na něj dívá vypouklýma krátkozrakýma očima. A tu se stala ta podivná věc. V jednom skle se jako v zrcadle odráží černé črty písma vysátého do pijáku. Mascouvin rozeznal jedno slovo: zabiju... Podíval se pozorněji... Sklo reprodukuje původní obraz: zítra v sedmáct nula nula zabiju... „Zítra v sedmáct nula nula zabiju věštkyni. S úctou Picpus.“

Pět a pět minut. Telefonista už stačil dojít česnekový salám, protože bílé kotoučky na plánu Paříže zůstávají dál temné. Na schodech se ozvaly kroky. Lucas vede smutného muže.

Předešlý večer mu Maigret poradil, aby šel domů, ráno normálně nastoupil do práce a tu tisícovku vrátil na místo. Pro všechny případy ho Lucas sledoval. Kolem deváté večer zabrousil Mascouvin do ulice U pyramid, ale do hraběčina domu nevešel. Ráno šel do práce a v poledne obědval v jedné levné restauraci na bulváru svatého Martina.

Až najednou v půl páté to nevydržel, opustil temné kanceláře firmy Proud a Drouin a zamířil na Zlatnické nábřeží.

„Já už nemůžu dál, pane komisaři... Já už si netroufám podívat šéfovi do očí... Připadám si...“

„Sedněte si!... A mlčte!“

Pět a osm minut. Jásavé slunce zalévá Paříž a její shon, muže bez kabátu, ženy napůl nahé pod lehkými šaty. A mezitím policie hlídá čtyři sta osmdesát dvě více nebo méně jasnovidné věštkyně!

„Poslyšte, Maigrete, co když si z vás někdo dělá blázný?“ I Lucas má starost, aby se šéf nezesměšnil. V třetím obvodu se rozsvítil kotouček.

„Haló... Cože?... Jo tak.“

Telefonista se obrátil k Maigretovi a vzdychl:

„Zase opilec... A to není sobota...“

Mascouvin se vrtí na židli, lupe prsty a nakonec vyhrkne:

„Promiňte, pane komisaři, ale já bych vám chtěl říct...“

„Nic mi neříkejte!“ okřikl ho Maigret.

Zabije už konečně Picpus tu svou věštkyni, nebo ne? Kotouček. Znovu osmnáctý obvod.

„Haló... Komisaře Maigreta?... Předávám.“

Když Maigret bere do ruky sluchátko, lehce se mu sevře srdce.

„Haló?... Ano... Stanice v Domrémontově ulici?... Cože?... Caulaincourtova ulice, číslo šedesát sedm A... Slečna Jeanna?... Věštkyně?...“

Maigretův hlas už zase zní jako polnice. Obličej se mu rozzářil. „Tak honem, chlapci... Vem ho s sebou, Lucasi... Člověk nikdy neví...“

Josef Mascouvin sestupuje za nimi po zaprášeném schodišti jako zvlášť trudnomyslný náměsíčník. Na nádvoří čeká policejní auto.

„Caulaincourtova ulice, číslo šedesát sedm A... A honem!“

Po cestě probírá Maigret seznam jasnovidek a kartárek, který si dal předešlý den sestavit a podle kterého je dal nenápadně hlídat. Přirozeně, slečna Jeanna v něm není!

„Šlápní na to, člověče!“

A ten trouba Mascouvin se nesměle ptá:

„Je mrtvá?“

Maigreta najednou napadá, je-li Mascouvin opravdu tak naivní, jak vypadá. Však se to ukáže.

„Pistole?“ táže se Lucas.

„Nuž...“

Na domovní čísla se ani nemusí dívat. Přímě naproti Pecqueurovu náměstí shluk lidí před vraty označuje místo, kde se tragédie odehrála.

„Mám počkat?“ koktá Mascouvin.

„Jen pojdte taky... za námi!“

Strážníci se rozestupují, aby Maigret a inspektor Lucas mohli projít.

„Páté patro vpravo.“

V domě není výtah. Dům jinak čistý, pěkný. V každém patře pochopitelně hlouček nájemníků. V pátém patře vítá Maigreta policejní komisař osmnáctého obvodu.

„Pojďte dál... Přišli jsme ještě zatepla. Dověděli jsme se to tak brzy jen náhodou, však sám uvidíte...“

Salónek má velké okno dokořán na balkón, odkud je výhled na město. Elegantní, útulný salónek, světlé záclony a potahy na stylovém nábytku, vkusné drobné předměty. Lékař ze sousedství právě vstává ze země.

„Nedá se nic dělat... Druhá rána byla smrtelná.“

Místnost je příliš malá na lidi, kteří se nahnuli dovnitř. Maigret si nacerpal dýmku a svlékl kabát, čímž odhalil bleďe fialové šle, které mu minulý týden koupila manželka. Při pohledu na ty šle, ještě ke všemu hedvábné, se komisař pousmál, a Maigret se zakabonil.

„Tak co?... Povídejte!... Čekám“

„To je právě ono. Ještě jsem nestačil sebrat informace, domovnice není zrovna hovorná. Člověk aby z ní každé slovo páčil... Slečna Jeanna, pravým jménem Marie Picardová, narozená v Bayeux...“

Maigret nadzvedl prostěradlo zakrývající mrtvou. Hezká ženská, jen co je pravda. Kolem čtyřicítky. Baculatá, pěstovaná blondýnka, i když snad ne docela od přírody.

„Nebyla hlášena jako věštkyně a nedělala si žádnou reklamu. Ale měla stálou klientelu, prý samé lepší lidi...“

„Kolik návštěv měla dnes dopoledne?“

„Domovnice, paní Baffoinová – Eugénie Baffoinová – to neví. Tvrdí, že jí do toho nic není a že všechny domovnice prý nejsou tak zvědavé, jak se o nich říká... Pár minut po páté tady ta paní...“

Ze židle vstává drobná, živá osůbka, také středního věku, s trochu směšným kloboukem na hlavě, a vysvětluje:

„Já jsem slečnu Jeannu znala, ona k nám občas jezdila na pár dní do Morsangu... Znáte to tam?... Je to na Seině, hned nad Corbeil, jak je ten jez... Já tam mám hostinec U tučného holuba... A protože Izidor zrovna chytil pár pěkných línů a já jsem zrovna měla cestu do Paříže, řekla jsem si...“

Líni leží v košíku, pěkně obalení svěží trávou.

„Chápete, já jsem věděla, že jí to udělá radost, ona měla líny hrozně ráda...“

„Znala jste slečnu Jeannu dlouho?“

„Asi tak pět let... Jednou u nás strávila celý měsíc...“

„Sama?“

„No dovolte!... Tak jsem sem mezi dvěma pochůzkami zaskočila... Dveře do bytu byly pootevřené... Podívejte se, takhle... Povídám, Slečno, Jeanno... to jsem já, Royová...“ A když se nikdo neozval, šla jsem dál a... Ona seděla tady u toho stolečku, nakloněná dopředu, a já jsem nejdřív myslela, že spí... Chtěla jsem ji probudit a...“

Tak tedy přibližně v pět hodin sedm minut slečna Jeanna, věštkyně, byla už mrtvá, probodnutá dvěma ranami nožem do zad.

„Zbraň se našla?“ obrátil se Maigret k policejnímu komisaři.

„Nenašla.“

„Nábytek není poškozený?“

„Není... Všechno na místě... Vrah zřejmě ani nezašel do ložnice... Podívejte se...“

Komisař otevřel dveře. Ložnice je snad ještě veselejší než salón. Pravý budoárek ve světlých barvách. Hnízdečko parádnice, která si potrpí na pohodlí.

„A vy říkáte, že domovnice...“

„Tvrdí, že nic neví... Paní Royová seběhla vedle do výčepu a odtamtud nám zatelefonovala... Čekala na nás před domem... Jen ještě maličkost... Počkat, zrovna jde zámečník, pro kterého jsem poslal... Tudy, příteli... Podívejte se, otevřte nám tady ty dveře...“

Maigret se náhodou podíval na Mascouvina, který seděl v koutě na židli, a zaměstnanec firmy Proud a Drouin zakvílel:

„Mně je nějak zle od žaludku, pane komisaři...“

„Dobře vám tak!“

Za chvíli, až se dostaví pánové od vyšetřujícího soudu a specialisté z identifikačního oddělení, bude teprve zle.

Maigret jen doufá, že si mezitím stačí skočit na jedno pivo k Manierovi.

„Jak vidíte,“ vysvětluje policejní komisař, „ten byt má salón, jídelnu, ložnici, koupelnu a...“

Ukazuje na zamčené dveře, které zámečník právě odemyká.

„Patrně kuchyně...“

V zámku zaharašil klíč. Dveře se otevřely.

Bylo to tak neočekávané, že to bylo až k smíchu. V malé kuchyňce, kde se nepovaloval jediný špinavý talíř nebo sklenice, seděl u stolu velice vážný stařec a čekal.

„Tak co vy tady?... Co tady děláte?“

Děda se vyjeveně dívá na příchozí a zaraženě mlčí. Ještě podivnější je, že v tom velkém srpnovém vedru má na sobě dozelená vybledlý svrchník. Tváře mu mizí pod špatně přistřiženými vousy. Uhýbá pohledem, hrbí záda.

„Jak dlouho jste tady v kuchyni?“

S námahou, jako by špatně rozuměl, vytáhl stařec z kapsy zlaté hodinky a otevřel je.

„Asi čtyřicet minut,“ odpověděl nakonec.

„Takže v pět hodin už jste tady byl?“

„Přišel jsem před pátou...“

„Co víte o té vraždě?“

Stařec je natvrdlý, nastavuje ucho jako hluchý.

„Jak to, vy nevíte, že...“

Odhálili mrtvolu. Stařec na ni hledí s úžasem, strnule.

„Tak co?“

Stařec mlčí. Otírá si oči. Ale ne proto, že by plakal, Maigret si už všiml, že mu slzí oči.

„Co jste dělal v kuchyni?“

Stařec na něj dál hledí, jako by slova neměla pro něho smysl.

„Jak to, že jste byl v kuchyni zamčený? Klíč nebyl uvnitř... A zvenčí taky ne...“

„Já nevím...“ vzdychl stařec jako dítě, které se bojí výprasku.

„Co nevíte?“

„Nic nevím...“

„Máte průkaz?“

Stařec neobratně hledá po kapsách, znovu si otírá oči, popotahuje a nakonec podává náprsní tašku se stříbrným monogramem. Policejní komisař a Maigret se na sebe podívali.

Je ten děda opravdu tak dětinský, nebo to tak dokonale hraje? Z náprsní tašky vytáhl Maigret průkaz a polohlasně čte:

„Octave Le Cloaguen, námořní lékař ve výslužbě, šedesát osm let, Batignollský bulvár číslo čtyři, Paříž.“

„Všichni ven!“ zařval náhle Maigret.

Josef Mascouvin se poslušně zvedl.

„Vy ne... Vy tu zůstanete, sakra!... A sedněte si!“

V tom bytě pro panenky se těch deset lidí doslova dusí.

„A vy se taky posad'te, pane Le Cloaguene... A teď mi povězte, co tady vlastně děláte?“

Le Cloaguen sebou škubl. Slyšel zvuk slov, ale nechápe jejich smysl. Maigret opakuje znovu otázku hodně hlasitě.

„Jo tak... Promiňte... Já jsem přišel...“

„Proč?“

„K ní na návštěvu...“ koktá stařec a ukazuje na zakryté tělo.

„To jste si chtěl dát hádat budoucnost?“

Stařec nic.

„Tak byl jste její klient, nebo ne?“

„Jo... Já jsem přišel...“

„A co bylo?“

„Seděl jsem tady... Tamhle na té pozlacené židli... A někdo zaklepal... Takhle...“

Stařec zamířil ke dveřím, skoro jako by chtěl utéct. Ale ne, jenom trhavě zaklepal na dveře.

„A ona mi povídá...“

„Tak dál, dál!... Co vám řekla?“

„Ona povídá: ‚Honem sem...‘ a strčila mě do kuchyně.“

„A zamkla vás tam?“

„To nevím.“

„Co dál?“

„Nic... Sedl jsem si ke stolu... Okno bylo otevřené, a tak jsem se koukal na ulici...“

„A potom?“

„Potom nic... Přišla spousta nějakých lidí... A já jsem myslel, že se nemám ukazovat...“

Stařec mluví tiše, pomalu, jakoby nerad, a najednou položí naprosto nečekanou otázku:

„Neměl byste trochu tabáku?“

„Cigaretu?“

„Ne, tabák...“

„Vy kouříte dýmku?“

Maigret mu podal pytlík s tabákem. Le Cloaguen si nabral a se zřejmým uspokojením si strčil tabák do úst.

„Prosím vás, neříkejte to mé ženě...“

Mezitím Lucas prohledává byt. Maigret ví, co hledá.

„Tak co?“

„Nic, šéfe... Klíč od kuchyně nikde není. Požádal jsem jednoho inspektora, aby se podíval na ulici, jestli ho někdo nevyhodil z okna.“

Maigret rekapituluje Le Cloaguenovi jeho výpověď:

„Zkrátka vy tvrdíte, že jste sem přišel před pátou poradit se s věstkyní. Dvě nebo tři minuty před pátou někdo zvláštním způsobem zaklepal a slečna Jeanna vás strčila do kuchyně... Bylo to tak?... Díval jste se z okna a pak jste slyšel hlasy a zůstal jste sedět... Ani jste se nepodíval klíčovou dírkou.“

„Ne, já jsem myslel, že má návštěvu.“

„Už jste tady byl předtím?“

„Chodil jsem sem jednou týdně...“

„Jak dlouho?“

„Už hodně dlouho...“

Je senilní nebo není? Celá čtvrt je vzhůru. Když dorazily vozy od soudu, před domem bylo na dvě stě lidí. A slunce svítí a barvy hrají, jak krásně by se to sedělo na chodníku před kavárnou u chlazeného piva! Maigret si zase oblékl kabát, protože pánové od soudu už jsou na schodech.

„Ale to jste vy, pane komisaři?“ říká vyšetřující soudce. „To bude zřejmě zajímavý případ, co?“

„Až na to, že tu prozatím mám jen dva cvoky,“ mumlá si Maigret pro sebe.

Ten pitomec Mascouvin ne a ne z něho spustit oči! A děda žvýká tabák a popotahuje!

„Poslyš, Lucasi... Odvez tady ty dva... Já se vrátím do kanceláře tak za půl hodiny...“

A vtom tomu všemu nasadil Mascouvin korunu. Nejdřív se chvíli rozhlížel po rozházeném pokoji a hledal klobouk a pak Maigretovi zašeptal do ucha, vážně jako vždycky.

„Tak vidíte, pane komisaři, že Picpus tu věstkyni opravdu zabil.“

2/ ČLOVĚK, KTERÝ MÁ STRACH

Je to kupodivu, ale teprve když se Maigret bezděky zahleděl na tu mužskou ruku, položenou na oblýskaném koleně, probudil se v něm hlubší zájem o celou tragédii a přestal se na svého společníka dívat jen jako na jakousi pitoreskní figurku.

Před chvílí to v bytě té věstkyně vypadalo jako o pouti, jak se Maigret vyjádřil, neboť nesnášel takové návštěvy pánů od soudu. Tam mu v tom všeobecném zmatku připadal Octave Le Cloaguen jako poněkud směšný, vyjevený děda.

Nejvýš snad Maigreta trochu zaujala náhlá prázdnota v pohledu dědových bledých očí, jako by se byl duchem někam zatoulal. Museli mu každou otázku opakovat dvakrát až třikrát, než k němu slova vůbec došla, a děda vraštil obočí a snažil se jim porozumět. Později ve své kanceláři, kterou zapadající slunce proměnilo ve výheň, pokusil se ho zpoceny Maigret s promočeným kapesníkem v ruce podrobně vyslechnout, ale bez valného výsledku. Le Cloaguena nic

nevyvedlo z míry. Dokonce jako by se spíš snažil Maigretovi co nejvíc vyhovět. A zatímco si Maigret neustále přejížděl kapesníkem po čele a zátylku, děda měl pokožku dokonale suchou, přestože ani neodložil svrchník. Maigret si toho zvlášť všiml, a proto si tím byl jist.

Ted' však spolu jeli v otevřeném taxíku. Bylo osm hodin večer a pařížskými ulicemi proudil příjemný chládek. Le Cloaguen seděl nehybně a Maigret zcela bezděky hleděl na starcovu pravou ruku položenou na koleně, podivně dlouhou sukovitou ruku s kůží tak vyschlou, že místy vypadala popraskaná jako přeschlá kůra. U pravé ruky chyběl první článek ukazováku. Je možné, že tahle ruka?... Maigret se zasníl... Co všechno může vykonat lidská ruka za život, a což teprve tahle za těch šedesát sedm let...

Náhle dopadla na napjatou kůži kapka a rozpleskla se. Právě projížděli Wagramskou třídou mezi dvěma řadami kavárén a biografů, uprostřed vesele hlučícího davu. Maigret zvedl oči. Děda hleděl přímo před sebe, obličej stále stejný strnulý, ale po čele mu stékaly třásně potu. Bylo to tak neočekávané, že to Maigreta znepokojilo. Proč Le Cloaguen, který tak dlouho zachovával až přílišný klid, si najednou počíná, jako by propadl panice? Ten pot nezpůsobilo horko, ale strach, ten ošklivý vnitřní debakl, proti němuž je člověk bezmocný.

Zahlédl stařec něco nebo někoho? Sotva. Nebo ho snad vyděsilo to, že se mu komisař tak upřeně dívá na ruku? Má snad ten useknutý prst nějaký zvláštní význam?

Ted' už zabočili na Courcellský bulvár a míjeli pozlacené mříže a modravé stíny parku Monceau a Maigret konečně pochopil, neboť pot na čele jeho společníka vyvstával stále hojněji a tvář měl stále popelavější: dědova panika vzrůstá, jak se blíží k domovu.

Brzy nato dojeli na Batignollský bulvár. Šedivý kamenný činžák s průjezdem působil blahobytně, skoro přepychově. Vrátnice byla úpravná a domovnice slušně oblečená v černém. Schodiště bylo těsné, na schodech červený běhoun připevněný mosaznými tyčemi.

Le Cloaguen stoupal pomalu, dýchavičně, mlčky, ale pot se mu řinul z čela dál. Čeho se bojí?

V každém patře jediné dveře, velké tmavé dubové dveře s naleštěným mosazným kováním. Ve třetím patře Maigret zazvonil. Dobrou minutu, což může někdy připadat velmi dlouho, bylo slyšet uvnitř tiché přecházení, a pak se teprve dveře otevřely a objevil se tázavý, nedůvěřivý ženský obličej.

„Paní Le Cloaguenová?“

Nato rychlá odpověď:

„Služebná má volno... Proto musím sama...“

Maigret hned věděl, že lže. Byl by v tu chvíli přísahal, že žádnou služebnou nemá.

„Promiňte, že vás obtěžuji, ale rád bych si s vámi na okamžik promluvil... Jsem komisař Maigret ze soudní policie...“

Tu se paní Le Cloaguenová, asi padesátiletá drobná, energická osoba až příliš pohyblivých rysů a s neobyčejně živými očima, podívala na manžela. Trvalo to jen pár vteřin. A Maigret opět zvěřil závan strachu. Le Cloaguenův obličej byl zcela bez výrazu. Stařec nic neříkal, nic nevysvětloval. Stál tu, zas už duchem nepřítomný, a čekal u dveří, až bude moci domů.

Žena se mezitím vzpamatovala, ustoupila dovnitř a otevřela dveře do rozlehlého salónu, kam hustými záclonami pronikalo jen šedavé světlo.

„Posaďte se... Co si přejete?... Copak...“

Znovu se krátce podívala na manžela, který dosud neodložil svrchník ani klobouk.

Ještě za deset let si bude Maigret moct tento salón vybavit do nejmenších podrobností, nakreslit ta tři vysoká okna se záclonami ze zeleného sametu se žlutými střepečky na okraji, starožitná křesla pokrytá ochrannými povlaky, pozlacený stůlek, velké zamžené zrcadlo nad černým mramorovým krbem, mosazné náčiní v ohništi.

Za dveřmi to slabě zaharašilo. Někdo tam poslouchá, nejspíš nějaká ženská, říkal si Maigret a nemýlil se: brzy nato zjistil, že to byla osmadvacetiletá slečna Gisela Le Cloaguenová.

Byt byl zřejmě rozlehlý, neboť zabíral celé patro. V něčem působil velice blahobytně, ale přesto to tam jaksi zavánělo chudobou. Paní Le Cloaguenová, celá v černém hedvábí, měla na ruku krásné prsteny a na živůtku zlatou brož s kamejí.

„Řekněte mi, prosím vás, paní Le Cloaguenová, neznáte nějakou slečnu Jeannu?“

Bylo hned zřejmé, že nezná. Paní Le Cloaguenová se marně rozpomínala, zřejmě čekala docela jinou otázku.

„Kdo je ta osoba?“

„Bydlí v Caulaincourtově ulici...“

„Nevzpomínám si...“

„Povoláním byla jasnovidka... Řeknu vám stručně, oč jde. Tato paní byla dnes v pět hodin odpoledne zavražděna ve svém bytě... A váš manžel tam náhodou zrovna byl, našli jsme ho zamčeného v kuchyni...“

„Co jste tam, prosím vás, Octave...“

Otočila se k němu, ale i když to říkala klidně a důstojně, znělo to neupřímně, jako by celá ta její důstojnost i klid byly stejně falešné jako pozlátka na bronzových svícnech na krbu. Maigret si byl jist, že kdyby ted' odešel, propukla by mezi manžely ošklivá scéna, jen by za ním zapadly dveře.

Než odpověděl, Le Cloaguen musil polknout sliny.

„Já jsem tam byl...“ potvrdil pokorně a zkroušeně.

Paní si ho změřila:

„Tak vy si dáváte hádat z ruky?“

A pak si náhle, jako by o něho ztratila zájem, sedla naproti Maigretovi a jako mondénní dáma začala švitořit, zatímco si rukou mechanicky pohrávala s kamejí u krku.

„Ujišťuji vás, pane komisaři... O tomhle vůbec nic nevím... Ale znám svého manžela... Možná že už vám to říkal, on

býval lodním lékařem, jezdil zpočátku na jihoamerické lince... Pak se několik let plavil po jižních mořích... A od té doby už bohužel nebyl nikdy jako předtím...“

Le Cloaguenova přítomnost jí vůbec nevadila.

„Jistě jste si všiml, že je dnes jako dítě... Pro dceru a pro mne je to dost těžké a do jisté míry to poškozuje naše společenské postavení...“

Maigret se rozhlédl po salóne a představil si v duchu, jak asi taková společenská zábava tady vypadá, když se z křesel stáhnou povlaky, rozsvítí se lustr, na pozlaceném stolku jsou rozloženy sladké zákusky a velice upjaté dámy se pitvoří s šálkem čaje v ruce.

Později mu tuto představu potvrdila domovnice, když mu vyprávěla, jak se tam každé pondělí pořádají čaje, pondělní žůry, jak se jim v domě posměšně říká.

Rovněž se potvrdilo, že Le Cloaguenovi nemají služebnou, že k nim chodí jen na dopoledne posluhovačka, ale na ty pondělky že si najímají číšníka od firmy Potel.

„A ne že by neměli peníze,“ říkala domovnice, daleko hovorněji než její kolegyně z Caulaincourtovy ulice. „Mají prý přes dvě stě tisíc franků renty. Každý rok, vždycky v prosinci, sem za nimi jezdí nějaký notář ze Svatého Rafaela a přiveze jim peníze. Bůhví, co s nimi dělají. Však uvidíte, co vám řeknou obchodníci tady v okolí. U řezníka kupují jen přední maso, a to ještě jen po kousíčkách. Sám jste viděl, jak ten chudák chodí, v zimě v létě v jednom...“

Ale kde je souvislost mezi tímto bytem a světlým bytečkem v Caulaincourtově ulici, mezi touto štihlou energickou paní, která se dovede tak úslužně ovládat, a baculatou, pěstovanou slečnou Jeannou, která zemřela ve svém slunném salóne?

Pátrání teprve začínalo. Maigret se nepokoušel dělat závěry z toho, co viděl nebo slyšel. Zatím se jen snažil ty jednotlivé lidské bytosti někam umístit: podivinského Mascouvina do kanceláře firmy Proud a Drouin, pak do jeho bytu na Vogeském náměstí nebo zas do bridžového salónu paní hraběnky v ulici U pyramid.

„Docela jako malé dítě, pane komisaři, jinak se to nedá vyjádřit... Celé dny se toulá venku a domů se chodí jen najíst... A ujišťuji vás, je naprosto neškodný...“

Neškodný... To slovo Maigreta zaujalo. Podíval se na starce. Pot mu zmizel z čela a seděl tu, netečný ke všemu, co se kolem něho dělo.

Čeho se to tak bál? Proč je teď už zase klidný, nebo spíš lhostejný?

Za dveřmi to opět zašramotilo a paní Le Cloaguenová pronesla hlasitě:

„Pojďte dál, Giselo... Moje dcera, pane komisaři... Ta nejvíc trpí nemocí svého otce, to chápete... Když k ní přijdou přítelkyně...“

Proč se Gisela tak špatně obléká a proč ten tvrdý výraz, bez kterého by byla docela hezká? Má mužský stisk ruky. Neusměje se, v jejím přivítání není nic laskavého. Pohled, který vrhla na starce, je nelítostně tvrdý.

Řekla mu, jako by mluvila se služkou:

„Jděte se svléknout.“

„Představte si, Giselo,“ vysvětluje matka, „že váš otec byl dneska odpoledne u kartářky, zrovna když tam vypukl skandál...“

Zvláštní, použít slovo skandál pro vraždu! Ty dvě ženské zřejmě vůbec nezajímá, je-li slečna Jeanna živá nebo mrtvá. Pro ně je důležité jen to, že tam našli Le Cloaguena, že ho odvedli na policii a že tu teď nějaký komisař...

„Velice nerad vás takto obtěžuji, vážené dámy, ale vzhledem k okolnostem bych se rád podíval do pokoje pana Le Cloaguena.“

„Giselo?“ zašeptala s tázavým přízvukem paní Le Cloaguenová.

A dcera mrkla, patrně na znamení, že pokoj je uklizený. Do pokoje se šlo přes honosnou jídelnu a přes ložnici paní domu, zařízenou dosti pěkným starožitným nábytkem. Maigret si všiml, že byt nemá koupelnu, jen umývárnu, která už dávno potřebuje vyměnit tapety a kde podlahu kryjí jen kousky starého linolea.

„Je to jeho ložnice a pracovna zároveň,“ řekla paní Le Cloaguenová. „Na svých cestách si zvykl žít prostě, velice prostě.“

Ale ale! Pročpak je zástrčka na dveřích zvenčí a ne uvnitř, jak by bylo logické? Snad starého pána nezamykají? I v tomto bodě potvrdila domovnice Maigretovu domněnku.

„Jo, pane komisaři... Když dámy mají společnost, zamknou ho chudáka v pokoji, aby se jim tam snad najednou nepřipletl... A když někdy přijde pozdě k obědu nebo k večeři, zavrou ho na celý den, někdy na dva.“

Spíš kumbál než pokoj, s vyhlídkou ne na bulvár, ale do malého, tmavého dvorku. A to jsou okna ještě polepená papírem, takže je tu sotva vidět.

Od stropu visí na drátě zaprášená pětadvacítká. Železná postel. Třínohý stojan na umyvadlo, na zemi otlučený kbelík. V rohu kus nábytku, od něhož pokoj odvozuje svůj název pracovna, starý černý monumentální psací stůl, příliš velký na místnost, patrně koupený z druhé ruky někde ve veřejné dražbě.

Maigret měl málem špatné svědomí, že tam nechá dědu samotného s těmi dvěma ženskými. Vzpomněl si na ruku s useknutým prstem, na tu ruku, která...

„Spartánské, co?“ řekla paní Le Cloaguenová, celá šťastná, že na to slovo přišla. „Mohl by klidně bydlet pohodlně, ale on si potrpí na prostotu. Tak třeba trvá na tom, že bude v zimě v létě chodit v tom starém svrchníku a nevymění by ho za nic na světě...“

A co kuchyně, milostivá? Trvá snad on i na tom, že má být tak zašlá a že se tu mají válet ty haldy špinavých talířů na nemytém stole, ty připečené hrnce, a co ta prázdná spíž s hromádkou povadlé zeleniny a zbytkem masa v omáčce, patrně k dnešní večeři?

Giselin pokoj se podobá pokoji matčinu, je pohodlný, pěkně zařízený, ale i tady je něco smutného, nemladého.

A zatímco se venku celá Paříž raduje z krásného srpnového večera, z rudé záře zapadajícího slunce, z chládku, který každý vychutnává jako lahodnou zmrzlinu, ti lidé tady, pár kroků od nejživějších křižovatek světa, žijí jako v hrobce.
„Už tu bydlíte dlouho?“

„Deset let, pane komisaři... Od té doby, co jsme se odstěhovali ze Svatého Rafaela... Vlastně od té doby, co to začalo jít s manželem takhle z kopce... Dokonce proto jsme se usadili v Paříži, aby se tu mohl léčit...“

Přinejmenším podivný nápad! Jako by na Riviéře nebylo dost vynikajících lékařů a jako by pařížský shon mohl prospět duševně nemocnému chudákovi!

Ten chudák zůstal ve svém pokoji, jako dobře vycvičený pes zůstává v pelechu, když přijdou hosté. Maigret by se na něho ještě jednou rád podíval, promluvil s ním. Ne, není to jen soucit. Ten člověk ho přitahuje, má pocit, že mu začíná rozumět, že začíná tušit záhadu jeho smutného života.

Paní je stále stejně precizní.

„Vidíte, že u nás není žádná záhada a že jestli manžela náhodou napadlo si dát vyložit karty... Kdo může vědět, co se v takovém ochablém mozku... Doufám, pane komisaři, že vraha brzy najdete a že tenhle trapný případ nebude mít další následky...“

Následky pro koho? Samozřejmě pro ni. Pro ni a pro její dceru, která se jí tak podobá a stojí s ní v jednom řádku.

Počkat, co tu v tom bytě chybí? Několikrát měl Maigret pocit prázdnoty, jako by někdo byl odstranil něco, co tam patřilo. A přece je tu všechno obvyklé zařízení. Maigret se rozhlíží, ve střehu, jako když člověku něco uniká.

„Dobrou noc, pane komisaři... Kdybyste měl ještě nějaký dotaz...“

Co se stane, až za ním zapadnou dveře? Maigret sestupuje ze schodů. Nemůže si pomoci, musí myslet na toho člověka v kumbále, jak k němu vtrhne rozzuřená žena, tvář zkřivenou zlostí, vztekem...

A v tom okamžiku se mu rozsvítilo. Už ví, co v tom bytě chybí, co u něho vyvolalo pocit prázdnoty: nikde, v žádném pokoji neviděl na stěně ani na nábytku jedinou fotografii. Nic. Ani portrét od fotografa, jaký se najde i v nejskrovnější chalupě, ani amatérský snímek, vzpomínka od moře nebo z hor.

Stěny holé, nesmířitelně holé.

Maigret strávil čtvrt hodiny u domovnice a vyšel na ulici. Tam k němu přistoupil inspektor Janvier.

„Co mám dělat teď, šéfe?“

„Zůstaň tady... Přece jen bych rád věděl, co oni...“

Na náměstí Clichy zašel Maigret do kavárny, zavolal paní Maigretové, že neví, kdy se vrátí k večeři, a konečně zasedl k pívu.

Nejde mu z hlavy ta příhoda s klíčem. Copak slečna Jeanna, když strčila dědu do kuchyně – pokud lze Le Cloaguenově výpovědi věřit – za ním otočila klíčem? Zřejmě už je dědovi souzeno, aby ho pořád někdo zamykal, jak to dokazuje zástrčka na jeho dveřích.

Ale kdo klíč vytáhl? Vrah? Copak věděl, že za těmi dveřmi někdo je?

Odpoledne, když prohlížel byt v Caulaincourtově ulici, Maigret něco přehlédl. Ležel tam v salónku věštkyně někde pánský klobouk? Asi ano, dokonce velmi pravděpodobně. Le Cloaguen na návštěvě u ženy klobouk jistě odložil. Zůstal-li ten klobouk v salónku, vrah si ho patrně všiml, a proto pak vytáhl klíč ze dveří do kuchyně.

Měl vysloužilý námořní lékař na hlavě klobouk, když ho našli?

Maigret vytáhl z kapsy zápisník a napsal si: klobouk. Vyzpovídat všechny, kdo tam byli. Ale ve shonu počátečního pátrání...

Možná že se Le Cloaguen zamkl sám a klíč buď vyhodil z okna, nebo zahodil do záchodu.

„Hloupost!“ zavrčel Maigret pro sebe, když dopil druhé pivo a rozmýšlel se, má-li jet metrem nebo si vzít taxík.

Život na ulici kolem něho mu připadá méně skutečný. Záhada Caulaincourtovy ulice ho pomalu celého proniká.

Lucerny se rozsvěcují, z chodců se stávají modré stíny v trochu bledší modři.

„Zlatnické nábřeží!“

„Prosím, pane Maigrete.“

Je to dětinské, ale lidské: člověku dělá dobře, když ho taxikář pozná a přátelsky pozdraví.

S úctou Picpus.

Komu byl určen ten lístek, který neznámý muž nebo žena napsali v kavárně Sport na náměstí Republiky? Není to zvláštní, že právě Josef Mascouvin, svědomitý úředník, který poprvé v životě ukradl v podniku tisíc franků, si tehdy vyžádal psací náčiní, položil brýle na piják a všiml si těch inkoustových stop?

„Tak co, pane Maigrete, na lovu?“

Maigret vzdychl, zaplatil taxi a těžkým krokem vystoupil po schodech. Starý zřízenec François ho stihl, ještě než došel do své kanceláře.

„Pane komisaři, pánové na vás čekají...“

Podíval se na čalouněné dveře velkého šéfa. Maigret pochopil.

Na psacím stole svítí lampa se zeleným stínidlem, ale záclony nejsou zataženy, okny dokořán je vidět nábřeží a do místnosti proudí vlhký chlad.

Ředitel soudní policie zvedl hlavu. Lucas stojí vedle něho. Vyhýbá se Maigretovu pohledu a vypadá jako zpráskaný pes.

„Měl jste pravdu, Maigrete... Ten Picpus věštkyni opravdu zabil...“

Maigret vraští obočí, protože nechápe, kam tento úvod míří.

„Jen škoda, že nebudeme tak hned moci vyzpovídat hlavního svědka...“

Proč Maigreta přepadá úzkost? Zná Octava Le Cloagueny teprve několik hodin. A může vůbec říct, že ho zná? Vážný tón velkého šéfa... Lucasovy rozpaky... Maigret tuší malér... Že by ten děda?

Lucas zašeptal:

„Je to moje vina.“

Tak budou už konečně mluvit jasně?

„Vyslychal jsem ho dobrou hodinu...“

Zaplat' pánbůh! Nejde tedy o bývalého námořního lékaře. Jde o Mascouvina, jehož měl Lucas za úkol znovu vyzpovídat.

„Chtěl jsem ho vzít do ulice U pyramid... Co kdyby... Říkal jsem si, že bych z něho možná něco vytáhl, kdybych ho konfrontoval s tou jeho slavnou hraběnkou... On se celou dobu choval docela klidně. Chvilku jsem se rozmýšlel, jestli si nemám vzít taxík, ale na nábreží žádný nebyl... Tak jsme šli přes Pont-Neuf... Na mostě bylo plno lidí, zrovna končili u Krásné zahradnice a hrnuli se odtamtud zaměstnanci...“

„A co dál?“

„Šlo to tak rychle, že jsem nestačil zasáhnout... Najednou mi přeskočil přes zábradlí.“

Maigret si nacpává dýmku a neříká nic.

„Měl smůlu... Než dopadl do vody, narazil na pilíř...“ Bylo snadné si ten výjev představit: krásný podvečer, stovky, tisíce lidí se naklánějí přes zábradlí, tísní se podél nábreží, po vodě něco plave, šedivý klobouk, občas se vynoří něco tmavého, někdo shazuje kabát a skáče do vody...

„Zrovna tudy projížděl vlečný parník a...“

Zástup sleduje výjev se zatajeným dechem. Parníček se otáčí, šroub čeří vodu, po níž se dlouze vlní rudé odlesky slunce, podávají zachránce bidlo s hákem a vytahují Mascouvina, nebo spíš Mascouvinovo bezvládné tělo na černé železné pláty paluby.

„Není mrtvý, ale o moc líp na tom není... Narazil hlavou o kámen... Odvezli ho do nemocnice Hôtel-Dieu a známý chirurg doktor Chesnard...“

„Co tomu říkáte?“ táže se velký šéf. „Nezdá se vám, že to teď vypadá docela jinak?“

„Co vypadá jinak?“ vrčí Maigret.

Copak se to dá říct, když pátrání teprve začíná? Slečna Jeanna... Ta je mrtvá a to je na celém případě jediné jisté... Dostala dvě rány nožem do zad, když se klidně opírala o svůj stylový stolek... To znamená, že neměla žádné podezření...

Le Cloaguen v kuchyni... Mascouvin a jeho paní hraběnka...

„Co udělali s tou ženskou?“ otázal se Maigret a zabafal z dýmky.

„S kterou ženskou?“

„S tou z Morsangu... Jakkak se jmenovala... No přece s majitelkou Tučného holuba.“

„Pospíchala na vlak.“

„Poslyšte, a Mascouvin náhodou neznala?“

„Mě nenapadlo se jí na to zeptat... Měla naspěch... Prý má v hostinci plno.“

Maigret ovšem pamatuje na všechno, protože nyní položil otázku, které se velký šéf musil bezděky pousmát:

„A co se stalo s těmi líný?“

Málem to vypadalo, že je chtěl vzít domů paní Maigretové k večeři.

2/ DÍVKA V ČERVENÉM KLOBOUČKU

Asi tak každou čtvrt hodinu Maigret těžce zavzdychal a zahalekal, jako by zvedal horu, ale pokaždé se jen s námahou vyprostil z objetí vlhkých prostěradel, a jen se převálil na druhý bok, hned se zase hroužil do spánku, v němž se to hemžilo divokými přízraky. Pokaždé se paní Maigretová probudila a chvíli se pak upřeně dívala na roletu, kterou vítř vzdouval jako balón, než se jí zase podařilo usnout.

Noc byla čirá jako křišťál, tak čirá, že bylo z bulváru Richarda Lenoira slyšet – nebo se to aspoň zdálo – rachocení vláčku až z hlavní tržnice.

V čísle 21 na Vogeském náměstí bylo okno také otevřené, ale v pokoji nebyl nikdo, nikdo neležel v posteli, kterou domovnice jako obvykle večer odestlala.

V nemocničním pokoji v Hôtel-Dieu seděla ošetřovatelka s koňským profilem u lůžka Josefa Mascouvina, jehož tvář mizela pod obvazy, a pletla.

Nikdo nebděl nad slečnou Jeannou zavřenou v mrazící zásuvce Ústavu soudního lékařství. Na Batignolském bulváru, pár kroků od světla na náměstí Clichy, inspektor Janvier občas vstával z lavičky, procházel se pod stromy, díval se na měsíc, který se objevil mezi domovními štíty s reklamními nápisy, a pak na temná okna čísla 17.

Zpočátku k němu ve stínu přistupovaly ženy – bůhví proč byly dnes v noci ty zdejší všechny tak mohutné – ale brzy pochopily, oč jde, a nyní už jen bloudily opodál, postupně se vytrácely, a bary zavíraly jeden po druhém, zatímco náhlé ochlazení věstilo blízkost dne dávno předtím, než na východě pobledlo nebe.

Ze salónu paní hraběnky v ulici U pyramid odcházeli poslední hráči v pět hodin ráno, posilnění obloženými chlebičky. Tiskárny chrly první vydání novin. Otvíraly se brány metra, pod kávovary už hořel plyn a na výčepních pultech se vršily teplé rohlíky.

Torrence, ještě celý rozespálý, se rozhlížel po Batignolském bulváru, až našel svého kolegu, kterého přišel vystřídat.

„Nic?“

„Nic.“

Maigret, bez kabátu, snídal. V ulicích, kde dosud ležela přízemní stříbřitá pára, začínal proudit život.

Dívka v červeném kloboučku uklidila své dva pokoje a kuchyň ve čtvrti Ternes, vyšla z domu, zamířila ke stanici metra a po cestě si jako obvykle koupila noviny. Místo do turistické kanceláře na bulváru de la Madeleine pokračovala až do stanice Châtelet a celá rozčilená, s chvějícími se rty, jako by se modlila růženec, zamířila k temné budově Soudního

paláce.

Maigret stál v kanceláři u okna a pečlivě si čistil své dvě dýmky.

„Chce s vámi mluvit nějaká slečna... Neřekla, jak se jmenuje... Prý je to naléhavé...“

A tak onoho sobotního rána se tragédie rozjela nanovo. Dívka měla na sobě tmavomodrý kostým a červený klobouček. Obvykle byla jistě usměvavá, s dolíčky na tvářích a dolíčkem na bradě, ale rozčilení ji přemáhalo.

„Kde je bratr, pane komisaři?... Je mrtvý?... Je to můj bratr, nebo spíš nevlastní bratr...“

Šlo o Mascouvina, jehož fotografie se skvěla na první stránce novin vedle fotografie Maigretovy, stále téže Maigretovy fotografie, kterou noviny přinášely při každém novém případě už dobrých patnáct let.

„Haló... Hôtel-Dieu?“

Ne, Mascouvin nezemřel. Každou chvíli ho přijde profesor znovu vyšetřit. Je stále ještě v bezvědomí a nikdo k němu nesmí.

„Povězte mi něco o svém bratrovi, slečno... Promiňte, jak se jmenujete?“

„Berta... Berta Janiveauová... Ale říká se mi slečno Berto... Jsem zaměstnaná jako písařka v cestovní kanceláři... Můj otec byl truhlář v malé vesnici v departementu Oise... Narodila jsem se, když už byli rodiče hodně staří... Už nedoufali, že budou mít dítě, a adoptovali mezitím chlapce z nalezince, Josefa Mascouvina...“

Vedle tohoto svěžího děvčátka vypadá Maigret jako dobrotivý dědeček.

„Poslyšte... Nechtěla byste se mnou zajít do bytu vašeho bratra na Vogeském náměstí?“

Nasedli do taxíku a dívka mluví a mluví, volně, bez pobízení. Dole v průjezdě domovnice s novinami v ruce a kolem ní hlouček sousedek.

„Takový solidní, spořádaný člověk, ke každému tak zdvořilý!“

V prvním patře bydlí bývalý ministr, v druhém pan domácí. Teprve ve třetím patře je cítit dusno většího počtu rodin, drobných lidí namačkaných v bytech po obou stranách dlouhé chodby, kam světlo vniká stropním světlíkem.

„Proč by se chtěl zabít?... Neprožil nikdy žádnou tragédii...“

Až dosud byl Josef Mascouvin pro Maigreta jen podivný a poněkud znepokojivý zjev. Ale slečna Berta mluví. A mluví i byt, pečlivě uklizený pokoj, vážné, seriózní knihy v knihovně, zánovní gramofon, umývárna a malá kuchyňka.

„On si totiž, pane komisaři, nikdy nepřipadal jako ostatní... Děti ve vesnici mu říkali kluk z nalezince... Ve škole byl nejlepší žák... Doma si dával záležet, aby dělal víc než ostatní... Pořád měl pocit, že překáží, že je přebytečný. Že ho doma trpíme jen ze soucitu... Rodiče ho museli nutit, aby dál studoval... A pak umřeli... Myslelo se, že po nich něco zůstane, ale nezůstalo skoro nic, a protože já jsem byla ještě moc malá, abych mohla pracovat, Josef Mascouvin se o mě celou dobu staral.“

„Proč jste nebydleli společně?“

Dívka se začervenala.

„On nechtěl... My přece nejsme doopravdy bratr a sestra, víte?“

„Poslyšte, slečno... Nebyl do vás váš nevlastní bratr trochu zamilovaný?“

„Myslím, že byl... Ale nikdy mi to neřekl... To by si netroufal...“

„A měl nějaké přátele nebo přítelkyni?“

„Já o žádných nevím... Občas jsme si spolu v neděli někam vyšli...“

„Nikdy jste spolu nebyli v Morsangu?“

Dívka se snaží rozpomenout.

„Kde je to?“

„Na Seině, nad Corbeil...“

„To ne... My jsme obvykle jezdili na Marnu, do Joinvillu... Josef teď už kolik měsíců vášnivě hrál bridž...“

„Říkal vám o paní hraběnce?“

„Jaké hraběnce?“

S největšími ohledy, ale marně, prohledává Maigret byt. Nic tu není, z čeho by se mohl něco dovědět. V sekretáři zápisníky, kam si Mascouvin pedanticky zapisoval každé sebemenší vydání. Knihy o bridži. Rozbory složitých partií. Slečna Berta mu ukazuje na stěně fotografii rodičů. Stojí před domem a před nimi na zemi sedí ona jako malá holčička.

„Myslíte, že by váš bratr byl schopen něco ukrást?“

„Ukrást?... On, takový svědomitý člověk?“

Dívka se rozpačitě zasmála.

„To je vidět, že ho neznáte... Vzpomínám si, jak se jednou starostí div nerozstonal, protože se celý týden nemohl dopočítat několika centimů v účtech...“

„Víte co, slečno?... Uděláte nejlíp, když teď půjдете do práce... Tam vás snadno zastihneme telefonicky, kdyby bylo něco nového.“

„Ale zavoláte určitě, vidíte, pane komisaři? I kdybych s ním nemohla mluvit... Aspoň bych ho chtěla vidět, abych se na vlastní oči přesvědčila, že je živ...“

Maigret zavřel okno, naposled se rozhlédl po pokoji a strčil klíč do kapsy. Pak krátce promluvil s domovnicí. Ne, Mascouvin nedostával žádné dopisy: jen občas lístek potrubní poštou od své nevlastní sestry, když měli spolu v neděli někam jít. Ano, domovnice si všimla, že vypadal poslední dobou nějak ustaraně.

„A takový laskavý člověk, pane komisaři... Například kdykoliv šel přes dvůr, vždycky promluvil s dětmi a prvního jim nosil cukroví...“

Maigret se vydal pěšky na náměstí Republiky. Kavárna Sport je skoro prázdná. Číšník Nestor otírá stolky z umělého mramoru.

„Pan Mascouvin?... Však to byla pro mě rána, když jsem ráno otevřel noviny!... Podívejte se, tady vždycky sedával...“

U výčepního pultu hrací automat. Vzadu ruský kulečník, u něhož Mascouvin sedal, skoro každý večer.
„Ne, nikdy jsem ho neviděl s nikým mluvit... Pomalu popíjel svůj aperitiv, vždycky stejný... Četl noviny... Pak mě zavolal a vždycky mi dal dvacet pět centimů spopitného... Chodil sem přesně, jako hodiny.“
„Říkal si často o psací náčíní?“
„Já mám dojem, že to bylo poprvé...“
Nestor bohužel nemůže říct, jestli ten večer Mascouvin opravdu něco napsal, nebo jestli jen tak koukal na piják před sebou. Číšník si také nemohl vzpomenout, jestli tu podložku předtím někdo použil.
„To víte, odpoledne, takových lidí...“
Maigret vzdychl, oťel si pot a nastoupil na zadní plošinu autobusu. Líně si v duchu představuje hebký písek a jednotvárnou píseň bíle lemovaných vln.
„Zase tu máte nějakou slečnu, Maigrete... Dneska se s nimi zřejmě roztrhl pytel...“
Tahle je docela jiná než slečna Berta. Silné osmnáctileté děvče se vzdutým živůtkem, růžolíci, s lehce vypouklýma očima. Člověk má dojem, že právě podojila krávy a že dosud voní mlékem.
Něco na tom je, protože pracuje v mlékárně v Caulaincourtově ulici. Rozčilením div nepláče.
„On mi pan Jules totiž říkal...“
„Promiňte... Kdo je pan Jules?“
„To je můj šéf... Říkal, abych za váma rozhodně šla...“
Dívka pomalu přivyká ovzduší kanceláře, kde zavalitý komisař dobrácky pokouje dýmku.
„Tak mi povězte, jak to bylo.“
„Na mou duši, já nevím, jak se jmenuje... Všimla jsem si ho hlavně kvůli tomu autu, má zelený kabriolet...“
„Ale co ten mládenec? – Popište mi ho.“
Děvče se začervenalo. Jmenuje se Ema a v Paříži je teprve několik měsíců. A každý den časně ráno roznáší mléko skoro po celé Caulaincourtově ulici. Odpoledne prodává v krámě.
„Já nevím, jestli je to mládenec... Třeba je ženatý.“
Rozhodně je zřejmé, že Ema je do muže se zeleným kabrioletem zamilovaná.
„Je vysoký, černovlasý, moc dobře oblečený, vždycky nosí světlý klobouk... Jednou měl přes rameno triedr. A vždycky zastavil s vozem kousek za číslem šedesát sedm.“
„Jak to víte?...“
„Jezdil tam tak jednou týdně, někdy dvakrát... Vždycky zašel do čísla šedesát sedm A a mně to přišlo, že tam chodí za nějakou ženskou.“
„Proč?“
„Protože byl oblečený, jako kdyby šel za ženskou... Já to nedovedu vysvětlit... A tak krásně voněl...“
„To jste ho viděla tak zblízka?“
Chudák Ema! Jako by ji viděl, jak kolem půl páté vyhlíží zelený kabriolet, a pod nějakou záminkou běží ven, aby se oťfela o člověka, kterého zbožňuje!
„Byl tam včera?“
Emě je do pláče a kývá hlavou.
„V kolik hodin?“
„Já nevím, ale bylo to kolem páté. Nezůstal tam dlouho... On tu paní určitě nezavraždil...“
Bodejt! Maigret se vyptává trpělivě, na všechno přitakává. Tlustá Ema ani netuší, jak zajímavé věci říká, protože její popis mladíka odpovídá přesně typu člověka, u kterého by souvislost s podobným případem nepřekvapovala. Příliš dobře oblečený, Ema to sama řekla. Příliš světlé šaty, které vždycky vypadají jako nové. Na prstě brilant. Ema si také všimla, že má dva zlaté zuby.
Chodí na dostihy. Maigret se bude muset zeptat na zvláštním oddělení pro hry a společenské záležitosti. A co kdyby se mezi stálými hosty paní hraběnky vyskytl někdo, kdo odpovídá jeho popisu?
„Děkuji vám, slečno... Pan Jules dobře udělal, že vás ke mně poslal.“
„On nic neprovedl, že ne?... Já nevěřím, že by takový člověk...“
Ema se ovšem nepřiznala – a také je to pro průběh pátrání zcela bezvýznamné – že už po celé týdny, kdykoli zelený kabriolet zastavil v ulici, nenápadně hodila dovnitř čerstvý kvítek.
„Nevšimla jste si, kdo jiný vešel kolem páté do čísla šedesát sedm A?“
„Nějaká paní.“
„Jak vypadala?“
Popis celkem souhlasí s popisem majitelky Tučného holuba, ale Ema neví určitě, jestli ta paní vešla do domu před odchodem nebo po odchodu muže se zeleným kabrioletem.
Maigret mezi řečí čmárá stručné příkazy. Vyhledat všechny zelené kabriolety. Vyhledat v okruhu dostihů mladého černovlasého muže atd.
„Haló... Hôtel-Dieu?“
Mascouvin nezemřel. U telefonu je sám pan profesor. Prý je naděje asi tak dvě k desíti, že se z toho dostane.
„Haló... Slečno Berto?... Váš bratr se z toho asi dostane... Ne, ještě k němu nemůžete... Zavolám vás...“
Obrovská pláž, nekonečné moře bez vrásky... Je horko a Maigret vzdychá... Začíná nejnamáhavější a nejméně uspokojivá fáze pátrání... Jednotlivé postavy se počínají rýsovat, osoby se seskupují...
Jestlipak chudáka dědu z Batignollského bulváru zase zavřeli v pokoji? Jako náhodou je tu odpověď. Telefonuje inspektor Torrence.
„To jste vy, šéfe?... Volám z jednoho bistra na nábřeží... Náš děda vyšel z domu přesně v devět... Cože?... Jo,

ovšem... Má na sobě těžký svrchník... Ne, na mě se ani nepodíval... On se na nic nedívá... Jde rovnou za nosem, pomaličku, jako nemocný na zdravotní procházce... Občas se zastaví před nějakým výkladem. Než přejde přes ulici, váhá, jako by se bál aut... Ani jednou se neohlédl... Teď stojí u vody a kouká na rybáře... Já ho odtud vidím... Cože?... Ne, s nikým nemluvil... Jak?... Jak chcete, budu ho sledovat dál... Jo, a objevil jsem tady báječné vuvrasky...“

Maigret s vážnou tváří těžce stoupá po úzkém zadním schodišti k laboratorům v podkroví Soudního paláce. Tam podává ruce, sklání se nad experty při práci.

„Tak co, hoši?“

Nic zajímavého. Písmo na pijáku může být stejně tak mužské jako ženské a otisky prstů piják žádné nezachytil. Na psací podložce je jich spousta. Pro všechny případy je porovnali s otisky trestaných osob, ale bez výsledku.

Později zaskočil Maigreta pozdravit čiperný doktor Paul s vítězně vlajícím plnovousem.

„Maigrete, kamaráde!... Poslyšte, ten chlap, co zasadil ty dvě bodné rány... Ta první šla kolem srdce na pár milimetrů... Zato ta druhá zasáhla přímo levou komoru... A dám vám tip... Podle toho, jak vrah stál, když ji bodal, musela ho postříkat krev z rány.“

Ale když našli Octava Le Cloaguena v kuchyni, neměl na šatech ani krev, ani stopy po čištění.

Přestože spal jen pár hodin, Janvier už je zase v úřadě.

„Vezměte si tady tu fotografii (Mascouvinovu) a ukažte ji pokud možno každému v Caulaincourtově ulici.“ Všechno se musí zkusit. Žádná možnost se nesmí zanedbat.

„Poslyšte, doktore... Mohla ty dvě rány zasadit žena?“

„To by musela mít pořádnou sílu... Ale jsou známy případy, že za jistých okolností díky svým nervům dovede být žena silnější než muž...“

Tím se nic nezjednodušilo, naopak!

Lucas se vypravil za paní hraběnkou do ulice U pyramid. Musel dlouho čekat, protože paní hraběnka ještě nevstala.

Přijala ho v oblacích půvabného negližé. Paní hraběnka je velká dáma. Má lorňon. Soustavně tituluje Lucase „pane strážníku“.

Zajisté, Mascouvin je jí dlužen nějakou maličkost. Osm set franků? Možná. Ale na takové drobnosti se tu přece nehledí... Kdepak! Nikdy na něho nenaléhala, aby jí zaplatil... Chudák malý!... Takový drobný úředníček, připlétl se do kroužku, kam chodí samí noblí lidé, plukovník ve výslužbě, manželka majitele továrny na čokoládu, prokurista jedné obchodní banky... Dva velké salóny zařízené s jistým vkusem... V jednom z nich stojí bar a za ním je kuchyňka, kde se připravují chlebičky, když se hosté zdrží příliš dlouho...

„Zeptej se jí,“ říká Maigret do telefonu, „jestli nezná nějakého chlapa, který...“

Popisuje muže se zeleným kabrioletem. Paní hraběnka nikoho takového nezná.

„Haló... Lucas? Poptej se v okolí... Třeba tam ten kabriolet viděli... Prodavači a služky si obvykle pamatují takové neobvyklé automobily.“

Paříž brázdí autokary nacpané cizinci, průvodci řvou do ampliónů. Teploměr ukazuje třicet pět stupňů ve stínu a do bazénů se už nedá skákat, co je tam namačkáno lidí.

„Pošli mi nahoru jedno pivo... vlastně dvě!“ nařizuje Maigret zřizenci.

Poledne. Lucas se vrátil.

„O zeleném kabrioletu nic... Pro jistotu jsem si opsal seznam návštěvníků bridžového kroužku... On je to totiž regulérně přihlášený kroužek. Jinak tam není velká legrace... Salóny chtějí vypadat vznešeně, ale podle pečlivě vedené účetní knihy se tam moc vysoko nehraje... Většina hraje o centimy, občas někdo o pět... Chodí tam samí osamělí lidé, bez rodin a bez přátel, tráví tam večer, někdy zůstanou do noci... Paní hraběnka jim imponuje... Hrají si tam na vysokou společnost... Ale když někdo prohraje a má zaplatit nějakých třicet franků, brečí jako želva...“

„Le Cloaguen tam nikdy nebyl?“

„Není v seznamu.“

„A jeho žena?... A dcera?“

„Taky mě to napadlo... Neznají je tam“

„A slečnu Jeannu?“

„To je právě ono... Když jsem paní hraběnce ukázal její fotografii, měl jsem dojem, že zabrala... Dlouho si ji prohlížela, až moc dlouho, a pak se trochu moc nevinně zeptala: Kdo je to?“

Číšník z kavárny U delfina, který zná kanceláře soudní policie stejně dobře jako stolky ve svém podniku, postavil před Maigreta dvě piva. Maigret vypil první jedním douškem. A už drží v ruce druhé. Zachytil Lucasův pohled a zamumlal:

„Promiň, kamaráde...“

Má příliš velkou žízeň. Nedá se nic dělat, a Lucas měl možnost se osvěžit po cestě.

Zvoní poledne. Statisíce Pařížanů využijí víkend a rozjedou se k moři nebo na venkov.

„Haló... Ústředna?... Zavolejte mi moji ženu.“

Druhé pivo je skoro dopité. Obě dýmky, ještě teplé, leží na stole.

„To jsi ty, paní Maigretová?... Cože?... Ale ne, neřeknu ti, že nepřijdu na oběd... Naopak... Budu doma asi tak za hodinu... Mezitím zapakuj žlutý kufřík... Jo, ten žlutý... Jedeme na víkend k vodě... Cože?... Do Morsangu... Jo... Tak na shledanou...“

„A co já?“ táže se Lucas a ví už napřed, že on neděle nestráví na venkově.

A Maigret s tužkou v ruce rozděluje úkoly. Caulaincourtova ulice... Zelený kabriolet... Poptat se u všech obchodníků a ve všech bistrech... Batignollský bulvár... I když z toho nic nebude, nespustit Le Cloaguena z očí... A co takhle hlídat Vogeské náměstí?... Ovšem... Ať si některý o nich sedne k fontáně pro případ, že by někdo projevil zájem o

Mascouvinovo smutné obydlí...

Je to všechno? Příkazy centrále. Zaznamenat všechny telefonické rozhovory paní hraběnky a Le Cloaguenových.

Člověk nikdy neví.

Pokud jde o muže se zlatými zuby, starají se o něho chlapci od her a společenských záležitostí, a zítra na dostizích...

„Na shledanou v pondělí, kamaráde.“

„Dobrou zábavu, šéfe...“

Maigret si už nasadil klobouk, ale ještě se vrací.

„Poslyš, je tady ta slečna Berta... Třeba je to blbost... Ale nedá se nic dělat... Musím v pondělí přesně vědět, co celou dobu dělala...“

„Je hezká, šéfe?“

„Jako broskvička... Ale broskvička, která má cit...“

Maigret podal všem ruku a konečně sestupuje po zaprášeném schodišti soudní policie.

4/ PAN BLAISE A JEHO DVĚ ŠTIKY

Jsou dny, do nichž jako by se zhustilo celé roční období, jeden úsek života, úplná škála pocitů. Ta noc ze soboty na neděli v Morsangu a neděle po ní byly pro Maigreta kvintesencí léta u vody, dobré pohody, prosté a přirozené radosti ze života.

Jak se ke konci večere rozsvítily lampy pod stromy, jak listí nabylo krásné temně zelené barvy jako na starých gobelínech; jak z pohyblivé hladiny Seiny stoupala bělavá pára, jak od stolků zazníval smích, zasněné hlasy milenců... Maigretovi už byli v posteli, když někdo přinesl na terasu gramofon a pak ještě dlouho do noci bylo slyšet líbeznou lehkou hudbu a skřípění písku pod nohama tančících párů.

Spal vůbec Maigret tu noc? Přístavek Tučného holuba, kde byly hostinské pokoje, připomínal trochu svými železnými vnějšími schody a pavlačí podél celého prvního patra loď. Pokoje byly maličké jako kajuty, čistě vybílené, v každém železná postel, umyvadlo a místo skříně věšák z měkkého dřeva zatažený kretonovou záclonkou... Ten večer všichni spali při oknech a dveřích dokořán do srpnové noci...

Kdepak! Postel byla pro dva příliš úzká. Sotva Maigret zamhouřil oči, už ho zas nějaký zvuk vytrhl ze spánku; nejdřív; kolem třetí hodiny, skřípění nasazovaných vesel; někdo odvažoval pramici; Maigret věděl, že to Izidor, místní děvče pro všechno, jede vybírat koše s návnadou.

Později se rozplakalo miminko. Byli tu většinou mladí manželé, dva zubní lékaři, jeden pojišťovací agent, prodavačky z velkých módních salónů; a všichni veselí, přirození...

„Maigrete, kde jsi?“

V pološeru uviděla paní Maigretová svého muže, jak se opírá o zábradlí pavlače, šle spuštěné přes kalhoty, zahalen v modravém obláčku dýmkového kouře.

„To si zase budeš chtít po obědě lehnout!“

Útržky myšlenek... Slečna Jeanna jezdila často k Tučnému holubu... I ona tu tancovala... Hosté nevěděli, jaké má zaměstnání, jezdila na kanoi s paní Rialandovou, manželkou zubního lékaře...

Z druhého břehu Seiny je slyšet vlak, tiše připlouvá nějaká loďka, hubený, dlouhý Izidor v kožených kamaších a loveckém kabátě, se svislými kníry, se vrací... Nese do kuchyně nalovené ryby, musí si rozsvítit lampu.

Tu a tam se probouzejí lidé. Z pokoje v přízemí vychází rybář, nacpává si první dýmku a míří do kůlny pro náčiní...

Další rybář... Podávají si ruce... Izidor něco vytahuje zpod sedátka pramice, nějaký podlouhlý balík, a přelézá na jinou loďku, čerstvě natřenou nazeleno, a ukládá balík do truhlíku pod sedátkem...

Všechno se to děje jako podle nějakého rituálu, jako by s každou nedělí přicházeli titíž rybáři, tytéž párky, konaly se tytéž vyjížďky za svítání...

Izidor otřel z loďky rosu, došel pro pruty a šňůry a pečlivě je ukládá, a z kuchyně, kde se objevila dosud neučesaná služka, jen v zástěře na nahém těle, se line libá vůně kávy.

Vída, pan Blaise spal v pokoji vedle Maigretových. Vyšel, letmo pozdravil a již sestupuje po železných schodech. Podle paní Royové je to jeden z nejvěrnějších hostů podniku. Klidný a mírný člověk středního věku, vždycky velice pěkně upravený.

V kuchyni mu přichystali koš s jídlem: půl kuřete, malou láhev burgundského, sýr, ovoce, láhev minerálky. Izidor ho doprovodil k lodi, na niž připevnil motorek.

Vzduch se projasňuje. Nepozorovaně se mezi stromy na břehu usadili další rybáři, patrně z vesnice na protějším břehu.

Motorek se rozběhl. Pan Blaise sedí sám na zádi, cigaretu v ústech, vzdaluje se proti proudu, rozvíjí šňůru na štiky zakončenou splávkem, splávek běží v brázdě za lodí.

„Jak jste se vyspal?“

„Dobře, a vy?“

Rytmus se zrychluje. Lidé přecházejí sem a tam v pyžamu nebo v županu a obě služebné, nyní už oblečené, roznášejí do pokojů podnosy se snídaní.

„Jsi tam, Maigrete? Co tam děláš?“

Nic... Slečna Jeanna... Je to zvláštní, že jí paní Royová ty liny přinesla pár minut po vraždě... A není ještě daleko zvláštnější, že starý Le Cloaguen sedí v kuchyni za zamčenými dveřmi. od nichž se ztratil klíč, a tvrdí, že nic neví?

„Nepůjdeš na ryby?“

Ne. Maigret lenoší. Teprve po deváté se odhodlal, že se oholí a ustrojí. K snídani si dal salám a čtvrtku bílého vína. Až kam oko dohlédne, brázdí Seinu loďky, maňásky, miniaturní plachetnice a každých padesát metrů sedí nehybný rybář. Hodiny plynou stejně líně jako voda v řece. Začíná se prostírat k obědu, přijíždí několik aut z Paříže, už se ani nevejdou na dvůr hostince. Paní Maigretová, která nevydrží nic nedělat, si s sebou přinesla vyšívání. Ze zásady, protože je na

venkově, se usadila do trávy, ačkoli kolem ní stojí zahradní křesla.

Jedna za druhou se vracely kanoem a několik rybářů, ale ti náruživější, jako pan Blaise, si vzali oběd s sebou. Pan Blaise si zajel hodně vysoko do propustě, někam k Seine-Port, protože celé dopoledne nebylo jeho loďku nikde vidět. Je pravda, že hned za ohybem řeky je protější břeh zarostlý širokým pruhem rákosí, takže působí dojmem exotické krajiny, jakési vodní džungle, do níž se s oblibou ztrácejí milenci na kanoích.

Izidor zařídil všechno potřebné: stočil víno, zajel s vozem do Corbeil pro maso, opravil loďku, do které teklo. Tři hodiny. Paní Maigretová se občas protektorsky podívá po manželovi, který klímá v křesle, a nejraději by zakázala lidem okolo mluvit.

Maigret nespí tak tvrdě, protože slyšel, jak zazvonil telefon. Podíval se na hodinky, vstal a došel k domu přesně v okamžiku, kdy služebná ve dveřích pronesla: „Pan Maigret k telefonu...“

Volá Lucas. Maigret ho pověřil, aby hlídal na Batignollském bulváru a aby mu ke třetí hodině zatelefonoval.

„Haló, šéfe...“

Ale ale, inspektorův hlas zní nějak zkroušeně!

„Stala se mi velice nepříjemná věc, ale na mou duši, já jsem si dával takový pozor... Hned ráno jsem zpozoroval, jak se na jednom okně pohybuje záclona. Ale nemohli mě poznat, maskoval jsem se jako vagabund...“

„Pitomče!“

„Cože?... Nerozumím.“

Je všeobecně známo, že Maigret nesnáší přestrojení. Ale jak zabránit Lucasovi, aby si na něco nezahrál, když je to jeho největší radost?

„Zkrátka, šéfe, kolem jedenácté...“

„Kdo vyšel?“

„Ta paní... Ani se kolem sebe nepodívala... Šla rovnou na náměstí Clichy a sedla na metro... Skočil jsem tam za ní a na mou duši...“

„Kde ti foukla?“

„Jak to víte?... Vystoupila ve Svatém Jakubu, však to znáte... Bulvár je tam úplně pustý... U vchodu do metra jediný taxík... Samozřejmě, ona hned do něho, a už jeli... Marně jsem celých dvacet minut hledal dalšího taxíka...“

„To bych řekl.“

„Poznamenal jsem si číslo tamtoho... A představte si, šéfe, ono je to falešné číslo, takové číslo vůbec neexistuje... Tak jsem se zase převlékl a vrátil jsem se na Batignollský bulvár.“

„A teď jsi, doufám, zase Lucas?“

„Jo... Domovnice říká, že se paní Le Cloaguenová ještě nevrátila. Starý je asi zamčený v pokoji, protože ten z domu nevyšel. A slečna taky ne...“

Prázdná Paříž, jejíž třídy a ulice vypadají širší, světlejší... A vybrala si bulvár svatého Jakuba, jeden z nejdleších... Maigret zvažněl.

„Tak dobře,“ zavrčel. „A co mám dělat?“

„Počkáš... Zavolej mě, až se vrátí... Jo, a poslouvej... Pořádně se jí podívej na boty... Zajímalo by mě, jestli je bude mít zaprášené...“

„Rozumím, šéfe...“

Onyl. Lucas tomu vůbec nerozumí. Myšlenka, která Maigretovi proběhla hlavou, je tak mlhavá...

Maigret vyšel z telefonní kabiny, prošel hostincem, opětoval úsměv paní Royové. Ale její úsměv byl melancholický.

„Když si vzpomenu na tu ubohou slečnu, pane komisaři...“

„Znala se nějak blíž s některým z vašich hostů?“

„Ne... Nemyslím... Ona se držela dost stranou... Tadyto byl její stůl... Mně je do pláče, kdykoli se sem podívám...“

Měla hrozně ráda děti, proto byla tak často pohromadě s paní Rialandovou, ženou toho zubaře, ona má dvě, Moniku a Jean-Clauda...“

Maigret stojí na prahu. Už nemá tak docela bezstarostný nedělní výraz. Jedna maličkost ho trápí, nedá mu pokoj. Ten osamělý taxík u stanice metra. To nebylo samo sebou! Ten, kdo Lucasovi tehle kousek provedl, není malé dítě ani začátečník!

Snad ta drobná, energická paní Le Cloaguenová nezmizela nadobro? Maigret je přesvědčen, že ne. Proč tedy najednou potřebovala dostat se na několik hodin z dohledu? Aby se mohla s někým setkat? Aby mohla uložit nějaké dokumenty do bezpečí? Aby...

Vída! Maigret zaslechl v dále naléhavý bzukot. Motorek na loďce pana Blaise. Po chvíli už je vidět v prachu sluneční záře zvednutou příď, nehybnou siluetu rybáře. Teď opisuje s člunem ladnou křivku, přistává, vypíná motor.

Jako pokaždé, když se vrací některý rybář, se jde několik lidí podívat na břeh. Izidor přiskočí, samá ochota.

„Tak jaký byl lov, pane Blaise...?“

A Blaise, téměř lhostejně, jako někdo, kdo je na to zvyklý, utrousí:

„Dvě štiky... Docela slušné...“

Blaise otevřel truhlík. Leží v něm dvě štiky obalené trávou, aby zůstaly čerstvé.

Setkal se s Maigretovým pohledem a jako ráno letmo pozdravil. Když jsou lidé spolu v jednom hostinci na venkově...

Pan Blaise vystoupil z loďky a pomalu zamířil k svému pokoji. Maigret se mu neopomenul podívat na střevice. Není na nich ani stopa prachu.

„To chytil na udici?“

Izidor zvedl hlavu.

„To sotva... Dal jsem mu do loďky živé rybičky... Pan Blaise vi, kde nejlíp berou, a když nic nechytne na šňůru, chytá na

rybičku... A málokdy se vrátí s prázdnou.“

„Dovolíte?“

Maigret stoupl do lodky a málem se s ní převrhl. Naklonil se a vzal do ruky jednu štiku.

„Skutečně pěkný kus...“

„Průměrný... tak šest sedm liber...“

Vtom se Izidor na Maigreta pozorněji podíval a štiku mu vzal.

„Promiňte... Musím mu je zabalit, protože si je jistě vezme s sebou do Paříže...“

Izidor odchází do kuchyně.

„Co děláš, Maigrete?“ táže se nic netušící paní Maigretová.

Nic... Maigret nedělá nic... Na něco čeká... Předstírá velký zájem o plachetnici, která se marně pokouší plout proti proudu a nemá přitom vůbec žádný vítr v plachtách.

Už je to tu!... Lehké škubnutí v prsou... Vítězný záblesk v očích... Protože, marná sláva, člověk z toho má radost...

Maigret věděl, že to přijde... Že to musí přijít... I když se to zakládalo na intuici, na nepatrných detailech.

Čirým zázrakem se stalo, že pokoje pod střechou byly přehřáté; čirým zázrakem podlehl Maigret kouzlu té srpnové noci a se spuštěnými šlemi se díval, jak se rozednívá.

Izidorovy pohyby v ranním šeru... Maigret si dobře všiml, jak vzal něco ze své lodky, nějaký podlouhlý balík, a jak jej uložil do truhlíku v lodi pana Blaise. Ale nebyly to živé rybičky na návnadu. Ty byly v plechové nádobě s dírkovaným víkem. Tehdy tomu Maigret nevěnoval pozornost...

Začalo to Lucasovým telefonem.

Pak ty dvě štíky... Maigret si je dobře prohlédl... Kdysi sám také rybařil, a i když toho moc nechtyl, technická stránka mu byla jasná...

Nic není totiž těžšího než vytáhnout udici štice, protože je to nejhltavější říční ryba, a někdy se jí při tom musí i vykuchat žaludek.

Na těch dvou štikách pana Blaise nebyla ani ranka, ani škrábnutí.

A Izidor velkou část noci chytal do čeřenu...

To, co nastalo teď, je logický následek pohledu, který Izidor vrhl na Maigreta. A Izidor kuchyni jen prošel, obešel dům odzadu a právě vystoupil po schodech přístavku a skoro úkradkem vklouzl do pokoje pana Blaise.

Aby ho varoval!

Chudák paní Maigretová si myslí, že se její muž nudí, a říká:

„Měl sis s sebou vzít knížku... Když už konečně jednou odpočíváš –“

To tak!... Tam shora ho pozorují... Izidor se vrací dolů, chůzi má jako kočka nebo jako pytlák.

„Nebolí tě nohy, když tak pořád stojíš?“

Pan Blaise má otevřené okno. Je vidět, že už se převlékl do městských šatů.

„Poslyšte, paní Royová...“

„Prosím, pane komisaři...“

Několik naoko lhostejných otázek.

Ano, pan Blaise přijíždí v sobotu večerním vlakem a v neděli zase v šest hodin odjíždí. Už by se měl pomalu dát převézt přes vodu nad jezem.

Ne, vozem tu nikdy nebyl.

Ženské? Co vás to napadá! Kdepak, toho ženské nezajímají. Ještě nikdy sem nepřišel s nějakou společnicí. V protějších vilách?... Tohle ji nikdy nenapadlo... To asi sotva, vždyť celý den chytá ryby... Ostatně v těch vilách, co jsou vidět, bydlí samé spořádané rodiny z Paříže... Třeba Malletovi, co mají kancelář pro říční dopravu na Voltaireově nábřeží... A Durroyovi, to jsou už staří lidé a...

„Ticho!... Už jde...“

Pan Blaise, asi v Maigretově věku, vypadá daleko mladší. Je vidět, že si na sobě dává záležet, že vede poklidný život.

„Tak co, paní Royová?“

„Tak co, pane Blaise... Prý jste měl dneska štěstí...“

„Ušlo to...“

Paní Royová dodává škádlivě, tak trochu familiárně:

„A hezky jste se vyspal?... Příznejte se, že nechytáte ryby od rána do večera a že když zajedete někam do rákosí...“

„Já ve dne nikdy nespím!“ odušil pan Blaise náhle suše.

„Copak ono by na tom nebylo nic špatného, právě před chvílí tady pan Maigret...“

Rychlý, příliš rychlý a nelíčený pohled pana Blaise. Copak nevěděl, kdo Maigret je?

Zazvonil telefon. Maigret zvedl sluchátko. Nepřekvapilo ho, když se mu ozval Lucas.

„Už je doma, šéfe... Ne, nepřišla taxíkem... Přišla pěšky od Amsterodamské ulice...“

„A co boty?“

„Právě... Za chvíli potom, co se vrátila, vyšel děda... Klidňáno... Na svou obvyklou procházku. Požádal jsem jednoho strážníka, aby mi ho ohlídal, zatímco vám volám... Co mám dělat teď?“

Tradiční Lucasova otázka. Maigret mu dává podrobné instrukce.

„Vida!... Pan Blaise už je pryč,“ poznamenal Maigret, když vyšel z kabiny. „Poslyšte, paní Royová, jak to, že se nedal převézt přes řeku?“

„Pan Blaise?... Jo tak!... Zrovna jak vás zavolali k telefonu, odjížděli tady nějakí hosté autem...“

„Jeho známi?“

„Ne... Taky se jim omlouval... Poprosil je, jestli by ho nevzali do Corbeil, protože se bojí, aby nezmeškal vlak.“

„A štiky měl s sebou?“
„Ale ovšem... Měl pod paží balík.“
„Číslo vozu jste si samozřejmě nepoznamenala?“
To se paní Royové dotklo.
„Co vás to napadlo, pane komisaři?... Pan Blaise je takový slušný člověk... Vždycky se s ním radím, jak si mám uložit peníze... On se moc dobře vyzná na burze.“
„Znáte jeho pařížskou adresu?“
„Bude v knize hostů... Počkejte... Ale já nevím... Opravdu mi nejde do hlavy, proč si myslíte...“
„Já si nic nemyslím, paní Royová... Počkat..., Blaise..., B..., Blochet..., Bardamont..., Blaise..., rentiér..., ulice Notre-Dame-de-Lorette, číslo dvacet pět...“
Paní Royová se trochu nervózně zasmála.
„Já nechápu, že vy... vy... Zkrátka, ono se říká, že pro policii je každý už napřed podezřelý...“
„Dovolíte, abych si ještě jednou zatelefonoval?“
Corbeil. Přednosta stanice. Ne, pařížský vlak ještě nepřišel. Za pár minut. Popis?... Dobře... Zavolá znovu. Paříž. Soudní policie.
„Ulice Notre-Dame-de-Lorette, číslo dvacet pět... Kdo má službu?... Dupré?... Tak ať tam jde Dupré, ale ať se snaží vypadat přirozeně!“
Paní Royová přechází po kuchyni. Je dotčená.
„Mohl bych dostat malý calvados?“
Maigret čeká na telefon. Nepřekvapilo ho, když se dověděl, že žádná osoba odpovídající Blaisovu popisu nenastoupila v Corbeil do pařížského vlaku.
Za dvě hodiny nato, zatímco se u Tučného holuba zasedá k večeři a auta se počínají rozjíždět, telefonuje Dupré. Pan Blaise se ještě nevrátil domů.
„To tady budeme ještě jednu noc?“ táže se paní Maigretová. „Ty zdejší postele jsou tak úzké... Neříkám to kvůli sobě, ale ty ses minulou noc vůbec nevyspal...“
Co na tom? V okamžiku, kdy Izidor uvazuje loďky hostů, Maigret se jde podívat na břeh. Tváří se jakoby nic a najednou prohodí:
„To je legrace!“
„Co je legrace?“
„Ta rybářská vášeň... Myslíte, že jsem to neprokoukl?... To se ví, nechce vypadat jako začátečník... Aby si nezahl... A tak vy mu...“
Izidor zaváhal a nakonec na Maigreta mrkl.
„To víte, co by člověk neudělal pro dobrého zákazníka...“ Gramofon. Ve stínu velkých stromů na terase tančí už jen tři páry.
Telefon. Konečně Dupré! Je jedenáct hodin.
„Pan Blaise se právě vrátil... Cože?... Co?... Štiky?... Ne, žádné štiky s sebou neměl... Co to povídáte, šéfe?... Mám tu zůstat?... Tak dobře... Jo... Rozumím...“
Desetitisíce Pařížanů se vrací s příchutí venkova na rtech a s vozy plnými polního a lesního kvítí.
„Haló, šéfe...“
Tentokrát je to Lucas.
„Nic... Děda se vrátil v sedm hodin... Nikdo nevyšel z domu... Už asi spí, protože je všude zhasnuto... Mám to předat Janvierovi?... Tak dobrou noc, šéfe... Děkuju.“
Jako za starých časů, když ponocný vyvolával: „Občané, spěte v míru...“
Poslední telefonuje inspektor, který hlídá v Caulaincourtově ulici.
„Nic se neděje...“
A přece se v tu krásnou neděli něco odehrálo. Ale byl to jen vzdálený záchvěv pod povrchem, jako když bubliny na hladině prozradí pohyb ryby v bahnitém dně.
„Co kdybys si najala jiný pokoj, abys měl celou postel pro sebe a mohl se pořádně vyspat?“
Vyšel měsíc. Gramofon utichl a písek dosud skřípe pod nohama posledního páru.
5/ PÁN, KTERÝ SE OHRAZUJE
Ten den se Maigret málem styděl za své řemeslo. Čas od času, jako když herec využívá chvílky za kulisami, aby mohl uvolnit tvář a svaly, přešel do sousední kanceláře, kde seděl neméně deprimovaný Lucas.
Nic? táže se inspektor očima.
Nic. Maigret se napil piva, stoupl si k otevřenému oknu, mrzutý, ustaraný, znechucený.
„Jak se tváří?“
„Už třikrát říkala vrátnému, že s vámi musí nutně mluvit. Teď už se ptá po šéfovi.“
Tohle byla spíš komická stránka věci. Ve dvě hodiny, což byla hodina uvedená na předvolání, které poslal Octavu Le Cloaguenovi, viděl Maigret z okna, jak na nábreží zastavil taxík. Vystoupila z něho hubená paní Le Cloaguenová a vůz zůstal stát u chodníku. Maigret se pousmál a dal jistý příkaz jednomu z inspektorů.
Ano, začalo to spíš jako fraška.
„Máte předvolání?“ otázal se vážně vrátný. „Tak vy jste tedy pan Octave Le Cloaguen?...“
„Chci mluvit s komisařem... Vysvětlím mu...“
Uvedli ji do pověstné zasklené čekárny, kde si „pacienti“ – přiléhavé označení! – pod klidným nebo ironickým pohledem procházejících inspektorů připadají jako zvířata v kleci.

Mezitím inspektor vyzvedl Le Cloaguena, který čekal v taxíku.

„To manželka říká, abych šel nahoru?“

„Pan komisař...“

„Kde je moje žena?“

Teď už to trvalo tři hodiny a stařec stále seděl na téže židli proti otevřenému oknu v Maigretově kanceláři.

Pokaždé, když se Maigret vrátil po chvilce oddechu u Lucase, setkával se hned na prahu s Le Cloaguenovým bledým očima, s jeho pohledem psa, který od člověka nečeká nic dobrého, ale ví, že nemůže uniknout jeho nadvládě. Ano, přesně tak ten pohled vypadal. Odevzdaný, až to bolelo, protože bylo příliš zřejmé, kolik musel stařec vytrpět, než se dostal tam, kde je.

Několikrát se zeptal:

„Kde je moje paní?...“

„Čeká na vás...“

To ho neuklidnilo. Věděl, jak je jeho žena netrpělivá a panovačná, a těžko si dovedl představit, že na něho klidně čeká někde v předpokojí.

Maigret začal tradičním způsobem, jemuž se říká písnička, tím dobráckým, srdečným vyptáváním, jako by přitom otázkám nepřikládal žádnou důležitost a spíš se omlouval, že jde o pouhou formalitu.

„Onehdy jsem se vás zapomněl na něco blíže zeptat... Říkal jste přece, že jak tehdy někdo tím zvláštním způsobem zaklepal, slečna Jeanna vám právě vykládala karty, vidíte?...“

Le Cloaguen poslouchal a neodpovídal, jako by nechápal. „Slečna Jeanna vás strčila do dveří a zamkla za vámi. A já bych rád věděl, jestli ty karty zůstaly ležet na stolku, nebo jestli je sebrala... Jen si to v klidu rozmyslete... Snažte se rozpomenout... Vyšetřující soudce tomu bůhvíproč přikládá zvláštní význam, i když mně to připadá přehnané...“

Le Cloaguen se nepohnul. Vzdychá, ty podivuhodné ruce položeny na kolenou, ty ruce, které Maigreta zase přitahují, jako tehdy v taxíku.

„Snažte si to celé znovu vybavit... Je horko... Dveře na balkon jsou otevřené... V pokoji je všechno světlé a na mramorovém stolku leží pestré karty...“

Dědův pohled jako by říkal:

Copak nechápete, jak mi je? Nechápete, že mučíte ubohého, bezbranného člověka?

Maigret odvrací oči a říká tichým, mírným hlasem:

„Odpovězte mi, prosím vás... Tohle není oficiální výslech, vaše výpovědi se nezapisují... Karty zůstaly na stolku, vidíte?“

„Ano.“

„Víte to jistě?“

„Ano...“

Maigret vstává, jde ke dveřím, volá Lucase a říká přísně:

„Poslyšte, inspektore... Jak vidím, vaše informace nejsou správné, protože nemohu věřit, že by pan Le Cloaguen lhal.“

Málo platné, jak by řekl jeden bývalý ministr vnitra, policie, to není práce pro nevináčka! Dělají si snad vrahové svědomí?

„Vy jste přece tvrdil, inspektore, že slečna Jeanna nikdy karty nevykládala a že dokonce v bytě žádné karty nebyly...“

„Je to pravda. Všechny výpovědi se v tom shodují. Slečna Jeanna nebyla kartářka, ale jasnovidka, a dostávala se do tranzu tím, že se dívala do křišťálové koule, jako se to dělá v Orientě...“

„No tak, pane Le Cloaguene!... Patrně jste před chvílkou špatně slyšel mou otázku, nebo jste odpověděl bez rozmyšlení, že? Na stolku žádné karty neležely, vidíte?“

Na čele s vystouplými žilami se perlí pot.

„Já nevím...“ sténá děda.

„Nechte nás o samotě, Lucasi... Pane Le Cloaguene, odpusťte, jestli se teď dotknu poněkud choulostivého předmětu... Myslím, že chápu... Vy zřejmě nejste v manželství právě šťastný, to je vidět... A v takové situaci, jako ostatně mnozí jiní lidé vašeho věku, jste hledal útěchu jinde, trochu té něhy, trochu ženského tepla... Mně bylo hned od počátku jasné, že vy nejste člověk, který by si dával hádat budoucnost... Když jste onehdy byl u své přítelkyně a ona vás schovala v kuchyni, udělala to proto, že jste tam nebyl jako klient...“

Děda už si netroufá přitakat. Netroufá si popírat. Jakou další ránu mu komisař chystá, když teď načerpal nové síly vedle v kanceláři a tak k zbláznění pomalu si nácívá dýmku?

„Vy jediný nám můžete pomoci. My o zavražděné dohromady nic nevíme... Víme jen tolik, že začala v Paříži jako švadlenka a že se pak stala manekýnkou... Pak si zařídila vlastní skromný módní salón v ulici svatého Jiří pod firmou ‘Jeanna’ a to jméno Jeanna už jí zůstalo... Když na tom podniku prodělala, přestěhovala se do Caulaincourtovy ulice... Měla nějaké příbuzné?... Nebo přátele?... Tohle my nutně potřebujeme zjistit...“

„Já nic nevím...“

„No tak... Chápu, že jste diskrétní... Ale nezapomínejte, že naším jediným cílem je potrestání vraha vaší přítelkyně...“ Je to jako zlý sen. Teď se děda rozplakal, tiše, nehybně nechává téct slzy, uzlovité ruce stále na kolenou. Maigret se musí k němu obrátit zády, aby skryl pohnutí, dívá se z okna na řadu vlečných člunů na řece.

„Tohle všechno nemusí vědět ani vaše žena, ani nikdo jiný... Já bych i chápal, kdybyste vy, jako bohatý člověk, finančně pomáhal mladé ženě v nesnázích... Protože někdo jí zřejmě pomáhal. Těch pár klientů a klientek jí nemohlo stačit, protože žila ne sice v přepychu, ale v dostatku... Vy máte, pokud vím, rentu dvě stě tisíc franků...“

Komedie pokračuje, Maigret se ledabyle hrabe v papírech rozházených po stole.

„Jeden z našich lidí se z pilnosti informoval o vašich finančních poměrech... Je to zajímavé... Ostatně to, co jsme se o

vás dověděli, vám slouží jen ke cti... Před třiceti lety jste byl lodním lékařem na osobním parníku, který jezdil na Dálný východ... Jednou na lodi vypukla epidemie žluté zimnice... Mezi cestujícími byl nějaký bohatý pěstitel dobytka z Argentiny se svou dcerou..."

Maigret dál předstírá, že nahlíží do spisů.

„Prý jste se zachoval skvěle a zabránil jste panice... Mimoto jste zachránil Argentincovu dceru... Zato jste onemocněl vy sám, a když jste dojeli do přístavu, museli vás vysadit na břeh... A tehdy se ten Argentinec z vděčnosti rozhodl, že vám bude až do smrti vyplácet rentu dvě stě tisíc franků... Gratuluji vám, pane Le Cloaguene... Když jste se vrátil do Francie, oženil jste se s dívkou, s kterou jste byl zasnouben... Na moře jste se už nevrátil. Usadil jste se ve Svatém Rafaelu a tam jste léta spokojeně žil... Bohužel se vaše manželka s věkem stala skoupou a převládla u ní její sklon k panovačnosti... V Paříži se váš život docela změnil..."

Copak dědu nezajímá, kdy už to jeho trápení konečně přestane? Každým okamžikem to vypadá, že už bude konec. Maigret vstal, vykročil ke dveřím s úsměvem jako člověk, který je s prací hotov, ale najednou se zase vrací, ještě se chce na něco zeptat – nic důležitého, jenom takovou maličkost.

„Poslyšte, ten váš úraz... Ten se vám stal těsně před odjezdem ze Svatého Rafaela do Paříže, vidíte?... Štípal jste dříví, jen tak pro zábavu, protože jste tehdy měli dvě služební... Sekl jste se sekerou. Náhodou jste přišel zrovna o první článek ukazováku, jistě vám to musí hodně vadit... A to už bude opravdu všechno, pane Le Cloaguene..."

Tak, a konec!... Ale děda zřejmě pochopil Maigretovu taktiku, protože ještě nevstává a jen pohledem se táže, může-li už opravdu jít.

„Včera jsem o vás mluvil s jedním vašim známým. Podívejte se. Mám tady náhodou v zásuvce jeho fotografii.“ Maigret ukazuje snímek pana Blaise, jak jde po bulváru.

„Počkejme... Jakpak on se jmenuje... Vy to přece budete vědět... Říkal mi..."

Vedle. Le Cloaguen při pohledu na snímek ani nemrkl, dokonce jako by se mu ulevilo, jako by se byl obával něčeho jiného.

„Nevzpomínáte si?... Už jste se asi moc dávno neviděli... Nevadí..."

Maigret odešel do sousední místnosti. Lucas na něho mrkl.

„Ještě chvílku a ta jeho žena ztropí skandál. Už je vzteky bez sebe. Každých pět minut doráží na vrátného, křičí na něho, že chce mluvit s šéfem... Vyhrožuje, že si bude stěžovat v tisku a že vzbouří všechny své vlivné přátele..."

Už tři hodiny čeká, tři hodiny děda trpí, sám mezi čtyřma očima s Maigretem. A Maigret se přesto nevzdává. Ten člověk ho zneklidňuje. Maigret tuší záhadu a to ho přivádí z míry. Zároveň se nedovede ubránit podivné sympatii k dědovi, a není to pouhý soucit.

Klasická písnička pokračuje. Maigret se nyní tváří vážně, rozpačitě.

„Zase další komplikace! Zrovna mi telefonoval vyšetřující soudce, že se přihlásil nový svědek. Někáký člověk, který bydlí v Caulaincourtově ulici přímo naproti číslu šedesát sedm A. Prý vás v pátek odpoledne těsně po páté viděl, jak házíte z okna klíč... Ten klíč se našel..."

„Co na tom...“ vzdychá Le Cloaguen.

„Ale vždyť tahle výpověď zhoršuje vaši situaci..."

Maigret klade na stůl klíč.

„Však vy dobře víte, pane komisaři, že to není pravda,“ říká děda tichým hlasem, který odzbrojuje svou mírností.

„No tak, pane Le Cloaguene... Uznejte, že celá vaše existence je přinejmenším podivná... Jste bohatý, inteligentní člověk... Byl jste lodním lékařem, choval jste se statečně, jak to dokazuje váš služební popis... A najednou tady žijete jako ubožák, kterého doma zamykají jako nepohodlnou osobu, a celé dny se touláte po ulicích a kolem vody... Co se vám stalo, že jste se takhle změnil?... Proč jste se ze Svatého Rafaela přestěhoval do Paříže?... Proč..."

Le Cloaguen zvedl hlavu. Jeho bledé oči jsou plny tragické prostoty a tiše říká:

„Vždyť vy přece víte, že jsem blázen..."

„To se vám snad někdo, vaše žena, nebo snad vaše dcera, snaží namluvit, že jste blázen?"

Stařec vrtí hlavou. Bez zápalu, ale tvrdošíjně opakuje:

„Ne, já jsem blázen..."

„Uvažte závažnost tohoto tvrzení. Kdybyste byl opravdu blázen, čemuž nevěřím, není důvod, proč jste nemohl slečnu Jeannu zavraždit vy... U blázna se nedá nikdy předvídat, co udělá... Byl jste u ní... Najednou vás napadlo, že ji zabijete... Provedl jste to a pak jste se zase vzpamatoval a zděsil jste se toho, co jste udělal, a tak abyste se vyhnul podezření, nebo možná proto, že jste slyšel na schodech kroky, zamkl jste se v kuchyni a klíč jste vyhodil oknem..."

Stařec mlčí.

„Bylo to tak?"

Maigret se skoro bojí, aby děda nepřisvědčil, i kdyby to znamenalo konec vyšetřování. Dosáhl však docela jiného účinku. Tři hodiny to trvalo, než konečně padlo jedno slovo, které trošičku osvětlilo případ.

„Jsem sice blázen, ale Jeannu jsem nezabil..."

„Řekl jste Jeannu. Přiznáváte tedy, že jste s ní byl v důvěrném styku... Povězte mi čím pro vás opravdu byla..."

Nestydte se... My jsme zvyklí vyslechnout všechno možné..."

„Nevím, co bych vám ještě měl říct... Jsem strašlivě unavený..."

A dodal zahanbeně, nesměle:

„Já mám žízeň..."

Maigret znovu zašel do sousední kanceláře, vrátil se s velkou sklenicí piva, a děda sklání hlavu, hladina tekutiny klesá, dědův ohryzek skáče nahoru a dolů.

„Kde byla vaše žena v neděli mezi jedenáctou a čtvrtou hodinou?"

„Já nevím, že někde byla.“

„Byl jste zamčený v pokoji?“

Stařec mlčí, klopí hlavu. A Maigret by dal nevímco za jediný okamžik upřímnosti. U nikoho – a co už jich prošlo touhle kancelář! – u nikoho neměl nikdy tak silný pocit záhady. Chvillemi v něm kypí vztek, že by byl schopen...

„No tak, Le Cloaguene, přece mi nebudete tvrdit, že nic nevíte, ani to, proč vás zavírají jako prašivého psa...“

„Protože jsem blázen.“

„Blázen nikdy neuzná, že je blázen.“

„Ale já jsem opravdu blázen... Nikoho jsem nezabil, pane komisaři... Nic špatného jsem neudělal... Na mou duši, to byste se mýlil, kdybyste...“

„Tak sakra mluvte!“

„A co mám říkat?“

Bud je to největší pitomec pod sluncem, nebo...

„Podívejte se mi do očí... Mám na stole zatykač na vaše jméno... Když nebudou vaše odpovědi uspokojivé, mohu vás ještě dnes dát zavřít...“

A tu se událo něco naprosto otřesného. Místo aby to dědu postrašilo, zřejmě ho to uklidnilo, potěšilo. Jako by mu vyhlídka na vězení byla docela příjemná.

Snad si uvědomil, že by tak unikl tyranii těch ženských.

„Proč si to necháte líbit, proč se nebráníte?... Mluvím s vámi jako muž s mužem... Vždyť si o tom povídá celý dům, jedni vámi opovrhují, druzí vás litují...“

„Žena o mě pečuje...“

„A nechává vás chodit v zimě v létě ve starém svrchníku, který by na sebe nevzal ani vandrák... A nedá vám ani na tabák... Včera vás náš inspektor viděl, jak sbíráte ze země špačky jako poslední ubožák... A přitom máte dvě stě tisíc franků renty!“

Děda mlčí. Maigret zuří.

„Zamykají vás v nejtmavějším a nejšpinavějším kumbále v domě... Schovávají vás před hosty jako nežádoucího nebo nečistého tvora...“

„Ale ona o mě opravdu pečuje...“

„Řekněte spíš, že vás vaše žena a vaše dcera nenechají umřít hladem. A vy víte moc dobře, proč... Když se ten argentinský boháč rozhodl, že vám z vděčnosti zajistí tu rentu, dal dokument, možná náhodou, sepsat takovým způsobem, že po vaší smrti vaši dědicové už nedostanou nic... Penze dvě stě tisíc franků se vyplácí výlučně vám. Takže víte jistě velmi dobře, pane Le Cloaguene, proč o vás takzvaně pečují.“

Je snad ten člověk světec?

„Přisahám, pane komisaři...“

„Dost! Vy mě nakonec rozčílíte! Víte co? Já vás ještě nezatknu. Doufám, že si to rozmyslíte a že pochopíte, že nejlepší je říct celou pravdu... Lucas!... Lucas!“

Lucas vešel a hned viděl, že se jeho šéf, zpocený jako myš, jen taktak drží, aby nevybuchl.

„Pošlete sem paní Le Cloaguenovou...“

Dědovi se roztřásly ruce, čelo mu znovu zalil ošklivý pot strachu. To ho snad doma opravdu bijí?

„Račte dál, paní Le Cloaguenová... Ticho!... Mlčte, prosím... Já vím, že jste rozhořčená, že jste musela celé hodiny čekat, ale to si přičítejte sama sobě... Ticho!... Předvolal jsem vašeho muže a ne vás... Je dost starý, aby sem přišel sám, a příště vás ani nepustíme dovnitř... Můžete si ho odvést... Ještě nevím, bude-li nutné učinit v jeho případě nějaká další opatření... Rozhodně se bude muset dát prohlédnout úředním lékařem, aby se zjistilo, jestli je skutečně nepřičetný... Můžete jít... Říkám, že můžete jít, slyšíte?... Tak! A stěžujte si komu chcete... Na shledanou, paní Le Cloaguenová...“

Konečně... Dveře se zavřely. Lucas ohromen zírá na šéfa, který si otírá pot, pomalu se uklidňuje a dokonce se už i usmívá.

„Tak co?“

„Nic, kamaráde... Vůbec nic... Já tu ženskou prostě nesnesu ani na obrázku!... A dal bych nevímco, abychom byli v té kuchyni našli ji a ne jejího muže.“

Lucas se usmál. Ještě nikdy neviděl Maigreta tak rozzuřeného.

„Což mi připomíná,“ dodal Maigret náhle zamyšleně...

Přestal v půli věty, pohled upřený na sluncem zalitou Seinou, na pestré hemžení lidí na mostě svatého Michala.

„Co vám to připomíná?“

„Nic... Musíme zjistit, kde ta ženská byla v pátek odpoledne, a zjistit to naprosto bezpečně... Vezmi si to na starost.“

„Proč jste se jí nezeptal, co dělala v neděli?“

„Proto!“

Protože ví, že na to čekala, že měla přichystanou odpověď a že jí právě nejvíc znepokojuje a mrzí to, že se jí vůbec na nic nezeptal. Teď ujíždí taxíkem domů a patrně strachem neví, čím je.

„Myslíte, že...“

„Já vůbec nic nemyslím... Kdo ví? Třeba si udělám výlet do Svatého Rafaela... A co ten druhý výtečník, ten pitomec Mascouvin? Volal jsi do nemocnice?“

„Stav uspokojivý. Sestra ho byla navštívit, ale nepoznal ji. Potřebuje ještě pár dní...“

„A co muž se zeleným kabrioletem?“

„Nic... Patrně si vyměnil vůz. Už jsme u dvacátého zeleného kabrioletu a prodavačka z mlékárny ještě žádný z nich

nepoznala...“

Někdo zaklepal. Zřízenec.

„Chce s vámi mluvit šéf, pane komisaři.“

Maigret a Lucas se na sebe podívali. To je na začátku vyšetřování vždycky špatné. Znamená to, že něco není v pořádku, že se někde něco zadrhlo, že si někdo stěžuje a kdovíco ještě. Maigret nemá náladu na výtky, ba ani na rady. Už jen to, jak kroutí náustkem dýmky v zubech, říká všechno.

Maigret otevřel čalouněné dveře.

„Prál jste si se mnou mluvit?“

Šéf mu mlčky podal dopis, který právě došel potrubní poštou. Tváří se tak, že si z toho nikdo nic nevybere, možná že je nespokojený, nebo jen ironický. Maigret čte:

Vážený pane řediteli,

dovoluji si Vám dát na vědomí jistá fakta a žádám, aby mi je Váš úřad co nejdříve objasnil, neboť jinak bych byl nucen si stěžovat na příslušných místech.

Když jsem se v neděli vrátil ze svého obvyklého výletu do Morsangu na Seině, dověděl jsem se od správkyně domu, že chvíli před mým návratem se dostavil do vrátnice člověk, který se vydával za policejního inspektora a položil správcové celou řadu otázek stran mé osoby, mých příjmů a mých zvyků. Správcová opomněla požádat toto individuum, aby se legitimovalo; jsem přesvědčen, že tu šlo o někoho, kdo se za policistu vydával.

Vskutku, když jsem z okna pozoroval okolí domu, spatřil jsem ho, jak mě sleduje z malé kavárny na náměstí svatého Jiří, zvané U láhve pouilly.

Věděl snad, že žiji sám a že se stravuji v restauraci, a čekal proto, až odejdu, aby vykonal v mém bytě všetečnou návštěvu?

Netajím se s tím, že hraji na burze, což je právem každého francouzského občana, a že mívám doma dosti vysoké částky peněz a cenné papíry.

Upozornil jsem na tato fakta telefonicky místního policejního komisaře a požádal jsem ho o ochranu. Brzy nato se do ulice, kde bydlím, skutečně dostavil uniformovaný strážník.

Člověk, který mne špehoval, strážníka oslovil. Podali si ruce, načež strážník pokrčil rameny a opět se vzdálil.

Druhý den ráno byl slidič stále ještě na místě.

Později se k němu připojil nějaký starší člověk hrubého vzezření a ve špatně ušitém obleku a odebrali se spolu na skleničku k Láhvi pouilly...

Šéf se musel usmát, jak se Maigret zamračil, neboť v dopise šlo zřejmě o něho.

...Jsem přesvědčen, že jde o organizovanou bandu, která se chce zmocnit mých peněz. Celé pondělí mě střídavě sledovala různá individua dosti pochybného vzezření.

A když jsem navštívil, jak činím každý týden, obchodní agenturu Proud a Drouin, která zařizuje mé investice, zjistil jsem, že onen muž hrubého vzezření, který kouří dýmku, se tam mezitím vyptával, jsem-li jejich klientem.

Prosím Vás, pane řediteli, abyste laškově dal celou věc co nejdříve vyšetřit a učinil přítrž situaci, která mne silně znepokojuje.

V očekávání Vaší odpovědi se Vám poroučím v dokonalé úctě.

Emil Blaise,

rentiér, ulice Notre-Dame-de-Lorette 25.

„Tak co, kamaráde?“

Maigret, už nabroušený, než vstoupil do kanceláře velkého šéfa, zlověstně zamručel jako podrážděný medvěd.

„Co myslíte? Bud' je ten pan Blaise...“

Maigret zahromoval:

„Pan Blaise?... Pan Blaise?... Pan Blaise si z vás dělá šoufky, šéfe?“

„A z vás zřejmě taky.“

„Ze mě taky...“

„Vy jste opravdu byl u firmy Proud a Drouin?“

„Byl... A udělal jsem ztraceně dobře. Trvalo by moc dlouho, kdybych vám to podrobně vykládal... Pamatujete se na Mascouvina, toho chlapa, co nám přinesl ten slavný piják? Tak Mascouvin je totiž zaměstnán u firmy Proud a Drouin...“

„Ale co pan Blaise?“

„Počkejte! Kdo objevil vraždu? Jistá paní Royová, majitelka Tučného holuba v Morsangu...“

„Ale co s tím má...“

„Slečna Jeanna jezdila často do Morsangu... Pan Blaise tam jezdí každý týden a chytá tam štiky, které už předtím chytil někdo jiný...“

„Poslyšte, Maigrete, mně se zdá, že...“

„Mně se zdá, že začínám rozumět... Mascouvin nás upozornil na zločin dřív, než byl spáchán... Slečna Jeanna byla zabita v ohlášenou hodinu... Paní Royová objevila vraždu několik minut po tom, co se stala... Pan Blaise je zákazníkem firmy Proud a Drouin a stálým hostem paní Royové... Jen ten Le Cloaguen...“

Maigret se na chvíli zamyslel.

„To už jsou dva styčné body... Proud a Drouin a Morsang... Tak se mi zdá, že se dnes večer půjdu učit hrát bridž...“

„Hrát bridž?“

„K paní hraběnce... Prý je to velice distingovaná dáma, ale zchudlá, a teď si vydělává tím, že zve lidi, kteří se cítí osamělí, aby si v jejích salónech v ulici U pyramid zahráli bridž... Přirozeně za peněžitou odměnu... A co kdyby pan

Blaise patřil mezi její hosty?“

„Nu?...“

„Já vím, to by ještě nic neznamenal... Ale uznejte, že by to byla dosti zvláštní shoda okolností, když zaměstnanec firmy Proud a Drouin chodil denně hrát bridž k paní hraběnce... Kdyby jen ten pitomec Le Cloaguen...“

Šéf lehce pokrčil rameny, což mohlo znamenat:

Dobrá, nemá smysl ho dráždit...

Podal Maigretovi ruku.

„Hodně štěstí, kamaráde... Jo, a pokud jde o toho pana Blaise... Nedalo by se to dělat trochu diskrétněji?... Ten pán je zřejmě lechtivý a je schopen nám zavařit... Jestli se do toho vloží noviny, nebo když na nás poštvě nějakého poslance...“

Ovšem! Ovšem! Dáme si pozor, pane řediteli, ale je vidět, že nemáte za sebou tříhodinový zlý sen, jakým byl výslech Le Cloaguena!

6/ JAK MAIGRET OBJEVIL PICPUSE

Odborníci studují záhadu muže jménem Picpus. Milióny lidí otvírají noviny a hledají mezi tučnými titulky jeho jméno.

Picpus se stal módou.

„Neviděls Picpuse?“

„Tak co? Co dělá Picpus?“

A dokonce taxikáři našli novou přezdívku pro své nešikovné kolegy.

„Ty seš taky Picpus!“

A nakonec to byla moucha, docela obyčejná moucha, která pomohla slavného Picpuse odhalit. To ráno vstal Maigret později než obvykle, protože se u paní hraběny zdržel až do dvou hodin ráno. Vzduch si ještě zachovával trochu svěžesti, kdežto slunce už zlatilo domy v předzvěsti parného dne.

Maigret se zvlášť rád toulal po Paříži v době, kdy se město chystá na nový den, a proto nešel z domu přímo do úřadu, ale vzal to pomaličku, jako penzista, oklikou přes náměstí Republiky.

Předešlý večer u paní hraběny sehrál roli hlupáka. Jakmile se objevil, vrhla se k němu paní hraběnka zahalená v oblacích šifónu, přemrštěnější než největší koketa z Francouzské komedie.

„Tiše... Pojdte se mnou, pane komisaři... Ani nevíte, jaká je to pro mne událost, že mohu hostit ve svém domě tak slavnou osobnost...“

Zatáhla ho do budoáru. A mluvila a mluvila. Prosila Maigreta, aby nezpůsobil v jejích salónech žádný skandál. Chodi sem jen samí dokonale vychovaní lidé, všichni zastávají ve společnosti význačná místa...

„Právě před chvílí jsem říkala princ...“

Její ruka, obtížená prsteny, každou chvilku spočinula na Maigretově koleně, zatímco Maigret pozoroval její rozčilení dokonale bezvýrazným rybím pohledem.

„Tak vy opravdu chcete strávit večer mezi námi?... Bohužel žádného pana Blaise neznám... Jak mi ho líčíte, nepodobá se nikomu z našich přátel... My jsme tady totiž takový přátelský kroužek, chápete?... Každý něčím přispívá na společné náklady, což je v dnešní těžké době zcela přirozené...“

Pět minut nato představovala paní hraběnka Maigreta, jehož podobizna se tak často objevovala v novinách, jako plukovníka ve výslužbě, a pak ho usadila u svého karetního stolku, že ho bude zaučovat. Nicméně mezitím stačila oběhnout ostatní stoly a šepem všechny varovat.

„To je slavný komisař Maigret!... Dělejte, že si ho nevšímate... On je tu inkognito, přišel se se mnou o něčem poradit...“

Když nyní Maigret pozoroval na ulicích chodce, říkal si, že v Paříži jsou tisíce a tisíce takových podivných zjevů, záhadných nebo neuvěřitelných existencí, na které se přijde jen málokdy, většinou až v souvislosti s nějakou tragédií. Došel na náměstí Republiky ke kavárně Sport. Vstoupil, chvíli váhal mezi výcepem a sálem, a pak ho napadlo si sednout ke stolku, u něhož sedával Josef Mascouvin. Jeho mozek se rozběhl jako stroj. Picpus! Proč zrovna Picpus, což je jméno přelidněné ulice a celé jedné pařížské čtvrti, tam kdesi u hřbitova Pere-Lachaise?

„Pane vrchní, pivo!“

„Hned to bude, pane komisaři... Jen co narazím nový sud.“ Nestorovi vyčuhují z vykasaných rukávů chlupaté paže, odtáčí vrchní pivo. V koutě čeká nějaká venkovská dívka s kufříkem, patrně na někoho, kdo si dává kávu.

„Tak co ten chudák pan Mascouvin, pane komisaři?“

Nestor se naklonil nad stůl, aby na něj postavil pivo. Maigret hleděl na jeho lysou lebku, nebo spíš pozoroval letící mouchu, jak si mu na tu lysinu sedla a jak to číšník zřejmě ani necítí.

Z mouchy a lysiny klouzal Maigret pohledem pomalu dál, až náhle zamručel a k velkému úžasu číšníka málem vyskočil ze židle. Nestor se ohlédl a podivil se ještě víc, proč se ten komisař, proslulý svým klidem, tak rozčilil. Nikdo tam nebyl. Maigret právě objevil Picpuse! Picpus byl tady, na stěně, přímo proti stolku, u něhož denně sedal Mascouvin, proti témuž stolku, u něhož byl patrně napsán dopis předpovídající vraždu věštkyně.

To by se lidé nasmáli, kdyby noviny přinesly fotografii muže jménem Picpus!

Přímo nad hracím automatem visel obrovský reklamní kalendář, jaké dosud některé firmy posílají svým zákazníkům. Stěhujete se?

Nikdy nic nerozbije,
spolehlivě přestěhuje...

Naivní barvotisk představoval siláka v pružovaném tričku, s ohnivě rudými naježenými vousy, purpurovým obličejem a herkulovským svalstvem. Obr balancoval na zádech šatník se zrcadlem a přitom spiklenecky mrkal na zákazníky: k službám vždy ochotný

PICPUS!

To slovo, vytištěné tučným písmem, bilo do očí. O něco níž stálo drobnějším tiskem:

Spojené stěhovací závody,

Picpusova ulice 101, Paříž.

Žádný Picpus tedy nikdy neexistoval. Byl to jen groteskní obrázek, reklamní slogan. Jednoho večera si tady k tomu stolku někdo sedl, aby napsal lístek. A pak zaváhal. Jak ho podepsat? Chvilí bloudil očima kolem sebe, až se jeho pohled zastavil na kalendáři. Picpus! A ten muž – nebo žena – bez dalšího váhání napsal, možná se zlomyslným úsměvem: „S úctou Picpus.“

Ted' jde o to zjistit, kdo seděl tady na tom sedátku potaženém voskováným plátnem, kdo použil fialového inkoustu a rozškřípaného pera, které kavárna Sport poskytuje svým hostům.

Jedno bylo jisté. Maigret se nemýlil. Věděl to!

„Zaplatím, pane vrchní!“

Maigret by si byl nejraději ten kalendář odnesl jako kořist pro své kriminalistické muzeum, ale pak se rozhodl, že si pro něj raději zajde až jindy, až případ skončí.

A když už je tu na pár kroků od bulváru Bonne-Nouvelle, co kdyby se zašel podívat k firmě Proud a Drouin? Při své první návštěvě tam nikoho z šéfu nezastihl. V domě byla spousta různých kanceláří. Schody byly špinavé. V druhém patře všechna okna, do poloviny zeleně zasklená, nesla jména obou společníků.

„Chtěl bych mluvit s panem Proudem...“

„Chcete s ním mluvit osobně?“

„Ano, je to osobní věc...“

„Pan Proud před třemi roky zemřel...“

Maigret dopálen požádal spokojeného vtipálka o rozhovor s panem Drouinem. Za chvilku nato už vstupoval do kanceláře pana Drouina, padesátníka s nedůvěřivým pohledem.

„Sedněte si, pane komisaři... Našel jsem na stole vaši navštívenku a přiznám se vám, že skutečně...“

„Chápu, pane Drouine... Ale přesto vám musím položit několik otázek...“

„Jde-li o některého z mých klientů, musím vás upozornit, že v těchto věcech zachováváme odjakživa naprostou diskrétnost a považujeme je jaksi za obchodní tajemství...“

„Povězte mi, pane Drouine, pokládáte Josefa Mascouvina za poctivého zaměstnance?“

„Kdyby tomu tak nebylo, už bych ho tady neměl...“

„Zastával u vás důležité místo?“

Pan Drouin vstal a otevřel dveře, aby se přesvědčil, že ho nikdo nemůže slyšet.

„Vzhledem k okolnostem a k celé té záhadě kolem jeho pokusu o sebevraždu se vám přiznám, že jsem ho tu trpěl spíš ze soucitu...“

„To jste s ním nebyl spokojen?“

„Abyste mi rozuměl... Ne že bych mu mohl něco vytýkat po pracovní stránce... Naopak. Vždycky přicházel první a odcházel poslední... Nikdy by si nebyl dovolil číst pod stolem noviny nebo román, anebo chodit kouřit na jistou místnost... Ani se nikdy nevymlouval na žádnou rodinnou tragédii, aby dostal den volno. Neumřela mu ani babička, ani mu nestonala teta... Právě, on byl až příliš poctivý.“

„Jak to?“

„Byl až chorobně svědomitý. Snad to souvisí s jeho zážitky z mládí, vždyť vyrostl vlastně v nalezcinci... Pořád měl pocit, že ho někdo špehuje, že s ním nejsme spokojeni, že mu nevěříme... Nakonec už byl tak nedůtklivý, že jsem se mu to bál vytýkat, abych ho nějak neranil... Kolegové ho neměli rádi. Žil si sám pro sebe v koutku, pracoval poctivě, ale nikdy se nesžil se svým okolím.“

„Řekněte mi, pane Drouine, už jste si všiml, že v jeho pokladně chybí nějaké peníze?“

Pan Drouin se naježil.

„Peníze?... Z jeho pokladny?... Ale pane komisaři, to je naprosto vyloučeno!... U nás je vyloučeno, aby kdokoli, i nejstarší z našich zaměstnanců, a dokonce můj zplnomocněnec... My nejsme podnik, který má pokladnu v zásuvce, kam si každý může tajně hrábnout... Peníze, myslím hotové peníze, vlastně tudy ani neprojdou. Prodáváme domy, zámky, vily, pozemky na parcelaci... Naše obchody se pohybují ve statisících franků a většinou v miliónech... Nemusím vám ani říkat, že takové obchody se vyrovnávají vždycky šekem a vesměs před notářem... A týká se to i domů, které spravujeme, tam se platí činže šekem, nebo ji inkasuje přímo náš výběrčí...“

„Takže podle vás je naprosto vyloučeno, aby vám některý z vašich zaměstnanců ukradl tisíc franků?“

„Naprosto vyloučeno. A navíc ještě, jak jsem vám říkal, už sama Mascouvinova povaha... Ne, pane komisaři, jste na falešné stopě... Lituji, ale...“

Pan Drouin vstal a naznačil, že na něho čekají důležití zákazníci.

„Ještě docela malou otázku, která se doufám nijak nedotýká obchodního tajemství... Není mezi vašimi klienty nějaký pan Blaise?“

Drouin zaváhal. A pak odpověděl, aby se už Maigreta zbavil:

„Není to nijak významný zákazník... Samozřejmě, má nejlepší doporučení od své banky... Takovou informaci vám může dát kterákoliv finanční agentura... Ale pro nás to není důležitý zákazník, naopak. Spíš obtížný zákazník, i když ho nechci kritizovat... To se stává často... Hlavně mezi rentiéry, protože nemají co dělat a je to pro ně povyražení... Informuje se o obchodech, které jsou v proudu, navštěvuje pozemky nebo budovy na prodej, jedná o jejich ceně, jako by byl kupec... Většinou nic nekoupí... Ostatně, podívejte se...“

Drouin vzal ze stolu lepenkové desky nadepsané Blaise a označené číslem.

„Za pět let koupil naším prostřednictvím tři objekty, malou vilku, statek v Bretani a činžák v Nice... A víc toho, pane komisaři, nemohu říct... Promínete mi, ale můj čas, právě tak jako váš, je vzácný...“

Nepodal Maigretovi ruku. A se zjevným uspokojením za ním zavřel dveře.

Proč se tedy proboha Mascouvin sám obvinil z krádeže tisíce franků v podniku, když se ho na to nikdo neptal? Maigret, zachmuřen, dorazil do své kanceláře. Tam mu zřízenec sdělil, že na něho už přes hodinu čeká vyšetřující soudce. Zase jeden nadočkavec, kterému se zdá, že to moc dlouho trvá, stěžuje si na noviny, na kritiku, žádá, aby se učinily různé kroky...

Maigret s dýmku v zubech prošel zákulisím Soudního paláce a vyšel na chodbu, kde sídlí vyšetřující soudci a kde v dusné atmosféře parní lázně čekali obžalovaní v doprovodu četníků a svědkové s očima na ručičkách hodinek.

„Pojďte dál, pane komisaři... Sedněte si... Včera jsem si se zájmem přečetl vaši zprávu... Dnes ráno jsme ji projednávali s mým náměstkem... Dospěli jsme oba ke stejnému názoru: buď je ten váš Octave Le Cloaguen...“

Proč říká ten váš?

„Buď je ten váš Octave Le Cloaguen opřavdu blázen, anebo, je-li nevinný, ví toho daleko víc, než přiznává... Proto jsem mu hned ráno poslal oznámení, že bude dnes ve tři hodiny odpoledne podroben psychiatrické prohlídce a zároveň ho prohlédne i doktor Paul... Co o tom soudíte?“

Soudce je spokojen. Jako by tím Maigretovi hodil výzvu. Jako by říkal:

Já vím, vy prý máte svoje metody... Ale ty jsou pomalé, příteli... Zastaralé... Vyšetřující soudce nemusí vždycky být trouba a i jemu se občas podaří, že tady v kanceláři rozplete případ, který policie nepochopila...

Maigret mlčky kouří dýmku, tvář má nevyzpytatelnou.

„Poslal jsem také vyšetřující komisi do Svatého Rafaela, aby zjistila, jak tam Le Cloaguenovi žili...“

Maigretovo mlčení ho znepokojuje. Snad se Maigret nezalekne takové konkurence a nenechá případ plavat?

„Promiňte... Ale jistě uznáte, že když se takový případ dlouho vleče, dráždí to veřejnost a...“

„Učinil jste velice správně, pane soudce... Jen si tak myslím...“

„Co?“

„Nic... Možná že se mýlím...“

Ve skutečnosti je Maigret silně znepokojen. Vidí v duchu dědu, jak seděl včera u něho v kanceláři, ruce křečovitě svírající kolena, slzy na tvářích, a ten jeho dojemný pohled, jímž jako by škemral u svého bližního o trochu té laskavosti.

Je to zvláštní, ale soudce se nemýlil, když hned na začátku řekl ten váš Octave Le Cloaguen...

„V kolik hodin mu to předvolání došlo?“

„Počkejme... Teď je jedenáct... Náš doručovatel musel zazvonit u nich v bytě asi tak v půl jedenácté...“

„Kde se bude konat lékařská prohlídka?“

„Nejdřív v bytě Le Cloaguenových... A když to budou lékaři považovat za nutné, odvezou ho do vyšetřovny. Přijdete tam?“

„Možná...“

„Tak milý příteli, zatím tedy na shledanou...“

Zajisté, Maigreta trochu dopálilo, že si někdo dovolil něco takového podniknout, aniž se s ním poradil. Je ovšem také pravda, že přišel do úřadu pozdě a že už se tam po něm sháněli.

Ale to není jediný důvod, proč je jeho krok těžší, proč vypadá tak mrzutě... Má takový zvláštní pocit... Jeho Le Cloaguen... Marná sláva, má prostě pocit, že jen on sám je schopen nahlédnout do duše toho podivného starce... Ten člověk ho znepokojuje od samého počátku, jak ho našel tam v kuchyni, a od té doby na něho nepřestal myslet, kudy chodil. Myslel na něho ráno, když objevil vulgárně mrkajícího Picpuse, myslel na něho v pracovně pana Drouina, zatímco se zjevně zajímal jen o Mascouvina a pana Blaise.

„Pojď dál, Lucasi...“

Lucas už asi ví, co soudce podnikl, protože po očku pozoruje svého nadřízeného.

„Kdo hlídá dneska ráno na Batignolském bulváru?“

„Janvier.“

Maigret stojí rozkročen u otevřeného okna a náhle se mu bůhvíproč vybavují verše, které se ve škole učili nazpaměť:

At' je nebe jasné, at' je moře klidné,

vdova lodníková ve vzpomínkách žije...

Vždyť je to vlastně trochu jeho případ. Seina plyne v jásavé záplavě slunce. Chodci se hemží jako mravenci, jako by se celá Paříž oddávala radosti ze života. A přitom zas jiní chytají ryby, bazény jsou přeplněné naháči, ulicemi a bulváry zaznívá symfonie klaksonů a stoupá s jemným zlatistým prachem k nesmlouvavě modré obloze.

At' je nebe jasné...

Má to podivné řemeslo! Dvě bodné rány v zádech ženy, kterou v životě neviděl... Nějaký děda se potí strachem...

Bezvýznamný účetní skáče z mostu do Seiny... V kavárně, na náměstí Republiky visí na stěně vulgárně křiklavý kalendář...

„Co teď, šéfe?“

„Co pan Blaise?“

„Touhle dobou je jako obvykle na cestě k burze... Ruel se mu pověsil na paty...“

Marně hledají zelený kabriolet a tmavovlasého muže s dvěma zlatými zuby. Malá služtička z mlékárny celé dny vyhlíží na ulici a stále doufá, že tam zastaví její krásný automobilista, a nepoznává ho na žádné fotografii, kterou jí ukazuje.

„Zavolej mi cestovní kancelář u Madeleiny.“

Maigret, stále ustaraný, bere sluchátko.

„Haló... Slečna Berta?... Tady Maigret... Ano... Ale ne, naopak... Daří se mu velmi dobře a za pár dní už bude jako rybička. V kolik hodin odcházíte z kanceláře?... V poledne?... Nechtěla byste se mnou poobědvat někde v okolí?... Prosím?... Výborně, na shledanou.“

Maigret si vzal taxíka a vystoupil z něho přesně v okamžiku, kdy se ze všech podniků kolem Madeleiny a na bulvárech vyhnuly proudy zaměstnanců. Brzy zahlédl červený klobouček a hezkou tvářičku s dolíčky, přece jen pořád ještě trochu ustaranou.

„Buďte klidná, opravdu je všechno v pořádku... Jen jsem si chtěl s vámi trochu popovídat...“

Chodí se za nimi ohlížejí a říkají si, že tenhle starší pán má z pekla štěstí...

„Máte ráda předkrmy?“

„Strašně...“

Maigret zvolil malou restauraci, kam chodí stálí hosté a kde jsou předkrmy stejně výtečné jako hojné. Usadili se u okna. Vypadá to jako milostná schůzka, tím spíš, že Maigret objednal láhev elsaského, jejíž dlouhé hrdlo vyčnívá z kbelíku s ledem.

„Povězte mi, slečno Berto... Když vás tehdy po smrti vašich rodičů Mascouvin vydržoval na studiích... Trochu houbiček?... Kde jsem to přestal?... Jo, to jste patrně byla někde v penzionátě, ne?“

„U jeptišek v Montmorency.“

„Muselo to stát dost peněz, co?“

„Mně bylo hanba... Já jsem věděla, že on toho moc nevydělá... Ale on měl pořád pocit, že má vůči naší rodině obrovský dluh... Určitě se kolikrát nenajedl, jen aby mně nic nescházelo...“

„Až do kolika let jste tam byla?“

„Do osmnácti... Už jsem vám říkala, že jsem chtěla, abychom bydleli pohromadě, bylo by to úspornější, ale on nechtěl... A tehdy mi najal ten byt.“

„Samozřejmě zařízený.“

„Ne... On nemá rád zařízené byty... Tvrdil, že se to pro mladou dívku nehodí a že takové byty bývají obvykle bud smutné, nebo špinavé...“

„To bylo asi tak před pěti lety...“ řekl Maigret polohlasně.

„Správně... Dobře jste to spočítal. Je mi třiaadvacet...“

„Poslyšte, slečno Berto, neobtěžovalo by vás to moc, kdy byste po obědě ukázala ten svůj byt jednomu staršímu pánovi?“

„Vám?... Beze všeho... Ale nechápu... A co řeknu domovnici?“

„Že jsem Mascouvinův přítel. Ona přece ví, že Mascouvin je jaksi váš nevlastní bratr, ne?... A teď jezte, prosím vás... Já vám těmi protivnými otázkami jen kazím chuť k jídlu...“

V téže místnosti obědvají jiní muži stejného věku jako Maigret ve společnosti stejně mladých a skoro stejně hezkých dívek.

„Co vás napadá... Musíte si dát moučník, na tom trvám...“

Maigreta pozdravil někdo, koho nezná, nebo spíš hned nepoznal. Maigret opětuje pozdrav. Teprve za chvíli si vzpomněl, že to byl jakýsi velice obskurní bankéř, kterého už dvakrát dostal za mříže.

Taxík... Dívka se dívá na hodinky.

„Nemáme moc času, ve dvě hodiny musím být nazpět v kanceláři...“

Po rušném Ternském náměstí připadá ulice tichá.

„Tak tady... Je tu výtah...“

V pátém patře tři sice maličké, ale veselé místnůstky, v dokonalém souladu s mládím slečny Berty.

„Jak vidíte, žádný přepych... Ale přesto jsem se zlobila, co to muselo stát... Tvrdil, že to byla výhodná koupě a že si vymohl měsíční splátky...“

Maigret očekával sériový nábytek, ale mýlil se. Žádný přepych, pravda, ale všechno je tu kvalitní... Dvacet tisíc... Pětadvacet?...“

„Chcete se podívat do kuchyně?... Já si totiž večer sama vařím... Je tady dřež s teplou vodou... A na odpadky...“

Slečna Berta pyšně otvírá dvířka ve zdi a ukazuje na odpadovou šachtu.

„Už je tři čtvrtě na dvě... Když hned nechytím autobus...“

„Odvezu vás taxíkem...“

„Ale ne až k domu... Kolegyně by si mohly myslet...“ Mascouvin... Le Cloaguen... Mascouvin... Le Cloaguen... Ti dva se neustále vracejí Maigretovi na mysl... I když se snaží myslet na muže se štikami... Postava pana Blaise vždycky ustupuje do pozadí, rozplývá se... Je to snad tím, že Maigret u něho nepocítil stejně živý tep člověčiny?...“

„Děkuji za báječný oběd, pane komisaři... A víte jistě, že Josef...“

Před kavárnami sedí lidé a zažívají po příliš bohatém obědě. Jiní plnými autokary odjíždějí na dostihy.

Pěšky, neboť má dost času, dal se Maigret po Malesherbově bulváru, pak zabočil do Villierské třídy a kolem půl třetí dorazil na Batignollský bulvár. Hledá očima Janviera.

Inspektor na něho mává z malé hospůdky. Sedí tam za stolem, na němž jsou zbytky oběda a sklenička calvadosu.

„Nedáte si calvados, šéfe?... Není špatný... Dneska dopoledne se nic zvláštního nedělo... Děda vyšel z domu jako obvykle kolem půl deváté a já požádal jednoho zdejšího strážníka, aby mi dohlédl na dům, a šel jsem za ním...“

Pomaličku jsme udělali veliký okruh až k Buloňskému lesíku a zpátky přes Maillotskou bránu... Po cestě děda s nikým nepromluvil a pár minut před polednem už byl zase doma...“

„A strážník?“

„Mluvil jsem s ním, než šel ze služby... Dámy se vůbec neukázaly... Přinesli jim do domu maso a zeleninu... Patrně si to

objednaly telefonicky... K desáté přijel na kole poslíček ze Soudního paláce...“

„Já vím...“

„Tak to víte všechno... Já jsem se dostal k jídlu dost pozdě, protože tady nedaleko je staveniště a zedníci sem chodí na oběd... Všechny stoly byly obsazené, tak jsem si šel zatelefonovat na náměstí Clichy... Co říkáte tomu calvadosu?...“

Slušný, co... Já vždycky říkám, že není nad tyhle hospody, kam chodí šoféři...“

Naproti před domem zastavilo auto. Maigret vstal.

„Zaplať to za mě... Za chvilku se vrátím.“

„Mám tu počkat?“

„Jo.“

Těsně za prvním autem přijíždí další. Z prvního vystoupili dva starší pánové a silný chlapík, patrně ošetřovatel, s velkým kufříkem. Z druhého vystoupil vyšetřující soudce v doprovodu soudního lékaře doktora Paula.

„Á, dobrý den, Maigrete... Nevěděl jsem, že tu budete taky... Tak co? Je blázen?... Není blázen?... Vy na to přece máte svůj názor... Dobrý den, pane profesore... Dobrý den, Delvigne... Tak co ten případ amnesie? Simulant, co?...“

Pánové stojí na chodníku, vzájemně si dělají poklony, představují se. Panuje dobrá nálada a nikdo by netušil, že tito vážní . starší páni se chystají rozhodovat o svobodě svého bližního.

„Tak půjdeme nahoru?... Veďte nás, pane komisaři, vy to tu znáte...“

Jak stoupají po schodišti, okna vrhají na jejich tváře barevné skvrny. Jednou je to krvavá červen, jindy svítivá žlutá zlatáků. Maigret zazvonil. Uvnitř se ozvaly cupitavé kroky. A pak se dveře otevřely.

„Račte vstoupit, pánové...“, pronesl Maigret a ustoupil do pozadí.

Paní Le Cloaguenová také zve:

„Pojďte dál...“

Něco tady není v pořádku. Paní Le Cloaguenová je nějak nervózní. Uvedla je do salónu a pak se obrátila k Maigretovi jako k jediné známé tváři:

„Kde je?“

„Koho tím myslíte?... Jak je vám známo, tady pánové přišli vyšetřit duševní stav vašeho manžela... Dostali jste přece oznámení, které vám poslal vyšetřující soudce?...“

„Tak to bylo ono?“

„No tak, paní Le Cloaguenová... Dneska ráno kolem desáté, když byl váš manžel na procházce, doručil vám poslíček oficiální oznámení...“

„To ano... Ale ono bylo na manželovo jméno...“

„Tak vy jste je neotevřela? Vy tedy nevíte, co v něm stálo?“

„Nemám ve zvyku číst cizí dopisy. Položila jsem obálku – pamatuji se, že byla žlutá – sem. Podívejte se.“

Paní Le Cloaguenová otevřela dveře a ukázala na starožitný stůl v předsíni. Vskutku, pod stolem se válí žlutá obálka s hlavičkou soudu. Obálka je prázdná.

„Co se stalo?“

„Já nevím... Můj muž se vrátil k obědu jako obvykle...“

„Četl ten dopis?“

„Předpokládám, že ho četl, protože ani dcera, ani já jsme ho neotvíraly... Obědvali jsme všichni společně... Služebná má dovolenou...“

Paní Le Cloaguenová otevřela jiné dveře, jimiž je vidět jídelní stůl prostřený pro tři osoby, na něm ovoce, zbytek syra...

„Vidíte... Myslela jsem, že si Octave šel po obědě zdřímnout do svého pokoje... On je takový uzavřený... Hrozně uzavřený...“ Zřejmě jí nevadí ironie, když přece sama zavírá dědu v jeho pokoji jako nezbedného kluka.

„On tam není?“

„Teď jsem se tam byla podívat... Není... A mimoto jeho plášť nevisí na věšáku... Asi někam šel...“

„V kolik hodin jste ho viděla naposled?“

„Vstali jsme od stolu ve tři čtvrtě na jednu... My obědváme brzy... A co tu vlastně ti pánové...“

Maigret věnoval zklamanému vyšetřujícímu soudci trpký úsměv. Zato paní Le Cloaguenová neztrácí rozvahu.

„Vy musíte vědět líp než já, kde je, když dáváte ve dne v noci hlídat dům.“

Komisař přistoupil k oknu. Na protějším chodníku stojí Janvier, šťárá se v zubech a dívá se do oken.

Oba psychiatři začínají být netrpěliví, čeká je další práce, a když není koho vyšetřovat, chtějí by odejít.

Soudce úplně zmaten se táže:

„Jste si zcela jista, že doma není?“

Paní Le Cloaguenová pronesla úsečně a tak zvysoka, jak jí to jen dovozovala její drobná postava:

„Když už jste takhle daleko, můžete si pro mě za mě klidně prohlédat celý byt.“

Hodinu nato je třeba si přiznat pravdu: Octave Le Cloaguen, jeho dozelená vybledlý svrchník i jeho klobouk, všechno zmizelo.

7/ MAIGRETOVO UMĚNÍ

Ale ne, pane vyšetřující soudce, Maigret to nedělá ze msty. Není mrzutý ani dopálený: Maigret má starosti, Maigreta něco strašlivě tíží, ale přesto má dojem, že začíná chápat. A proto mlčí.

Vy jen mluvíte a mluvíte, abyste se zbavil rozpaků, aby vám někdo konečně potvrdil, že jste měl pravdu, anebo alespoň, že jste neudělal chybu.

Maigret vám nezazlívá vaši dopolední sebejistotu, nezazlívá vám vaše mírně ironické uspokojení, když jste mu oznámil, co jste podnikl...

„Policie, to není práce pro neviňátka.“

A stejně tak se nesvěřuje vyšetřování kriminálního případu nezkušené dívky. Ovšem vy, proti takovému Maigretovi, jste prakticky na úrovni té dívky. Z knih jste se naučil mnohému o lidské povaze. Dovedl byste to odříkat nazpaměť, ale není vám to nic platné, protože jinak byste se nebyl před chvílí tak červenal a nebyl byste ještě teď celý roztřesený. „Podívejte se, Maigrete, ten člověk, co žil v tom pokoji, musí být blázen, jinak to není možné. Uznejte...“ Proč? Proč by byl blázen? Maigret už viděl daleko divočejší věci za těch třicet let, co provozuje tohle řemeslo. A nejednou přičichl zblízka k lidské vášni, neřesti, zločinu, šílenství, k celému tomu kvašení lidské masy... „Duševně zdravý člověk, který má tak pohodlný, dokonce přepychový byt a mívá tak zajímavé zaměstnání, by nemohl tak upadnout...“

Maigret mlčí.

Od chvíle, kdy psychiatři potřásli všem rukou a odešli, vyšetřující soudce rozvíjí horečnou činnost, zatímco paní Le Cloaguenová s dcerou čekají v salóne, kdyby je potřeboval.

Dal si zavolat inspektora Janviera, který hlídal před domem, a osobně se ho vyzptává:

„Povězte, příteli, jste si jist, že jste ani na okamžik nespustil z očí vchod do tohoto domu?“

„Až na takovou čtvrthodinku... Chvilku po jedné. To jsem musel telefonovat do úřadu a podat hlášení...“

„A to byla chyba, příteli... Měl jste to zařídit jinak. Nevím jak, to je vaše věc, ale hlídka je hlídka...“

Maigret se ani neusmál. Tohle všechno nemá žádný význam.

„Předpokládám, že jste se zeptal domovnice, nemá-li dům ještě jiný východ?“

„Nemá, pane soudce...“

„Poslyšte, Maigrete, něco mě napadlo... I když se mi zdá nepochybné, že Le Cloaguen věděl, že po něm jdeme, a vyklouzl z domu, zatímco váš inspektor telefonoval... V takhle vážném případě nesmíme zanedbat sebemenší možnost... Inspektor by mohl požádat nájemníky, aby mu dovolili do každého bytu aspoň nahlédnout, když už je nemůžeme prohledat... Ovšem zdvořile, příteli...“

Maigret mlčí. Má ruce v kapsách, nechal vyhasnout dýmku, což je u něho vzácné, a hledí na šedivou podlahu, zatímco soudce rozčileně přešlapuje.

Janvier se vrací z obchůzky po domě s nepořízenou, soudce začíná ztrácet rozvahu.

„Musíme toho člověka za každou cenu dostat!... Uvědomte si, Maigrete, že po Paříži volně běhá blázen, šílenec, který už jednou zabil...“

Soudce si zavolal paní Le Cloaguenovou.

„Povězte mi, měl váš manžel u sebe nějaké peníze?“

„Neměl, pane soudce...“

„Víte to určitě?“

„Určitě...“

„Slyšíte, Maigrete? Nemá u sebe peníze. Ale jíst musí. Do večera bude mít hlad. A musí někde přespat. Jak si opatří peníze? Chápete, co mám na mysli?... Paní Le Cloaguenová, mohla byste mi dát fotografii svého manžela?“

Maigret mlčí a jeho mlčení působí skoro hroživě. Zato vyšetřující soudce myslí jen na spektakulární metody: fotografie přinesou všechny noviny, dá ji tisíckrát rozmnožit a rozešle ji policii, četnictvu, pohraniční stráž... „Já o žádné fotografii svého manžela nevím...“

„Ale, ale!... Nemusí to přece být velký portrét, stačí i starší snímek... Jistě máte..., no..., například jeho cestovní pas...“

„Manžel třicet let neopustil Francii a pas si nikdy nedal prodloužit. Když není v jeho pokoji, pak ho už asi nemá...“

Soudce se podíval na Maigreta. Maigretovi jako by se zablesklo v očích, ale soudce nechápe proč, protože kdyby to pochopil, přestal by se tak zbytečně rozčilovat.

„Maigrete, prosím vás, sdělte ihned telefonicky Le Cloaguenův popis pátrací službě, ať okamžitě...“

Beze všeho! Maigret udělá, co kdo chce. Mechanicky. Tuší tragédii, tu skutečnou tragédii, která není ani v pařížských ulicích, ani na hranicích, ale někde docela jinde.

Jak mířil k nástěnnému telefonu v předsíni a ucítil na sobě pohled paní Le Cloaguenové a pootevřenými dveřmi zahlédl postavu Gisely, náhle si na něco vzpomněl... Vzpomněl si na tu kapku potu, jak v taxíku dopadla na starcovu ruku, jak mu pot stékal po čele jako třásně... V kterém okamžiku se to stalo? Teprve tehdy, když se taxík přibližoval k domu na Batignollském bulváru. V blízkosti mrtvol, v bytě dosud potřísněném krví, Le Cloaguen strach neměl. Vypadal něčím zdrcený, ale neměl strach.

A včera v Maigretově kanceláři se zdálo, že skoro s úlevou uvítal myšlenku, že bude zatčen.

„Haló... Pátrací služba?... To jste vy, Maniu?... Poznamenejte si popis a dejte ho rozšířit všemi obvyklými prostředky... Ten člověk má být ihned zatčen, ale opatrně... Ano, pan vyšetřující soudce trvá na tom, aby byl označen za velice nebezpečného...“

Na druhém konci drátu Maniu dokonale oceňuje ironii těchto slov, protože zná Maigretovy názory, pokud jde o zásah soudců do kriminálního pátrání.

„On vám utekl?“

„Vypadá to tak...“

Ta ženská tam stojí, přímo za ním. Maigret se otočil a zabořil se jí zrakem do očí, až se bezděky zachvěla. Když vyšli ven, soudce vede dál svou:

„Doslova mi běhá mráz po zádech, když si pomyslim, že se tenhle člověk někde skrývá, patrně ozbrojen, odhodlán ke všemu, aby si zachránil kůži... Uznejte, Maigrete, že je to směla, že ten váš inspektor odešel k telefonu... Vždyť už jsme vraha měli... Utekl a už tím se přiznává ke zločinu... A teď... Jdete nazpět do úřadu?“

„Já nevím...“

„Co tedy chcete dělat?“

„Ještě nevím...“

„Vzalo vás to, co?“

Proč mu to vymlouvat? Maigret mlčí. A mlčí dál, když se k němu před domem připojí zkroušený Janvier. Nebo spíš mlčí až do okamžiku, kdy daleko později spolu popíjejí pivo před malou restaurací naproti, a pak šeptá:

„Nic si z toho nedělej, kamaráde...“

„Jenže jestli z toho bude průšvih...“

„Když se měl stát průšvih, tak už se stal...“

„Vy máte nějaký nápad?“

Maigret mlčí. Nacpává si dýmku, zapaluje si, dívá se, jak zápalka dohořívá.

„Nevím, jestli to stihnu...“ vzdychl nakonec a natáhl nohy jako umdlený člověk.

„Co jestli stihnute, šéfe?“

„Zajet do Svatého Rafaela...“

„To tam nemůžete někoho poslat?“

To právě nejde. Inspektorovi lze svěřit přesný úkol. Ale jak mu říct, že... Poslat ho tam, aby čenichal jako pes v nádobách na odpadky a za každou cenu vyčenichal jistou kost, nebo spíš tajemství, které... Maigret zneklidněl. Na jednom z protějších oken se pohnula záclona. Přes bulvár se na Maigreta upírá pár očí a tyto ženské oči jsou nyní také plny strachu.

Co mu to náhle blesklo hlavou? Díval se na tu tvář za oknem. A pak ta tvář zmizela a Maigret se náhle znepokojil.

„Seber se a běž naproti... Stoupni si tam na schody rovnou před dveře a za žádnou cenu se odtamtud nehni. Nezáleží na tom, jestli tě někdo uvidí... Rozuměls?“

„A co když některá z nich bude chtít z domu?“

„Nech ji, ať jde... Ty se ani nehni.“

Když se přesvědčil, že Janvier splnil jeho příkaz, Maigret zašel do restaurace.

„Máte tady telefon?“

Telefon je přímo v sále, což vysvětluje, proč odtud inspektor nechtěl volat, když tu bylo plno, a volil raději telefonní budku v kavárně na náměstí Clichy.

„To jsi ty, Lucasí?... Cože?... Ale kdepak! Na tom nezáleží, kamaráde... Když to pánům od soudu dělá dobře... Skoč do auta... Jo... Na Batignollském bulváru v restauraci naproti... Čekám tady...“

Hostinský se na něho zvědavě dívá, rád by věděl, co tady ve čtvrti policie dělá, neboť pochopil situaci.

„Haló... Slečno, přepojte mě, prosím vás, do Svatého Rafaela... Číslo neznám... Advokát Larignan... Víc nevím...“

Přednostně... Tady policie.“

Dnes bude zřejmě pivní den. Na stolku před restaurací se už kupily čtyři tácky, když se konečně ozvali ve Svatém Rafaelu.

„Haló... Tady je služebná... Ne prosím... Ano prosím... Ne prosím... Pán není doma... Jak prosím? Ano prosím, sedí u přístavu a maluje... Kdo volá?... Policie?... Už pro něho běžím...“

Teď patrně vychází z pěkné světlé vily, běží pod jižním sluncem k moři, na němž se třpytí bílé plachty, hledá malíře amatéra, který maluje u stojanu na molu obklopen hloučkem zvědavců.

„Co si dáš, Lucasí?... Pane hostinský, dvě piva.“

Lucas ihned pochopil, že se teď nemá na nic vyptávat. Trvá to skoro hodinu a nebohý Janvier mezitím otráveně sedí na schodech a honem vstává, kdykoli se objeví některý nájemník. Zvoní telefon.

„Pan Larignan?... Prosím?... Ale ne, nelekejte se, vaši ženě se nic nestalo... Já ani nevím, kde vaše žena je! Ve Vichy se žlučnickem?... Ovšem, moc dobré na žlučnick... Poslyšte, odkdy pan Le Cloaguen... Ano, váš klient pan Le Cloaguen... Odkdy nepodepisuje vlastnoručně stvrzenky na částky, které mu vyplácíte?... Ale ovšem, přece vidíte, že vím, oč jde... Nebojte se... Proč vás volám z restaurace, když jsem od policie?... Protože nemám čas se vracet do kanceláře... Vy jste nějak nedůvěřivý, pane Larignane... Ano, poslouchám... Asi deset let?... Ano... Jak měl ten úraz?... A tehdy se taky přestěhovali do Paříže, vidíte?“

Maigret si otírá pot. Tamten na jihu je tvrdý ořech. Musí se to z něho tahat slovo za slovem, což po telefonu není snadné.

„Jak jste mu vyplácel těch dvě stě tisíc franků renty?... Ano... To jste jezdil každý rok osobně do Paříže?... V bankovkách?... Nepřerušujte nás, slečno... Třeba si poslouchejte, když vám to dělá dobře, ale jen nás probiha nepřerušujte!... Slyšíte mě, pane Larignane?... Odevzdával jste peníze panu Le Cloaguenovi osobně?... Cože?... Chápu... Tak to stanovila darovací listina... Ovšem... Ano... Ano...“

Advokát ze Svatého Rafaela je nedůvěřivější, než se dalo očekávat. Jak říká, či spíš jak řve do telefonu – neboť je z těch, kdo si myslí, že musí do telefonu křičet, aby ho bylo slyšet – je jeho povinností při každé splátce se přesvědčit, že jeho klient je skutečně naživu.

„Tak vy jste ho pokaždé viděl... Ano, rozumím... Byl v posteli?... Ne?... Nemocný, ale neležel?... To je ono... Hlavně pohublý... Ano... Jen mluvte, nebojte se... Ano... To je ovšem zvláštní... Zvláštní... Podivín, ano... V jeho věku... Ovšem... Ještě malíčkost... Ta vila, kde bydleli... Proдали ji? Teď tam nikdo není?... Nějaká Američanka, která jezdí do Francie jednou za dva nebo tři roky?... A vy máte klíče?... Budte tak laskav a odevzdejte je člověku, kterého vám pošlu... Nic se nebojte... Budete kryt telegrafickým příkazem úřadu... Děkuji vám, pane Larignane... Raději ne... Zůstaňte pro jistotu doma, kdybych s vámi ještě potřeboval mluvit...“

„Pane hostinský, pivo!“

Maigretův obličej už není tak uzavřený jako před chvílí. Dokonce se jaksi podivně usmívá, když říká trpělivě čekajícímu Lucasovi:

„To je psina... Hádej, co dělal Le Cloagúen, když mu jednou Larignan přinesl těch jeho dvě stě tisíc v hotovosti?... Učil se gramatiku!... Seděl v salóně s manželkou a ta mu zřejmě dávala hodinu a vypadala hrozně otráveně, když je tam advokát takhle zastihl.“

„Já nechápu, co...“

„Počkej... Nedivil bych se, kdyby do večera... Teď musím zavolat našemu výtečnému panu soudci a uvidíš, jak mě pošle k čertu...“

Malá restaurace se stala jakýmsi hlavním stanem. Jako by se Maigretovi nechtělo pustit z očí ten velký šedivý dům s podjezdem, kde se občas v okně zachvěje záclona.

„Haló... Promiňte, že vyrušuji, pane soudce... Ne, zatím nic důležitého... Chtěl bych, abyste poslal do Svatého Rafaela telegrafický příkaz. Je třeba tam vyzvednout u advokáta Larignana klíče od jisté vily... Ať s sebou vezmou pro jistotu zedníka a pár kopáčů... Nebezpečný? Ano... Já vím... Majitel bude po návratu jistě nadávat, to máte pravdu... Ale myslím, že je to nutné... Ano... Sklepy a všechno ostatní... A zahradu, je-li tam jaká... A jeskyni, když tam nějakou mají... Studnu... Všechno, úplně všechno!... Počkám tady na telefonickou zprávu... Děkuji vám, pane soudce...“

Je to páté pivo nebo šesté? Maigret se poněnáhu stává novým člověkem. Jako by vstupoval do akce, jako by se všechny jeho činy zostřovaly, jako by se klidně, plnou silou chystal vyrazit do útoku.

„A co mám dělat já, šéfe?“ táže se Lucas.

„Jdi a kup noviny...“

Noviny už mají popis Octava Le Cloaguena.

„Nebezpečný šílenec, který patrně zavraždil věštkyni v Caulaincourtově ulici, se pohybuje po Paříži.“

Maigret krčí rameny. Když to baví soudce, noviny a veřejnost...

„Vy myslíte, že utekl?“

„Ne...“

„Tak proč...“

„Jo, kamaráde... Možná že jo... A možná že ne...“

„A ty dvě ženské?“

„Nevím... Pojd'... Co jsem dlužen, pane hostinský? Kdyby mě volali ze Svatého Rafaela nebo z úřadu, skočte pro mě naproti...“

Maigret byl sice nejdřív v pokušení nejednat tak rychle a vyčkávat, jak dlouho bude třeba, ale v případě, že Le Cloaguen není mrtev...

„Dobrý den, paní správcová... To jsem zase já... Poslyšte, předpokládám, že vaši nájemníci mají každý svůj sklep...“

Mohla byste mě tam zavést?... To jste hodná... Jo, vezměte s sebou lampu.“

Sestoupili do sklepa. Sklep je obrovský, klenutý a každý nájemník tam má místo ohrazené drátěnou sítí a v něm uhlí a staré bedny.

„Ale ne... Není třeba dámy obtěžovat, zámek je docela jednoduchý, věřte mi...“

Maigret zámek vskutku velmi rychle zdolal. Prázdné pytle po bramborách. Halda čerstvě dodaných polen. Zbytek uhlí z předešlé zimy.

„Nemáte lopatku, paní správcová?“

„Vždyť se umažete.“

Co na tom! Maigret namátkou prohrabuje hromadu uhlí a pak stejně trpělivě prohlíží sklípky ostatních nájemníků.

„Teď mi napadlo, paní správcová... Oni Le Cloaguenovi sice nemají služku, ale podle velikosti bytu bych soudil, že k němu přísluší pokojík pro děvče, možná dva...“

„Ano, v sedmém patře... Mají dva.“

„Nechtěla byste tam se mnou zajít?“

„Ale nejdřív si musím skočit stáhnout plyn, aby se mi nepřipálila večere...“

Zamračený Janvier vstává, aby mohl projít. Na domovnici celá ta režie náramně působí. Po cestě říká Maigretovi:

„Chtěli tady zařídit výtah, ale pak se zjistilo, že to nejde, protože mezi schody není dost místa...“

Nahoře už to vypadá jinak. Dlouhá chodba natřená olejovou barvou. Očíslované dveře. Světlo sem proniká jen světlíkem.

„Tohle jsou jejich dva pokoje, třináctka a čtrnáctka... Loni je chtěli pronajmout, ale žádali za ně tolik, že to lidem bylo moc... Počkejte, já mám klíč, který otvírá všechny tyhle dveře...“

Lucas, který doprovází Maigreta, začíná být nervózní. V prvním pokoji to páchne plesnivinou. Je tam jen stará dětská postýlka, dvě staré rozviklané židle a bedna plná všelijakých knih.

„Mají to tu dost zašlé...“ poznamenává domovnice. Stejně zklamání v druhém pokoji. Co tam vůbec Maigret hledal? Nic než staré krámy, jaké mívá každá domácnost, glóbus, krejčovská panna, další knihy, hlavně lékařské, a hromada anatomických obrazů hnědě kroupenatých od much.

„Vidíte, že tu nic není.“

„Nic tu není...“ opakuje Maigret ozvěnou.

Ale přesto se mu nechce z té úzké chodby, která nikam nevede.

„Ještě jednu otázku, paní správcová. Nač je ten žebřík tamhle nad schodištěm?“

„Mohli bychom ho uklidit, vlastně se skoro nikdy nepoužívá... Vidíte, jak tam nad třemi prvními pokoji je jako taková malá půdička?... Tam si můžou nájemníci ukládat velké kufrы, které jim překážejí. A na tu půdičku se může jedinečně po žebříku...“

Maigret mrkl na Lucase a Lucas už kluše pro žebřík.

„Mám tam vylézt, šéfe?“

„Ne...“

Poleze tam Maigret a Lucas se trochu bojí.

„Poslyšte, šéfe, neměl byste raději...“

Podává mu revolver a Maigret krčí rameny.

Už na druhé příčce se pod ním žebřík zatřásl a Maigret zase slezl.

„On asi nebude mrtvý,“ zabručel.

„Proč myslíte?“

„Protože bych rád viděl, jak by ty dvě ženské dostaly bezvládné tělo nahoru po tomhle žebříku...“

Maigret zvedl hlavu a zavolal jako na kluka, který se schovává na stromě.

„Le Cloaguene!... Le Cloaguene!“

Ticho. Domovnice si v úžasu položila ruku na prsa, nyní už připravena na každé překvapení.

„Poslyšte, člověče, já mám žebříky hrozně nerad, tak nechtějte, abych teď kvůli vám lezl tady na ten, co mě sotva unese...“

Ještě pár minut ticho.

„Tak mám tam vylézt?“

Něco lehce zaharašilo. Někdo se nahoře pohnul. Někdo zakopl o nějaký dutý předmět, patrně o prázdný kufr. Pak se objevila jedna noha, nahmatala příčku, a pak po žebříku slezl člověk v dozelená vybledlém svrchníku.

Nikdo si nedovede představit Maigretův vítězný pocit radosti. Snad jedině Lucas, který se dívá na šéfa a přísahal by, že vidí v jeho očích slzy.

Maigret na všechno přišel sám, takřka beze stop, nebo spíš podle stop, které ostatní přehlédli, ale hlavně díky své podivuhodné intuici, té přímo děsivé schopnosti vpravit se do kůže svých bližních.

„Máte štěstí, Le Cloaguene...“

Děda už nejvíce známkou strachu. Stojí téměř lhostejně jako člověk, který bojoval až do konce, ale nyní už složil zbraně.

Jediná jeho reakce byl povzdech, a možná že to byl povzdech úlevy.

„Kdybychom nebyli přišli, asi byste byl umřel hladem...“

Děda zřejmě špatně rozuměl smyslu Maigretových slov, protože se zarazil a vykoktal:

„Tak vy jste je zatkli?“

Je celý zaprášený. Nahoře je to příliš nízké, člověk tam nemůže stát.

„Vy jste je zatkli?“

Po tom, co řekl Maigret, minul tím děda patrně něco jako:

Když říkáte, že bych byl umřel hladem, znamená to, že moje žena a moje dcera už nejsou v domě, protože mi měly přinést jídlo...

Tak mu rozuměl Lucas a obdivně pohlédl na šéfa.

„Ne, ještě jsme je nezatkli...“

Děda teď už vůbec nechápe.

„Uvidíte... Pojdte...“

Vyšli na schodiště. Ve třetím patře seděl na schodech před dveřmi Janvier, a když je uviděl, rychle vstal.

„Už chápete, Le Cloaguene?... Takhle by se byly sotva odvážily přinést vám jídlo... Proto jsem musel jednat ještě dnes... Ačkoli bych byl daleko raději počkal...“

Za dveřmi se něco šustlo, jako když přeběhne myš. Maigret zazvonil.

„Můžete se vrátit do vrátnice, paní správcová... Děkuji vám... Jak vidíte, všechno dobře dopadlo.“ Dveře se pootevřely. Špičatý nos. Špičatý obličej. Pichlavé oči paní Le Cloaguenové. Výkřik:

„Tak vy jste ho našli?... Kde byl?“

„Pojď, Lucasi... Pojď, Janviere... A vy taky pojdte, kamaráde...“

Le Cloaguen sebou škubl, když ho Maigret poprvé takto přátelsky oslovil. Zřejmě ho to potěšilo, uklidnilo.

„A ani mi nemusíte odříkávat pravidlo o přičestí minulém...“

Tentokrát nadskočila paní Le Cloaguenová a otočila se k Maigretovi, jako když ji uštkne.

„Jak to myslíte?“

„Nijak, milostpaní, prostě tak, jak to říkám... Lucasi, ty ji nespust' z očí... A ty, Janviere, dojdi pro slečinku a dávej na ni pozor... O dědu se nestarej... Že už teď budete dělat dobrotu, kamaráde?“

Děda kupodivu vděčně pohlédl na Maigreta.

„A můžu si sundat ten svrchník?“ zeptal se.

„Ale ovšem, ovšem... Teď už je to jedno...“

Maigreta však svrchník přesto zajímá. Jako by čekal nějaké překvapivé odhalení. Není to však zdaleka tak důležité, jak si myslel. Když děda odložil těžký svrchník, zjistilo se, že ho má na rameni silně vycpaný, protože má jedno rameno nižší.

Lucas ani Janvier ovšem vůbec nechápou šéfův vítězný pohled, když vyklepává dýmku na koberec a nacípává si druhou, chladnou dýmku, tu náhradní, kterou vždycky nosí u sebe.

Je jich teď šest v tom salóně s tmavým nábytkem a zelenými sametovými záclonami, kam vzdáleně doléhá hluk města. Vypadají nehybní jako voskové figuríny z panoptika. Jen ruce paní Le Cloaguenové, obtížené prsteny, se zimničně třesou.

Na schodišti těžké, ale rychlé kroky. Někáký člověk váhá před dveřmi. Maigret jde klidně otevřít.

„Telefon, pane komisaři... Volají vás ze Svatého Rafaela...“

Hostinský neví, co si má myslet o těch strnulých postavách, které na něho udiveně hledí. Maigret jde s ním ke dveřím.

„Tak poslyšte, děťátka...“

Hezky pomalu zabodává pohled do očí paní Le Cloaguenové.

„Kdo se pohne...“

A Maigret si rozmarně poplácává kapsu s revolverem.

„Hned jsem zpátky.“

8/ POMSTA PANÍ LE CLOAGUENOVÉ

Z hlediska veřejnosti to zdaleka nebyl Maigretův nejslavnější případ, neboť noviny, které se do případu nejdřív hrnuly, náhle ztratily o většiny z Caulaincourtovy ulice veškerý zájem. Na Zlatnickém nábřeží naopak zůstaly v živé paměti všechny jeho podrobnosti a dokonce i jisté výroky, vhodné i nevhodné, a dodnes se tam o nich vypráví. Tak tomu bylo například s bouřkou, která ten den, po více než měsíci vedra a sucha, propukla kolem půl páté nad Paříží.

„Takovou bouřku jsem v životě neviděl,“ tvrdí neustále inspektor Lucas. „Představte si, že jsme byli v tom salóně se zelenými záclonami, já a Janvier, ty dvě ženské a děda...“

Je to teprve dvacet minut, co Maigret odešel v patách hostinskému odnaproti, a paní Le Cloaguenovou už přechází trpělivost, vstává, jde k oknu a stojí tam, ruku na zácloně, patrně právě tak, jako když tehdy pozorovala inspektory, kteří hlídali dům.

Přes Batignollský bulvár se přehnal poryv větru, zvedl sloupy zvířeného prachu až do třetího patra, zacloumul plachtami kaváren, a pak se náhle prothly mraky, voda pleská o zem, vytváří na chodnicích tekoucí rybníky, zatímco chodci prchají na všechny strany a taxíky s vousisky vody po stranách si hrají na motorové čluny.

Jen tvář paní Le Cloaguenové těsně u okna jasně vystává z šera. Lucas právě uvažoval o tom, jaký chudák je muž, který si vezme takovouhle ženu, když se k němu zuřivě otočila a ukázala na ulici:

„Kam jde?“

Vskutku, Maigret právě vyšel z restaurace naproti a se zvednutým límcem běžel směrem k náměstí Clichy, patrně hledat taxíka.

A tehdy paní Le Cloaguenová pronesla výrok, který se mezi členy soudní policie stal klasickým:

„Snad na nás nezapomněl?“

To byl první incident – spíš komický – těchto pamětihodných hodin čekání. Lucas, který se chce mermomocí ve všem podobat Maigretovi, si klidně nacípává dýmku. Když si všiml, že ho děda pozoruje, vzpomněl si, že děda rád žvýká tabák, a nabídl mu.

„Já bych potřeboval na stranu...“ zašeptal děda s bledýma očima. „Nedovedl byste mě tam?“

Beze všeho. Lucas jde s ním, dokonce mu nedovolí se zamknout.

„Nechtěl byste zajít na chvilku ke mně do pokoje?“

A tam děda vytáhne ze skříně ošlapanou botu a z ní starou fajfku s naštípnutou troubelí.

„Chápete?... Teď už nemůžou nic říkat... Půjčte mi ještě ten pytlík, buďte tak hodný.“

Dědovi záleží na tom, aby se to odehrávalo v salóně před oběma ženskými. Záměrně dlouho si nacípává fajfku, než škrtne sirkou, kterou mu Lucas podal.

Paní Le Cloaguenová už toho má dost.

„Opravdu nechápu, proč tu musíme takhle dlouho čekat...“

A přitom její trápení teprve začíná. Minuty plynou a salón se ponenáhlu prosycuje pachem staré fajfky. Venku bouchá okenice, déšť šplouchá, lidé stále přebíhají po ulicích nebo se tísní v průjezdech. Asi tak za hodinu zastavuje před domem taxík. Někdo z něho vystupuje, pak dvojí krok na schodišti a konečně zvonek. Janvier jde otevřít.

„To jste vy, pane soudce?... Pojdte dál... Ne, není tady... Šel naproti k telefonu a pak běžel někam směrem k náměstí Clichy...“

Vyšetřující soudce, jehož doprovází dlouhý, hubený písař, rozpačitě zdraví obě ženy, protože dosud nic neví, a sedá si. Maigret mu neřekl ani slovo, jen ho telefonicky požádal, aby se s písařem dostavil k Le Cloaguenovým. V salóně, už beztak temném, je nyní skoro tma, takže při každém silnějším blýsknutí všichni nadskočí. Celá společnost sedí nehybně jako ve vlaku, mlčky jako v čekárně u lékaře. Pozoruje se navzájem. Lucas nabízí tabák dědovi, který dokouřil první fajfku a nyní si s dětinskou radostí nacípává další.

Janvier se dívá na hodinky a tento pohyb, jednou soudcův, jindy písařův, bude napříště jediný porušovat všeobecnou strnulost.

Sedm hodin... Půl osmé... A náhle se ozval dosud nejistý hlas Octava Le Cloaguena... Obrací se k Lucasovi, jako by soudce byl pro něho příliš vysoká osobnost:

„Tamhle v té skříně je portské... Ale klíč má ona!...“

Pohled plný nenávisti. Beze slova vytahuje paní Le Cloaguenová z kapsy klíč a klade ho na stolek.

„Skleničku portského, milostivá?“

„Ne, děkuji...“

Dcera, daleko víc otřesená, šeptá:

„Já bych si trochu dala...“

Taková byla situace, když se v osm hodin Lucas odhodlal otočit vypínačem, protože už nebylo vůbec vidět. Lucas má hlad. Janvier také. Někdo zazvonil, Lucas jde otevřít a první slyší za dveřmi Maigretův hlas.

„Račte dál, milostpaní...“

Do dveří váhavě vchází drobná stařenka v černých, čisťoučkých, dokonce koketně upravených šatech a s tváří podivuhodně mladistvou. Je překvapena strnulostí všech těch lidí a zřejmě od počátku vidí jen paní Le Cloaguenovou. Oběma rukama v tmavých rukavicích svírá kabelku se stříbrným závěrem, míří k ní a říká hlasem, v němž zaznívají spodní tóny staré a nezhojitelné krivdy:

„Dobrý večer, Antoinetto...“

Maigretovy šaty se lesknou jako mokrý deštník, a jak jde, zanechává za sebou na parketách mokré čáry. Maigret nic nevysvětluje. Pouze lehce kývne na soudce a písaře.

„Kdyby mě nebyl tento velice laskavý pán uprosil, sotva bych byla přišla po tom všem, co se stalo...“ Nyní se však stařenka otočila a spatřila dědu. Otevřela ústa, jako by chtěla promluvit, pozdravit, ale slova zůstala nevyřčena.

Stařenka mhouří oči, horečně otvírá kabelku a vytahuje brýle.

Zřejmě nechápe, co se děje, má pocit, že si z ní někdo dělá blázný. Pohledem hledá Maigreta, pak Antoinettu Le Cloaguenovou, a znovu se vrací k dědovi, který rovněž nechápe.

„Ale vždyť tohle přece není Octave!... Vy přece víte, že tohle není můj bratr!... Ježíši!... A mně to bylo vždycky divné...“

„Sedněte si prosím... Pane soudce, dovolu, abych vám představil paní Catherinu Bironovou, rozenou Le Cloaguenovou, nyní ovdovělou, o jejíž existenci jsem se dověděl od policie ve Svatém Rafaelu... Sedněte si, prosím, a nemějte starost o pana kanovníka, nezdržíme vás tu dlouho...“

Abyste mi rozuměl, pane soudce, ona se totiž paní Bironová po smrti svého manžela – velice váženého muže, zaměstnaného na radnici v Saint-Denis – octla téměř bez prostředků. Od té doby je hospodyně u starého nemocného kanovníka, o něhož se přímo obdivuhodně a obětavě stará.

Povězte nám něco o svém bratrovi, paní Bironová.“

Pohledy obou žen se výhružně zkřížily a hospodyně pana kanovníka začala vyprávět, pomaličku, beze spěchu, hebkým hláskem, který patrně pochytila v sakristiích.

„Naši rodiče nebyli bohatí... Ale byli pracovití a doslova dřeli do úpadu, aby se bratr mohl stát lékařem... Bratr hodně cestoval a šťastnou náhodou prokázal službu nějakému velice bohatému člověku a ten se mu za to odvděčil... A pak se bratr oženil a musím uznat, že k nám byl vždycky štědrý...“

„Okamžik... To vám posílal pravidelně peníze?“

„Pravidelně ne... Nebožtík můj muž by to nebyl přijal. Ale využíval každé příležitosti, aby nám poslal nějaký dárek...“

Když jsem měla před dvaceti lety ten ošklivý zánět průdušek, pozval mě k sobě do vily ve Svatém Rafaelu, ale já jsem pochopila, že tam překážím...“

Pochopili to i všichni přítomní podle pohledu, který stařenka vrhla na paní Le Cloaguenovou.

„Bratr byl doma dost pod pantoflem a myslím, že se mu stýskalo po těch časech, kdy se plavil po moři. Koupil si loďku a jeho jedinou vášní bylo vyjíždět na moře a chytat ryby... Alespoň měl pokoj...“

„A doma žil v pohodlí?“

„Já myslím, že ano... Měli tam... Počkejte... Myslím, že měli dvě služebné...“

„Zkrátka žili tak, jak odpovídalo příjmu dvě stě tisíc franků ročně?“

„Myslím, že ano... Já jsem nikdy neměla dvě stě tisíc na utrácení...“

„Byl váš bratr zdravý?“

„Trochu moc krevnatý, ale nemocný, to ne... Co se s ním stalo?“

Všichni hledí na paní Le Cloaguenovou a ta zarputile mlčí, pevně tiskne rty.

„Mohla mít vaše švagrová nějaký zájem na tom, aby vašeho bratra zabila?“

„Člověk nikdy neví. Ale asi sotva, protože tu rentu měl jen doživotně...“

„Co vy na to, paní Le Cloaguenová?“

Tehdy se Maigret setkal s nejnenávidnější pohledem, jakým ho kdy někdo změřil. Až se tomu musel usmát. „Jak chcete...“ řekl. „Pane soudce, dovolím si vám to tedy vysvětlit sám... Podej mi tu sklenici, Lucasi... To tady nemají nic silnějšího?“

Děda poznamenal:

„Ona má někde v ložnici flašku koňaku...“

Rozumí se Antoinetta Le Cloaguenová.

„Stručně vypadá celá historie takhle... Le Cloaguen žije ve Svatém Rafaelu pohodlným životem jako člověk, který může ročně utratit dvě stě tisíc franků... Mluvil jsem telefonicky s tamní bankou... Před deseti lety měl jen něco přes dvacet tisíc úspor... A náhle zemřel... Snad nám tady paní Le Cloaguenová laskavě řekne, nač zemřel... Možná že dostal na lovu úžeh a že náhle zemřel na mozkovou mrtvici...“

Jistě je, že se jeho žena a dcera náhle octly bez peněz... Někdo se s takovou perspektivou nedovede smířit, pane soudce...“

Náhodou se tehdy v Cannes kolem vody potuloval trochu omezený, ale docela neškodný tulák, který byl nápadně podobný bývalému lodnímu lékaři.“

Falešný Le Cloaguen se usmál. Maigretovo ocenění jeho inteligence se ho zřejmě nikterak nedotklo.

„Před chvílí, pánové, objevila policie ve Svatém Rafaelu podle mých pokynů pozůstatky skutečného Le Cloaguena, zazděné ve sklepech jeho bývalé vily.“

To je všechno... Nebo spíš je tu ještě jedna maličkost, o které se musím zmínit... Když tomu tulákovi nabídl pohodlný a bezstarostný život pod cizím jménem a ten chudák to přijal, protože už měl dost potulování po přístavu a nocování pod širým nebem, vyvstala nečekaná obtíž... Jak bude advokátovi podpisovat každoroční stvrzenku na peníze, aby se neprozradil?... Přes všechnu námahu se nenaučil napodobit nebožtíkův podpis. On se sotva dovede sám slušně podepsat...“

A tak ho donutily, aby si usekl jeden článek u pravého ukazováku a měl tak pádnou výmluvu...“

Na Riviéře ho znalo moc lidí... A proto se přestěhovali do Paříže...“

Aby Le Cloaguenova sestra nemohla záměnu odhalit, urazily ji při první příležitosti tak, že z hrdosti přerušila s bratrem a

jeho rodinou všechny další styky...“

„Ta osoba,“ pronesla tiše paní Bironová, „mně v dopise nazvala žebračkou... Napsala jsem bratrovi a ten mi nikdy neodpověděl... Teď už vím proč... Tehdy jsem si řekla, že už ho má úplně v hrsti.“

„Peníze, chápete?... Všechno je to jen špinavá otázka peněz, nejšpinavější, s jakou jsem se v životě setkal... Uvědomte si, že mrtvola musela zmizet... Bylo třeba přizpůsobit pohublou postavu tuláka, protože byl křivý a měl jedno rameno nižší...“

A sotva uměl číst... Proto ho učily gramatiku a počty... Lidem bylo divné, že bývalý lodní lékař je tak neotesaný... Vydávaly ho za pomatence, podivína, polovičního blázna... Ty cesty po jižních mořích jim k tomu daly výtečnou záminku...“

Maigret se rozhlédl kolem sebe s náhlým pocitem hnusu.

„Nejodpornější na tom je, že to nedělaly proto, aby těch peněz mohly užívat!... Kdyby druhý Le Cloaguen umřel jako ten první, už by za něho nenašly náhradu... A proto začaly škulit. Chtěly si totiž ušetřit skoro celých těch dvě stě tisíc ročně... Za deset let si tak dámy nastrádaly na půldruhého miliónu... Že je to tak, paní Le Cloaguenová?

A co vy, Picarde?...“

Stařec je zřejmě dojat, že ho někdo oslovil pravým jménem.

„Vy jste prodal prvorozenství za mísu čočovice... Máte střechu nad hlavou, to je pravda... Živí vás, protože vás potřebují udržet při životě... Nesmíte kouřit, protože pravý Le Cloaguen nekouřil... Nesmíte pít, protože on nenáviděl alkohol... Nesmíte... nic! Jste jako pes na šňůře a vaší jedinou zábavou je toulat se po ulicích jako kdysi, a jak se vrátíte domů, zamknou vás v pokoji... Když se přiblíží výroční návštěva advokáta, položí vás do postele, starají se o vás, předstírají, že jste nemocen, a ve vašem pokoji je schválně málo světla...“

Ale vám se přece jen podařilo oklamat své žalářnice... Přesto všechno jste si po celou tu dobu uchoval jedno tajemství...“

Picard dojatě odvrací hlavu. Zřejmě chce skrýt slzy, které se mu derou do očí.

„Z dávného manželství jste měl dceru... V Paříži jste ji vyhledal... Chodil jste k ní každý týden. Vaše dcera byla věštkyní v Caulaincourtově ulici...“

Zaprášený lustr matně svítí, celé velké plochy zůstávají ve stínu, obličej vystupují jen neurčitě jako pod patinou starých obrazů. Maigret se odmlčel. Soudce v rozpacích narovnává zkřížené nohy a konečně říká váhavě:

„Paní Le Cloaguenová, vy jste zabila slečnu Jeannu!“

„To není pravda!“

„Paní Le Cloaguenová, vy jste sledovala svého falešného manžela do Caulaincourtovy ulice a vnikla jste do bytu v domě číslo šedesát sedm A!“

„To není pravda!“ opakuje paní Le Cloaguenová.

„Uznáváte, že jste zazdila mrtvolu svého pravého manžela ve sklepě vaší vily ve Svatém Rafaelu?“

„A co na tom?“

„Uznáváte, že jste neprávem pobírala rentu, na kterou jste už neměla nárok?“

„To nevím... Já jsem peníze nepřijímala... Advokát je odevzdával přímo tomuto člověku a já s tím nemám nic společného... Mně se nemůže moc stát...“

„Bože, bože!“ běduje hospodyně pana kanovníka, zděšená takovým cynismem.

A přestože už zažili horší věci, přítomní muži se na sebe s úžasem podívali, když suchá a energická Le Cloaguenová prohlásila klidně jako osoba, která ví, co říká, o věci se dokonale informovala a na všechny strany pojistila:

„Víte dobře, že se mi nemůže dohromady nic stát... Riskuji nanejvýš šestnáct až padesát franků pokuty a šest dnů až půl roku vězení... Podle paragrafu tři sta šedesát osm trestního zákona...“

Řekla to s pýchou. Rty se jí sice zachvěly, ale zachvěly se jí hrdostí.

„Nevěděla jsem, že ten člověk má dceru a že ji chodí navštěvovat... Pokud jde o manžela, na tom snad tolik nezáleží, jestli je pochován na hřbitově nebo...“

„Mlčte, nešťastná osobo!“ vybuchla náhle paní Bironová. „Vždyť vy jste zrůda! Copak může člověk, tvor boží, vůbec říkat tak strašné věci?... Když si pomyslím, že můj nebohý Octave... Pane komisaři... Já už nemohu dál... Otevřete okno, prosím vás...“

Stará paní je bledá jako smrt a na horním rtu se jí perlí pot. Maigret otevřel okno. Zelená záclona se vzdula, zavanulo to chladem a do zkamenělého salónu drsně vtrhl rachot bouře.

Co teď, Maigrete? Jako by říkal dychtivý soudcův pohled. Soudci se zdá, že Maigret nemá obvyklou sebejistotu.

Pomaloukou, stojí nad paní Le Cloaguenovou, hrozivý, mohutný, s tváří jako vytesanou z kamene.

„Máte pravdu, paní Le Cloaguenová. Spravedlnost proti vám mnoho nezmuže... A přitom: co jsem ve službě, ještě jsem se nesetkal s takovou touhou po penězích, která by se zvrhla v chorobnou chtivost a vedla až k takovým hanebnostem... Skoro by mi bylo milejší, kdybyste byla svého muže v návalu zlosti třeba zabila...“

Někdo za ním vykřikl. Na paní Bironovou to bylo příliš. „Promiňte, paní Bironová... Ale jsou věci, které je třeba říct...“

Pan vyšetřující soudce právě připomněl tu nebohou ženu, která byla zavražděna za tak podivných okolností... A paní Le Cloaguenová by nám mohla jedním slovem zjednat jasno a za pár minut bychom vraha měli... Není to tak, paní Le Cloaguenová?“

Změřila ho od hlavy k patě a na zlomek vteřiny zaváhala. A pak, s výrazem možno-li ještě tvrdším, řekla:

„Ne!“

„Mluvte...“

„Neřeknu nic... Rozumíte?“

A náhle, úplně proměněná, běsní, řádí jako fúrie.

„Nikdy, slyšíte?... Neřeknu nic, protože vás nenávidím, ano, vás, pane komisaři Maigrete, ze všech nejvíc!... Nenáviděla jsem vás hned, jakmile jste sem poprvé vkročil, jakmile jste se na mě poprvé podíval... Nenávidím vás!... A nic vám neřeknu... Nic nenajdete!... Odsedím si dva měsíce, když na to přijde, ale vy... vy...“

„Komu jste dala těch dvě stě tisíc franků?“

„To vám neřeknu.“

Vzpamatovala se, ale už bylo pozdě.

„Jakých dvě stě tisíc franků?“

„Těch, co jste si v sobotu vyzvedla v bance...“

Paní Le Cloaguenová mlčí.

„Kde jste byla v neděli mezi desátou dopoledne a čtvrtou odpoledne?“

Změřila si ho zuřivým, ironickým pohledem. Maigret pochopil, že se nechvástá, že je z těch, kdo dovedou mlčet, a že z ní nikdo nedostane ani slovo.

„Pane soudce, buďte tak laskav a podepište mi zatykač na tuto ženu a její dceru...“

„Na mou dceru?... Co s tím má moje dcera společného?... Pane soudce, vy víte, že nemáte právo tohle udělat... Já jsem nikoho nezabila, pan komisař to sám uznal... A když jsem tenkrát tajně pochovala svého manžela, což je to jediné, co mi může někdo vyčítat, byla moje dcera ještě nezletilá... Byla ještě dítě a vy nemáte právo...“

Tragika a fraška se střídají každou minutu, každou vteřinu. A tento lidský tvor je odhodlán bránit se zuby nehty...

„Já jsem tu ženskou nezabila, ani jsem ji neznala...“

„Kdo ji zabil?“

„Já nevím... Nic neřeknu... Nenávidím vás! Jste netvor!“

Tím netvorem je Maigret, který si nalévá koňak a otírá si pot. A neustále na něm spočívá nerozhodný pohled vyšetřujícího soudce; jemuž to před chvílí všechno připadalo jako hotová věc, a najednou se to teprve pořádně zkomplikovalo.

„Lucasi, ty odvedeš tu starou...“

Maigret řekl schválně tu starou. A vyneslo mu to další zuřivý pohled.

„Janviere... Ty si vezmi na starost dceru... Pozor... Lucasi... Janviere!“

Paní Le Cloaguenová se vrhla k otevřenému oknu. Ale rozhodně ne proto, aby si sáhla na život, jak se Maigret obával. Z čirého zoufalství chtěla ztropit skandál, začít křičet, volat o pomoc, i když na bulváru už není ani noha a široká cesta pod stromy uprostřed je rozryta stružkami vody jako plastická mapa.

„Lucasi, želízka!... Janviere, zavři okno!“

Náhle se ozval smích, nervózní smích, který působil stejně dramaticky jako to, co předcházelo. Starý tulák už to nevydržel a směje se, až mu slzy kanou, jak ta fúrie, která ho tak dlouho terorizovala, se teď vzpouzí malému inspektorovi, bije ho, škrábe, kope do holení. Jak by ho bylo mohlo napadnout, že jednou...

„Žádám, abyste mi okamžitě zavolali advokáta... Nemáte právo... Nikdo nemá právo...“

Bylo psáno, že se ten večer neskončí bez groteskního vyvrcholení. Někdo zazvonil. A zvoní znovu. Maigret jde otevřít.

„Promiňte... Je moje přítelkyně...“

Starší paní, samý volánek, a za ní vysoký nesmělý mladík... Paní s údivem hledí na ty podivně strnulé hosty v salónech...

Spatří paní Le Cloaguenovou a žene se k ní s líbezným úsměvem na rtech...

„Drahá Antoinetto... Představ si, že kvůli té bouři...“

Zarazila se v půli slova. Ty ruce, které se chystala tak vše stisknout... Vždyť jsou na nich želízka!

„Ale... Ale...“

Pak pochopila. Ti muži jsou od policie. A ona, rozená Cascuranová de Nemours, by byla málem oženila svého syna s...

„Germaine, pojď!... To je... To je...“

Žádná slova nejsou dost silná, aby vyjádřila její pocity. Je to léčka! Je to... Ještě že tu nejsou novináři a fotografové!...

A co když ji odtud nepustí, co když se zítra její jméno objeví v novinách?

Údivem bez sebe, že se dostala bez obtíží ze dveří, táhne syna za ruku ze schodů.

Maigret stlačil ukazovákem tabák v dýmce a naposled se rozhlédl po jevišti. Pak mrkl na Lucase a Janviera.

„Tak jedem, chlapci...“

Stařenka má strach, aby ji tu nezapomněli. Ale může být klidná, Maigret na ni rozhodně nezapomněl.

„A vás, paní Bironová, když dovolíte, zavezu taxíkem domů...“

Je k ní něžný jako ke staré mamince.

9/ CIBULOVÁ POLÉVKA O PŮLNOCI

Podivná je u Maigreta ta směsice hrubě labužnických požitků, slastného uvolnění a intenzivní duševní činnosti, překypujícího vnitřního života, která se u něho objevuje ve chvílích, jako byla tato.

Přes nedávnou bouřku byla noc teplá a všechny velké skleněné tabule restaurace na bulváru Clichy byly otevřené.

Oba muži seděli na rozhraní sálu a terasy na chodníku. Z jedné strany ruch, světlo, teplo, přecházení číšníků, živá zábava kolem stolů; z druhé strany opuštěné stolky pod plachtou nasáklou deštěm; dvě ženské u prázdných sklenic; stále ještě přšelo, ale už nelilo jako před chvílí. Za pásmem stínu, v němž brousily taxíky po mokrému asfaltu, náměstí Blanche se světlými nápisy a blikavý odlesk křídel větrníku na Moulin Rouge, jak se otáčela kolem dokola...

Střídání vlhkého tepla a svěžího vánku, konce léta a pařížského podzimu. Oba muži dojedli cibulovou polévku se zapékaným sýrem a číšník kladl na stůl bohaté mísy obloženého kyselého zeli, stavěl před ně další sklenice piva.

Odkudsi sem zalétala vzdálená hudba. Děda plně vychutnával každé sousto, každou vůni, každou vteřinu této jedinečné chvíle, a když občas zvedl oči k Maigretovi, jako by se mu za to omlouval.

Byla půlnoc. Když Lucas před chvílí usazoval obě Le Cloaguenové do taxíku, Maigret ho zadržel za rukáv.

„Kam je vezeš, hlupáku?“

„No přece do basy, šéfe, jak jste říkal...“

„Zavez je k nám a hlídejte je tam s Janvierem, dokud se nevrátím.“

Tak se stalo, že se ty dvě dosud neoctly mezi prostitutkami, které zelený anton svázel z jednotlivých štár. Seděly na židlích v prázdné kanceláři soudní policie zpřímá jako v salóně, obě odhodlané nepronést ani slovo, a čekaly. Jen rty Antoinetty Le Cloaguenové se pohybovaly jako rty stařen ve stínu kostelního sloupu, ale to, co odříkávala, byl proslov, který si chystala pro svého advokáta.

Stařenka Bironová už byla zase doma u svého kanovníka. Po cestě taxíkem ještě svěřovala Maigretovi:

„Člověk by skoro nevěřil, že boží stvoření může vůbec něco takového udělat...“

Zbýval už jen děda a toho vzal Maigret s sebou na večeři na bulvár Clichy. Z cibulové polévky a obloženého zeli byl doslova u vytržení.

„To vás tak špatně živily?“

„Říkaly, že se neumím chovat u stolu, a tak mi nosily jídlo do pokoje... Jen tolik, abych neumřel hladu... Nikdy jsem se nenajedl dosyta... Ta holka nebyla tak zlá, ta mi občas něco tajně přinesla...“

„Proč jste od nich neodešel?“

Nebožák vrhl na Maigreta pohled už sám o sobě dost výmluvný. Byl to pohled člověka, jehož celý život někdo terorizoval a jemuž připadá nepochopitelné, že by se někdo mohl proti svým trapičům vzbouřit.

„Vy ji neznáte... Někdy na mě byla tak zlá, až jsem myslel, že mě zmlátí... Říkala, že když ji zradím, klidně mě zabije... Měl jste ji vidět tenkrát v tom sklepě, když jsem s ní musel zazdívat mrtvolu... Pracovala vedle mě jako chlap... Pomáhala mi mrtvolu nést, jako by to byl jen obyčejný balík...“

„Kdo zabil vaši dceru, Picarde?“

Maigret počkal, až děda dojí, než se ho na to zeptal. Položil otázku přirozeným hlasem, pohled neurčitě zaměřený na třípytivá světla bulváru a na pohyblivý odlesk křidel větrníku.

„Můžu vám odpíráhnout, pane komisaři, že to nebyla ona... Já nevím, kdo to udělal... Kdybych to věděl...“

Hlas se mu zastřel, jakoby z lítosti nad tím, že kouzlo té krásné chvíle je už zase porušeno připomínkou nedávné tragédie.

„Marie mi jednou řekla... Já jsem jí totiž vždycky říkal Marie... Jeanna byla jenom pro zákazníky... Jednou mi řekla, abych k ní nechodil, kdy mi napadne, ale abych jí vždycky dal napřed vědět... Jenže já jsem tam tak chodil dál, ze zvyku... Vždycky jsem chvíli počkal na protějším chodníku, jestli snad někdo nezajde do domu... A ten den byla úplně sama doma...“

Maigret krátce zaváhal, protože děda vytáhl svou rozbitou fajfku, kterou asi sebral bůhvídkde. A pak, protože sám vždycky nosil v kapse dvě dýmky, mu beze slova jednu z nich podal. Děda si nácívá. Od jednoho stolu zní ženský smích, po chodníku obchází nějaký člověk a rozhoduje se mezi dvěma prostitutkami, jimž nevidí do tváře...

„Tehdy byla taková neklidná... Říkala, že má kvůli mně nepříjemnosti a že by to mohlo špatně dopadnout... A pak bylo slyšet, jak před domem zastavilo auto a Marie vyskočila a běžela se podívat z balkónu... A pak mě strčila do kuchyně, jenže já opravdu nemůžu říct, jestli za mnou otočila klíčem...“

„Vy jste toho člověka neviděl?“

„Ne... Já jsem jen slyšel, jak někdo tiše mluví...“

„Ale byl to mužský hlas?“

„Jo... A počkejte... Marie mi říkala ještě něco... Jen co si vzpomenu... mám tak mizernou paměť...“

Maigret objednal dva koňaky, pomalu bafá z dýmky a čeká.

„Jo... Říkala něco jako že má známého a ten že mě poznal, když mě jednou potkal ve dveřích, jak jsem odcházel, protože mě prý viděl tenkrát před léty na Riviéře...“

Maigret nehnul brvou. Vdechuje svěží vůni deště, vdechuje celou pařížskou noc, a zatímco jeho oči se zalíbením spočívají na povědomých obrazech, vybavuje si v duchu neustále jiné, až neuvěřitelně ostré obrazy.

Toto jsou jeho velké chvíle, čistě jeho chvíle, a ty vyvažují všechny drobné nepříjemnosti a celou tu šed' vyšetřování... Vidí starého Picarda, tam dole na jihu jak se potlouká po Cannes...

„Poslyšte, Picarde, jak jste to vlastně až takhle dopracoval?“

„Já nevím... Nikdy jsem moc užitečného nenadělal... Nejdřív jsem pracoval jako balič v jedné továrně na boty v Caen...“

Pak mi utekla žena... Ani nevím, s kým... A ani nevím, co se s ní stalo... Začal jsem se toulat po světě, dělal jsem chvíli tady, chvíli tam, a když mi bylo moc smutno nebo když jsem se moc opil, sedl jsem na vlak a jel zase jinam... No a nakonec už jsem nedělal vůbec nic... To bylo v Cannes... A když ta ženská...“

Ještě teď na něho jde hrůza, jakmile si na to vzpomene.

„Přišlo stáří... Měl jsem všeho dost... A tak jsem si řekl, že takhle budu mít pokoj, že budu spát v posteli, že se dosyta najím...“

A pak se zeptal, opět s tím naivním výrazem v očích:

„Myslíte, že by mě byla opravdu zabila?“

„Já nevím, Picarde, ale je to možné...“

Maigret sní... Děda, který poznal bídu a měl jí dost, zaprodal se za trochu životního bezpečí... Antoinetta Le Cloaguenová bídu nikdy nepoznala, ale tak se jí bála, že jen proto, aby se pojistila pro stáří a nahromadila si určitou, chladně propočítanou sumu, byla schopná...

„No tak... Už je čas... Pane vrchní!... Zaplatím...“

Kolem nich žijí lidé skutečným životem. Skutečně prožívají současnou chvíli. Zato Maigret žije třemi, deseti životy najednou, v Cannes, ve Svatém Rafaelu, na Batignollském bulváru, v Caulaincourtově ulici...

Ted' oba stojí venku, v dešti. Děda se ptá s dojemnou prostotou:

„A kam půjdeme ted'?“

„Poslyšte, Picarde... Nevadilo by vám, kdybyste se ještě dnes naposled vyspal na čtyřce?“

„Ty dvě jsou tam taky?“

„Nejsou... Zítra si pro vás pošlu... A pak uvidíme...“

„Jak si přejete...“

„Taxi!... Na čtyřku!“

Temné nábreží. Červená lucerna označuje vchod na čtyřku.

„Dobrou noc, dědo. Na shledanou zítra... Stráž!... Postarejte se tady o toho člověka...“

Stráž odvádí dědu do malé kanceláře k osobní prohlídce a netuší, že klient ještě před chvílí večerel s komisařem Maigretem v jedné velké restauraci na bulváru Clichy.

Na Zlatnickém nábreží svítí jen dvě okna. Maigret si představuje, jak tam matka a dcera sedí, jak Lucas zívá, jak Janvier patrně objednal pivo a chleby se šunkou... Má jít nahoru?... Nemá?

Maigret přechází po nábreží, na chvíli se opřel o zábradlí. Už jen drobně prší, déšť mu příjemně chladí čelo.

Útržky myšlenek... Ovšem!... Věštkyně věděla, co ji čeká, nebo přinejmenším předvídala nějaké nepříjemnosti...

Mluvila o někom, kdo jednou týdně jezdí do Paříže. V pátek zastavilo před domem auto... Patrně zelený kabriolet...

Maigret došel k mostu. Kolem jede prázdný taxík.

„Do Caulaincourtovy ulice...“

„Číslo?“

„Já vám řeknu...“

Měl by vlastně počkat do rána. Aby to bylo podle předpisů. To, co ted' udělá, je vyloženě nezákonné, ale není to poprvé, a ostatně copak se snad zločinci ohlížejí na zákonost?

Maigret si nedovede představit, že by si ted' šel lehnout a počkal do rána. Nedá se nic dělat. Je rozjetý naplno.

„Počkejte... Kousek dál vlevo... Tam, co je ten bíle natřený krám...“

Taxík nechal čekat a zazvonil u domovních dveří. Musel zvonit třikrát, i když měl dojem, že každé to stisknutí zvonku rozpoutává ve spícím domě pekelný rámus. Konečně to cvaklo. Maigret nahmatal samočinný vypínač a zaklepal na domovnici.

„Kde bydlí majitel mlékárny?“

„Cože?... Copak mu chcete?“

Domovnice se nakonec přece jen probrala a vystrčila z okénka hlavu kuriózně ověnčenou natáčkami.

„Chci mluvit s majitelem mlékárny... Co prosím? Bydlí v zadu za krámem?... Zvonek tam nemají?... A co jejich děvče, Ema?“

Dobrá. V sedmém patře, mlékařka jí tam najala pokojík pro služebnou.

„Děkuji vám, paní správcová... Nic se nebojte... Já půjdu tiše...“

Už ve třetím patře nenašel vypínač a musel si dál svítit sirkami. V sedmém patře to mají být třetí dveře. Maigret tiše zaklepal. Přiložil ucho ke dveřím. Někdo uvnitř vzdychl a pak se ozval zvuk, jako když se teplé spící tělo těžce obrací na posteli.

Maigret zaklepal znovu. Zamřížený hlas se táže:

„Co je?“

Šeptem, aby neprobudil sousedy, Maigret říká:

„Otevřete... To jsem já, komisař Maigret.“

Bosé nohy pleskly o podlahu. Světlo, kroky po pokoji. Konečně se v pootevřených dveřích objevilo tlusté děvče v košili, oči vyjevené, rysy dosud rozmazané spánkem.

„Co chcete?“

Z pokoje to vane nocí, ženským teplem, vyhrátou postelí a do toho neurčitá příměs levného pudru a mydlinek.

„Co chcete?“

Maigret za sebou zavřel dveře. Ema si přehodila plášť přes košili, pod níž se rýsují dosud nehotové tvary jako u hadrové panny.

„Už jsme ho zavřeli.“

„Koho?“

„Vraha... Toho se zeleným kabrioletem.“

„Co to povídáte?“

Ema jen pomalu přichází k sobě. Oči se jí pomalu kalí. „Povídám, že už jsme ho zavřeli... Potřebuji, abyste nám potvrdila jeho totožnost...“

„Bože... Bože!“ opakuje Ema.

„Oblečte se... Nic se nebojte... Já se otočím ke zdi.“ Maigret slyší, jak za ním Ema přechází po pokoji, přehazuje prádlo na židli, hledá pod postelí punčochy.

„Bože!... Bože!...“ opakuje Ema.

Potichoučku pláče. Pětkrát za sebou opakuje: „Bože!“ a pak tiše:

„Jak je to možné?“

Maigret se otočil a zjistil, že Ema je ještě v růžovém kombiné a že si zapíná podvazky. Však už viděl jinší věci! Ema sama zaponněla, že se obléká před mužem.

„Poznáte ho, vidíte?“

„To se na něho budu muset dívat?... Mluvit s ním?“

A najednou se s pláčem vrhla na postel a vzlyká a vzlyká:

„Já nechci!... Já nechci!... Je to moje vina, že jste ho zavřeli!“

Škoda, že v tom okamžiku nemohl Maigret zachytit fotograf, jak tam stál v pokojíčku, v němž vypadal jako obr, skloněn nad tlustou dívkou v kombiné, a jak ji poplácával po růžovém ramínku...

„Uklidněte se, děvenko... No tak!... Pojdte...“

Éma se zahryzla do prostěradla. A dál vrtí hlavou, jako by se v zoufalství nechtěla té postele nikdy pustit.

„Už jste se nadělala dost hloupostí... Kdybych nebyl zasáhl, seděla jste touhle dobou v base...“

To kouzelné slovo Ému rázem uklidnilo. Zvedla hlavu.

„Seděla?“

„Ovšem, a na dlouho... To, co jste provedla, se může totiž považovat za napomáhání při zločinu... Proč jste ho nepoznala na žádné z fotografií, které jsem vám ukázal?“

Éma se kouše do dolního rtu, až ho má rudý jako krev, vzdorovitě vraští čelo.

„Tak co?... Proč?“

„Protože ho miluju!“

„A my jsme mezitím ztráceli čas... Mohl nám uniknout... Mohli jsme zatknout nevinného člověka... Snad nebudu muset zavolat strážníka, který čeká dole?“

Divný párek ti dva, jak tiše sestupovali po temném schodišti. Taxík čekal před domem.

„Nastupte!“

V autě říká Éma zamyšleně:

„Proč ji zabil?... Ona byla jeho milénka, vidíte?... Chodili za ní jiní. A on žárlil...“

„Možná.“

„Určitě to tak bylo... On ji miloval...“

Maigret stoupá za Émou po schodech soudní policie, vede ji širokou chodbou, kde v noci svítí jen jediná žárovka.

Janvier uslyšel kroky, vyšel z kanceláře a podivil se, když spatřil Maigreta tak pozdě v noci v doprovodu roznáščečky mléka.

„Co dělají?“ ptá se Maigret.

„Mladá usnula... Ta druhá čeká...“

Maigret vešel do své kanceláře, pozval Ému dál a zavřel dveře.

„Kde je?“

„Okamžik... Za chvíli ho uvidíte... Sedněte si.“

Chudák tlustá holka, jindy tak růžolící, a teď popelavá, skoro průsvitná!

„Tak počkat... Když jste tu byla poprvé, jak vás sem poslal váš šéf, ukazoval jsem vám tyhle fotografie, vidíte?“

Nepodal jí ve všechny najednou, ale dává jí je po jedné. Namátkou uvádí jména:

„Tetovaný Justin... Bébert z Montpellieru... Křepelka...“

Maigret je nesporně daleko víc rozčilený než Éma, protože teď je rozhodující okamžik, na něm závisí všechno.

Neodvažuje se na Ému podívat přímo. Našel způsob, jak ji nepoplašit: dívá se jí na ruce, ty ruce s prsty jako buřtíky, z nichž jedna leží naplocho na stole a druhá jako by byla připravena uchopit usvědčující podobiznu.

„Ludvíček z Bellevillu... Justin...“

Maigret sotva dýchal, a náhle se mu hrud šíří, konečně se může nadechnout, vymanit se z té bolestivé nehybnosti, neboť obě ruce jí najednou strnuly v křeči.

„To je on, vidíte?... Justin... Justin z Toulonu...“

Éma se zachvěla, jako by jí roztřásla zima. Chvilí hledí na Maigreta a pak se najednou zatváří naivně a táže se:

„Vy jste to nevěděli?... Kde je?“

Nyní už chápe, stoupá v ní hněv a užuž se zdá, že se na Maigreta vrhne.

„To nebyla pravda!... Vy jste ho nezavřeli!... Říkal jste to, abyste mě nachytil... A já... Já... Já...“

„Pomalů, děvenko... Pomalů... Věřte mi, že ten váš Justin je pěkný darebák...“

„Ale když já jsem... já...“

„No tak... Jste unavená a zítra musíte brzy vstávat... Dám vás zavést domů...“

Maigret zazvonil na Janvieru.

„Zavez tady slečnu domů... A bud na ni hodný... A jestli ve skříni zbyla nějaká kapka, mohl bys jí dokonce nabídnout skleničku na posilněnou...“

Tahle měla alespoň štěstí, že se o ni Justin nezajímal blíž!

10/ NEPOCTIVÝ POCTIVEC

„Haló... Soudní policie?... Tady je Maigretová... Je tam můj muž?“

„Ale ovšem, miláčku...“

„Kdy přijdeš domů?“

„Možná zítra... Možná...“

Chudák paní Maigretová, probudila se ve čtyři hodiny ráno a lekla se, když našla vedle sebe v posteli prázdné místo.

„Ne, nikam nejedu... Nejvýš kousek za Paříž... Dobrou noc...“

Maigret sám ve své kanceláři telefonuje na všechny strany a připadá si trochu jako dirigent.

„Ne, pane komisaři... Mascouvina budete moci vyslechnout až za takové tři čtyři dny...“

Teď toulonská policie, pak policie v Nice.

„Justina, jo... Za každou cenu?... Dobrá.“

Prostřednictvím policejní stanice, která je nejbližší ulici Notre-Dame-de-Lorette, posílá Maigret vzkaz Torrencovi, který

hlídá před domem, kde bydlí pan Blaise.

A jde se!... Ne, ještě ne... Maigret se napřed ještě pokochá pohledem klíčovou dírkou na paní Le Cloaguenovou, jak strnule sedí v křesle, zatímco ten lajdák Lucas podlehl a chrápe.

Rozednívá se. Vzduch je dosud cítit vlhkem, ale už neprší a na zemi je nastláno listí a větvičky ulámané větrem.
„Hej!... Taxi!... Máte dost benzínu na delší cestu?“ V osm hodin se unavená, ale stále důstojná Antoinetta Le Cloaguenová obrátila k Lucasovi, který si právě omýval obličej u vodovodu.

„Jak dlouho nás tu chce váš komisař ještě držet?“

„Přejete si snad raději hned do vězení?“

„Skoro by mi to bylo milejší.“

Dceři padají vlasy do tváře. Janvier se dvě hodiny vyspal na pohovce v předpokoji. Soudní policie se probouzí k životu.

V devět hodin se hlásí komisaři u velkého šéfa k obvyklému dennímu raportu. Jen Maigret chybí.

„Kdo z vás, pánové, ví něco o tomhle?“

Šéf jim předčítá telefonický vzkaz od policie v Nice, že tam zatklí zmíněného Justina v Kasinu na molu, nebo spíš když odtamtud odcházel v sedm hodin ráno. A že prý se ten člověk ohrazuje.

„To bude asi Maigretovo...“

„Není u sebe v kanceláři?“

Přednosta nahlédl do dveří, podivil se, když tam uviděl dvě ženské, které tam zřejmě strávily celou noc a které hlídá Lucas s kyselou tváří. Šéf mechanicky pozdravil:

„Dobrý den, dámy...“

Ale honem ucouvl, když se ta starší z nich vymrštila z křesla a chtěla se k němu vrhnout.

„Kdo to byl?“

Lucas odpovídá:

„Šéf.“

„Řekněte mu, že chci..., že žádám..., že...“

„Vyloučeno, teď má radu...“

Pařížský taxík se brodí blátivou cestou mezi Morsangem a Fontainebleau, nebo přesněji řečeno mezi zdymadlem u Morsangu a zdymadlem u Cintaguette. Už zastavil u dvou hospůdek.

„Poslyšte, pane hostinský, neznáte náhodou...“

Maigret ukazuje různé fotografie, hlavně jednu... Hostinský vrtí hlavou... Maigret vypije skleničku... Vida! Tady bouřka porazila přes silnici strom... Už jsou tu cestáři a chystají se překážku odstranit.

„Poslyšte, chlapci...“

Cestáři s úžasem zírají na toho tlustého muže, který kouří dýmku, aby tolik necítil únavu.

Konečně jeden z nich říká:

„To se ví... Tenhle... Skoro každou neděli, koukejte, zrovna tamhle u pískového lomu, jezdí sem s autem...“

Výšetřující soudce už potřetí telefonuje Maigretovi.

„Ne, pane soudce... Ještě se nevrátil, ale telefonoval, že tu bude za čtvrt hodiny... Ano... Pan Blaise... Ten je v jiné místnosti s inspektorem Torrencem... Že chce mluvit s ministrem?... Ano... Ne, já nevím... Ona pořád tvrdí totéž...“

Ovšem, poslal jsem jim pro kávu a rohlíky... Matka vypila kávu, ale rohlík odmítla...“

Všichni čekají na Maigreta. Ani šéf nemá pokoj, protože si kdekdo stěžuje. Slečna Berta v červeném kloboučku, kterou si Maigret pozval, čeká způsobně v předpokoji.

Všichni, včetně starého Picarda, který sedí na lavici na čtyřce, by se velice podivili, kdyby teď Maigreta viděli.

Maigret doslova leží na zadním sedadle taxíku. Oči má zavřené. Ale ne docela. Právě tolik, že vidí krajinu jen jako proužky orosené zeleně.

Kouří dýmku... Sní... Hraje zvláštní hru, v níž jsou lidské bytosti figurkami a v níž on trpělivě staví každou figurku na její místo...

Jak je to prosté... A zároveň složité... Kdyby ten pitomec nebyl všechno tak zamotal...

Maigret se zlobí na Mascouvina, který leží v nemocnici, celý v obvazech... Nebýt jeho...

Přesto ho Maigret do jisté míry omlouvá. Snad kvůli roztomilé slečně Bertě, dívence s dolíčky na tvářích? Tak prostě!

K pochopení všeho ostatního stačí pochopit Mascouvina, toho nepoctivého poctivce, počestného člověka, který hřešil a jehož trápí svědomí...

Stačilo sečíst, jak by to udělal každý účetní, příjmy a vydání: to, co zaměstnanec firmy Proud a Drouin na jedné straně vydělal a kolik na druhé straně utratil za vzdělání a vybavení slečny Berty.

Příjmy mu prostě nestačily...

A jak pan Drouin kategoricky prohlásil, žádný jeho zaměstnanec nemohl krást peníze z pokladny...

Na každém rigólu Maigret nadskočí a dýmka se mu zaklepe mezi zuby, ale neztrácí nit proslovu, který si chystá pro okamžik, kdy budou v jeho kanceláři shromážděny všechny ty figurky...

– Ano, pane soudce, tam to všechno začalo... Mascouvin přišel do pokušení... Kdo ho svedl?... Jeden klient podniku, člověk který prováděl jen malé transakce, ale zajímal se o všechny ostatní... Protože ten člověk, pan Blaise, je přímo ďábelsky mazaný vyděrač...

A organizaci měl skvělou! Měl pomahače, ale nikdo ho nikdy s nikým z nich neviděl. Nikdo z nich za ním nikdy nesměl do bytu v ulici Notre-Dame-de-Lorette, kde ho pokládali za vzor zámožného rentiéra.

V Morsangu u Tučného holuba byl vášnivým rybářem, který se nestará o ostatní hosty...

Lovil štiky... Lovil je ve vysokém rákosí na levém břehu, kam se vždycky ztratil...

A ještě dnes ráno se Izidor Maigretovi přiznal:

„To víte, on jezdil za nějakou vdanou paní... Nevím, kdo to byl... Já jsem ji nikdy neviděl. Chtěl to nějak maskovat, a tak mě požádal, abych mu vždycky dodal nějaké ryby...“

– Kdo chodil na schůzky mezi jezem v Morsangu a jezem u Cintaguette?

Koho asi potřeboval obezřetný muž jako pan Blaise, který nikdy osobně nefiguroval v žádné ze svých transakcí?... Důvěrníka!

A tím byl Justin... Dělal spojkou mezi Paříží a Riviérou... Naznačoval klientům, že když „nebudou klopit“...

Justin v zeleném kabrioletu...

Koho ještě potřeboval pan Blaise? Lidi, kteří by ho informovali o více méně nekalých obchodech, které jsou v proudu.

A tak se dostal do pokušení Mascouvin. Pracuje v obchodní agentuře. Ta se zabývá mimo jiné parcelací pozemků a případy vyvlastnění, z nichž občas něco ukápně obecnímu radnímu nebo jiné osobnosti...

Už tomu rozumíte, pane Drouine? Máte pravdu, že je vyloučeno, aby vám některý zaměstnanec ukradl tisícovku. Ale co kopie kompromitujících dopisů?

A ty právě dodával Mascouvin. Měli ho v hrsti. Ten poctivec, který se jednou prohřešil, je nadosmrti odsouzen k nepoctivosti...

A to ho trápí... A trápí ho lhotejnost paní hraběnky, kterou miluje...

Je to neklidný duch, složitá povaha... Pan Drouin to správně řekl...

Je to člověk, který si tak dlouho myslí, že ho každý podezřívá, až nakonec opravdu sejde z cesty...

Prosím? Říkal jste, pane soudce? –

Maigret zaklepal na okénko. Taxík dojíždí k Paříži. Tam na Zlatnickém nábřeží na něho všichni čekají... „Zastavte na chvíli... Mám žízeň...“

Ve skutečnosti potřebuje ještě nějakou dobu, aby si připravil, co řekne.

– Ale co slečna Jeanna, ta věštkyně? bude se ptát soudce.

– Pomocnice... odpoví Maigret.

– Či pomocnice?

– Spíš nastrčená figura, chcete-li, nastrčená panem Blaisem... Ideální informátor pro vyděrače, taková jasnovidka...

Lidé jí svěřují všechna svá tajemství, protože se chtějí dovědět budoucnost... A ta tajemství, někdy dosti špinavá, která vyšla najevo pomocí křišťálové koule, sbíral pak jednou týdně Justin se zeleným kabrioletem, v Morsangu je dával dál a velký šéf, pan Blaise, jich pak využíval... Chápete už, pane soudce?

Prosím?... Jak se slečna Jeanna?... To já nevím. Nezapomeňte, že její matka špatně skončila, že se její otec stal tulákem, že ona se z toho chtěla nějak dostat a že se jí to nepodařilo... Možná že se do krasavce Justina zamilovala... Nebo snad v celé té věci viděla jen vlastní zisk...

Však my najdeme ještě další lidi, uvidíte, kteří panu Blaisovi prodávali tajemství, ze kterých on pak dovedl vytěžit spousty peněz...

A pak jednoho dne Justin zjistil pravou totožnost falešného Le Cloaguena, odhalil tajemství domu na Batignollském bulváru.

Skvělá příležitost! Paní Le Cloaguenová bude klopit. Je to ideální oběť. A drazé zaplatí za těch svých dvě stě tisíc franků ročně...

Maigret sedí nedaleko výčepního pultu v malém bistru a taxikář má dojem, že mu tam usnul.

– Jsem přesvědčen, pane soudce, že právě takhle to všechno bylo... Když se slečna Jeanna dověděla, že chtějí vydírat paní Le Cloaguenovou a že její otec tím bude trpět, patrně se je nejdřív snažila uprosit a pak jim nakonec pohrozila, že to všechno vyzradí a že je udá.

A tak se rozhodli, že věštkyni zabijí.

Už chápete? Nevědomky jim přinesla skvělý úlovek. Její zásluhou mají v hrsti slípku, která snáší zlatá vajíčka... Kolik budou na paní Le Cloaguenové chtít? Pro začátek dvě stě tisíc franků, celou jednu roční rentu falešného lodního lékaře?

Nevadí, ať se slečna Jeanna cuká.

Prostě se odstraní...

Je tak těžko najít lidi, abych tak řekl, vyloženě nepoctivé, pane soudce...

Stejně jako Mascouvin, ani slečna Joanna nebyla dostatečně nepoctivá...

Pan Blaise si vybírá lidi, kterým my na policii říkáme „nedopečení“...

Věštkyně bude zabita v pět hodin...

Na Zlatnickém nábřeží vládne nedočkavost a soudce opustil svou kancelář a usadil se v Maigretově místnosti.

Maigretova taxikářka rovněž přechází trpělivost; celou noc je na trati a už by si rád šel lehnout.

„Ještě jeden calvados, pane hostinský...“

– Chystá se vražda! Banda bude vraždit! Chudák Mascouvin to ví. Řekli mu to možná proto, aby ho měli pevněji v hrsti. A Mascouvin teď chce za každou cenu zločinu zabránit.

Sedí jako obvykle v kavárně na náměstí Republiky... Maigret zuří. Maigret vztekle zatíná pěsti. Protože kdyby ten Mascouvin nebyl tak složitá povaha...

– Ovšem, nikdo na něm nemůže chtít, aby šel na policii a jednoduše řekl:

„Já jsem člen zločinecké bandy... Naše banda zítra v pět hodin spáchá zločin, zabije nějakou věštkyni, ale já nevím, ani jak se jmenuje, ani kde bydlí...“

Tak dlouho koumá, kombinuje, sumíruje, až přijde na trik s pijákem, aby se sám z toho dostal, a dokonce, aby unikl pomstě svých kumpánů, vymyslí si tu krádež tisíce franků, aby se mohl dát na nějakou dobu zavřít... A to je všechno,

pane soudce!

Picpus!... To se povedlo!... Když se Mascouvin chystal lístek podepsat, zahleděl se před sebe a uviděl zubícího se poutového siláka s almarou na zádech... S úctou Picpus...

A když zjistil, že věštkyni přece jen zabili, neměl ten vrták nic lepšího na práci než skočit z mostu...

„Hej!... pane šéfe!“

Taxikář třese svým zákazníkem, který usnul u stolu.

Maigret pootevřel oči...

„Kam vás mám zavést?“

„Na Zlatnické nábřeží...“

„Kam?“

„Na soudní policii.“

Maigret totiž opravdu spal. Nyní mu jen taktak stačí zbytek cesty, aby se probрал. Případ Picpus pro něho skončil a teď začne největší drina: vysvětlit to soudci a pak...

Náhle nadskočil. Vybavila se mu paní Le Cloaguenová, a na tuhle paní, jen co je pravda, má Maigret zvláštní pífkou.

Nebýt pana Blaise a nebýt vraždy věštkyně, byla by shrabovala dvě stě tisíc franků ročně až do smrti starého tuláka, který si nesměl ani zakouřit a kterého zamykala v pokoji.

„Potvora!...“

Soudní policie... Maigret zasmušile stoupá po schodech. „Už na vás všichni čekají, pane komisaři...“

„Já vím... Já vím...“

Je poledne. Všichni na něho čekají a všichni se na něho zlobí, dokonce a hlavně soudce, jehož důstojnost...

Výklad trval do tří hodin odpoledne.

„Tohle ale budete muset ještě dokázat...“ pošklebuje se pan Blaise.

„Však my to dokážeme... Justin při výslechu v Nice...“ Je to tak. Justina tam skutečně dostali a při písničce, jak už se to stává, Justin obvinil svého šéfa, aby si sám získal polehčující okolnost.

„Ještě nepůjdeš domů?“ táže se telefonem paní Maigretová.

„Tak za hodinku... Co je k večeri?“

Už jen poslední malá pochůzka. Soudce totiž prohlásil, že nemůže soudně stíhat paní Le Cloaguenovou pro podvod, nepodá-li oběť žalobu.

Oběť je ten Argentinec, který před lety dal připsat rentu dvě stě tisíc franků za záchranu své dcery. A ten zemřel.

Jeho dcera, jako tolik jiných jihoamerických dědiček, si vzala nějakého prince a žije v Paříži.

Komorník v krátkých kalhotách uvedl Maigreta do přepychového salónu rezidence poblíž Etoile a Maigret čeká. Čeká hodinu. Chudák paní Maigretová! Maigret čeká další hodinu a znovu ho přemáhá spánek.

„Promiňte, pane komisaři... Oni mi zapomněli říct, že jste tady... Proč vlastně...“

Dívka, kterou kdysi zachránil doktor Le Cloaguen, je dnes padesátnice, oblečená jako holčička a zřejmě pilná návštěvnice velkých kosmetických salónů. Doprovází ji nějaký mladík, patrně její rytíř.

„Chtěl jsem se vás na něco zeptat... Snad se pamatujete, jak váš otec dal kdysi připsat rentu dvě stě tisíc jistému lékaři, který...“

„Ale ovšem... To bylo, když jsem měla žlutou zimnici... Představte si, José, já jsem dostala žlutou zimnici a...“

„Ten lékař zemřel...“

„A chudák!... Nebyl přece tak starý...“

„Bylo mu...“

Počkat! V tomhle domě lépe nemluvit o stáří.

„Jeho žena nechtěla přijít o rentu... A tak sebrala v canneském přístavě nějakého tuláka, který byl jejímu muži podobný...“

„Ale to je báječné!... No není to báječné, José?... A povězte, pane komisaři... Ona s tím tulákem taky... No zkrátka, chovala se, jako by to byl opravdu její muž a měla s ním děti a tak?“

„Jelikož tu jde o podvod, jehož oběti jste vy, potřebuji vědět, jestli jí budete žalovat a jestli...“

„Žalovat?... A proč?“

„Protože jste byla po deset let okrádána o částku...“

„Chudinka malá!... Proč mi nenapsala? Já už jsem na tu rentu dávno zapomněla... O to se stará můj advokát... Ale ne, pane komisaři... Poslyšte, já bych strašně ráda poznala tu paní, která... To je přece báječné!... Nový manžel přesně stejný jako ten předtím!... Nezdá se vám to strašně zajímavý případ, José?... Vyříd'te jí, pane komisaři, ať mi někdy zavolá a přijde ke mně na čaj...“

„To je dost, že jdeš, Maigrete! Už jsem myslela... Udělala jsem ti dušené telecí, jak jsi říkal...“

Ale Maigret si už v předsíni svléká kabát, rozvazuje kravatu, odepíná límeček...

„Spát...“

„Co?... Ty nebudeš nic jíst?... Ty...“

Maigret neposlouchá. Jde rovnou do ložnice, svléká se a jen vzdychá:

„Hlupáci!... Víš, lidi jsou strašně hloupí...“

Postel pod ním zakvílela, Maigret si dělá v polštáři dolík pro hlavu a už skoro ze spaní ještě mumlá:

„Jenže kdyby nebyli tak hloupí, nač by potom byla policie?“